

**การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี**

หงค์เยาว์ บุตรศรี

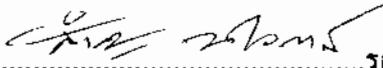
**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี**

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-283-121-1

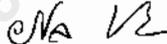
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

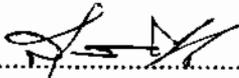
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างบทเพลงและทำรำ
เพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี
เสนอโดย นางนงค์เยาว์ บุตรศรี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอภาส)
วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทรเรือง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่)

.....กรรมการ
(นางสุดาพร จิตรสระผล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. ปัญญา แก้วเหล็ก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่ นางสุดาพร จิตรสุระผล
ชื่อนักศึกษา	นงค์เยาว์ บุตรศรี
สาขา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา 3) เพื่อเปรียบเทียบความรู้สักรักท้องถิ่นก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา 4) เพื่อศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา 5) เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ จำนวน 60 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ มีทั้งหมด 7 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 1 คน ผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 3 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำร่า จำนวน 42 คนได้จากการสุ่มแบบโควตา (Quota sampling) กลุ่มเก่ง 14 คน กลุ่มปานกลาง 14 คน กลุ่มอ่อน 14 คน 4) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้บทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ จำนวน 30 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำร่า แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำร่า บทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ แบบวัดทักษะการขับร้อง แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำร่า แบบทดสอบวัดความรู้สักรักท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 79.34/80.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน หลังเรียนด้วยบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียน หลังเรียนด้วยบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมีของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
5. ศึกษาทักษะการปฏิบัติทำนองเพลงระบำมัทหมีของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

Thesis Title	Song Composing and Mudmi Dance Choreography for Matayomsuksa Two Students of Banmiwitaya School, Lop Buri Province.
Thesis Advisors	Asst. Prof. Wilai Thongpae Mrs. Sudaporn Jitsuraphol
Name	Nongyao Bootsri
Concentration	Curriculum and Instruction
Academic Year	2006

ABSTRACT

The purposes of this research aims to 1) compose song and choreograph mudmi dance for matayomsuksa two students of Banmiwitaya School, 2) compare their knowledge between pre-dancing art learning and post-dancing art learning, 3) compare their sense of local patriotism between pre- and post-dancing art learning, 4) study their Mudmi Dance singing skill, 5) study their Mudmi Dance choreography skill.

The samples consist of 4 groups: 1) 60 students selected by simple random sampling for studying song composing and Mudmi Dance choreography, 2) seven people comprising: one administrator of Banmiwitaya School, three local specialists and three teachers teaching dancing art, selected by purposive sampling for interviewing for their opinions in composing song and choreographing Mudmi Dance, 3) 42 people selected by quota sampling for studying the efficiency of the song and the choreography, divided into 3 groups: 14 skilled people, 14 of moderate skills, and 14 of lesser skills, 4) 30 people selected by simple random sampling for experimenting the composition and the Mudmi Dance choreography.

The instrument for collecting data consists of a questionnaire on needs in composing songs and Mudmi Dance choreography, an interview form, a learning management plan, a dancing art knowledge test, a singing skills evaluation form, a dancing skills evaluation form, a local patriotism sense evaluation form. The data was analyzed to find the efficiency of E_1/E_2 , percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and t-test.

The findings were as follows:

1. the efficiency of the song and the Mudmi Dance for matayomsuksa two students of Banmiwitaya School, Lop Buri Province was 79.34/80.00 respectively which is higher than the criteria set.

2. knowledge in dancing art of the students after learning through the song and the Mudmi Dance was higher than the previous one at a level of .05.

3. the sense of local patriotism of the students after learning through the song and the Mudmi Dance was higher than the previous one at a level of .05.

4. the skillfulness in Mudmi Dance singing of the students overall was at a good level.

5. the skillfulness in Mudmi Dance choreography of the students overall was also at a good level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาในการให้คำแนะนำ
ปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่ และ
ท่านอาจารย์สุตาพร จิตรสระผล ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จึงกราบขอบพระคุณทุกท่าน
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทรเรือง ดร. ทรงศรี
คันทอง อาจารย์บุญนุช เฉวียงหงส์ นางสมบัติ กุรางกูร ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์
ลพบุรี นายสุรัชย์ สิบบุปผา อาจารย์สอนขับร้องเพลงไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย ที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข
วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุเทพ อ่อนโสภา และคณะอาจารย์สาขา
หลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่กรุณาให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และให้
คำปรึกษาในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ที่ให้ความกรุณาและ
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัยทุกท่านที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนให้
ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

นงค์เยาว์ บุตรศรี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	11
บทเพลงและระบำ.....	16
ความหมายของบทเพลงและทำรำ.....	16
ลักษณะของการประพันธ์บทเพลง.....	18
ลักษณะของการประดิษฐ์ทำรำ.....	23
แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ.....	25
การสร้างสรรค์ผลงานทำรำในจังหวัดลพบุรี.....	31
การสร้างบทเพลงและทำรำ.....	35
ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน.....	35
การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่.....	38
การวัดผลทักษะปฏิบัติทำรำและทักษะการขับร้อง.....	41
ความหมายและขั้นตอนการเกิดทักษะการปฏิบัติ.....	41
แนวคิดเกี่ยวกับการวัดทักษะปฏิบัติ.....	42
กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ.....	42
ความรู้เกี่ยวกับมัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่.....	46

บทที่ 2 (ต่อ)

หน้า

ประวัติและความเป็นมาของผ้ามัดหมี่.....	47
การมัดหมี่.....	47
การปั่นด้าย.....	48
การทอผ้ามัดหมี่และวิธีการทอ.....	48
ความรู้สึกรักท้องถิ่น.....	49
ความหมายของความรู้สึกรักท้องถิ่น.....	49
การวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น.....	52
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
งานวิจัยในประเทศ.....	53
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการพื้นฐานในการสร้าง บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่.....	76
ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลง และทำรำเพลงระบำมัดหมี่.....	78
ตอนที่ 3 ผลการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่.....	80
ตอนที่ 4 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำ เพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี.....	105

<p>ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ก่อนและหลังการเรียนบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี.....</p>	106
<p>ตอนที่ 6 ผลการศึกษาความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน.....</p>	107
<p>ตอนที่ 7 ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา.....</p>	108
<p>ตอนที่ 8 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา.....</p>	109
<p>บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....</p>	110
<p> สรุปผลการวิจัย.....</p>	112
<p> อภิปรายผล.....</p>	113
<p> ข้อเสนอแนะ.....</p>	116
<p>บรรณานุกรม.....</p>	118
<p>ภาคผนวก.....</p>	122
<p>ประวัติย่อของผู้วิจัย.....</p>	271

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สารการเรียนรู้และผลการเรียนที่คาดหวัง.....	14
ตาราง 2 เกณฑ์การให้คะแนนการขับร้อง.....	44
ตาราง 3 เกณฑ์การให้คะแนนการแสดงทางนาฏศิลป์.....	45
ตาราง 4 ความถี่และร้อยละของข้อมูลความต้องการพื้นฐานในการสร้าง บทเพลงและทำนองเพลงระบำมโหรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา.....	77
ตาราง 5 ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมโหรี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย.....	105
ตาราง 6 ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมโหรี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จากการทดลองแบบภาคสนาม.....	106
ตาราง 7 ผลการทดสอบความแตกต่างความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำนองเพลงระบำมโหรี.....	107
ตาราง 8 ผลการทดสอบความแตกต่างความรู้สึกท้องถิ่นของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเพลงและ ทำนองเพลงระบำมโหรี.....	107
ตาราง 9 ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมโหรี ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาหลังเรียนด้วย บทเพลงระบำมโหรี.....	108
ตาราง 10 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำนองเพลงระบำมโหรี ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาหลังเรียนด้วย บทเพลงระบำมโหรี.....	109

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพ 2 วัฒนธรรมของสังคม/ชุมชนกับการเรียนรู้แบบใหม่.....	38
ภาพ 3 ขั้นตอนการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี.....	64
ภาพ 4 เครื่องแต่งกายเพลงระบำมดหมี.....	82
ภาพ 5 ทำออก ท่าที่ 1.....	82
ภาพ 6 ทำออก ท่าที่ 2.....	83
ภาพ 7 ทำออก ท่าที่ 3.....	83
ภาพ 8 ทำออก ท่าที่ 4.....	84
ภาพ 9 ทำกระสวยสอด.....	84
ภาพ 10 ทำสร้างลวดลาย.....	85
ภาพ 11 ทำให้งานศิลป์.....	85
ภาพ 12 ทำประดับถิ่น.....	86
ภาพ 13 ทำประเทืองไทย.....	86
ภาพ 14 ทำไว้ศักดิ์ศรี.....	87
ภาพ 15 ทำรับ ท่าที่ 1 การขึ้นหมี.....	87
ภาพ 16 ทำรับ ท่าที่ 1 การขึ้นหมี.....	88
ภาพ 17 ทำเลื่องระบือเอกลักษณ์.....	88
ภาพ 18 ทำลพบุรี.....	89
ภาพ 19 ทำผ้ามดหมีไทยลาวพวน.....	89
ภาพ 20 ทำล้วนนิยม.....	90
ภาพ 21 ทำรับ ท่าที่ 2 การมดหมี.....	90
ภาพ 22 ทำรับ ท่าที่ 2 การมดหมี.....	91
ภาพ 23 ทำถักทอร้อยสำรวม.....	91
ภาพ 24 ทำด้วยใจภักดิ์.....	92
ภาพ 25 ทำอาชีพหลักส่งเสริม.....	92
ภาพ 26 ทำผสาน.....	93
ภาพ 27 ทำผสม.....	93

ภาพ (ต่อ)	หน้า
ภาพ 28 ทำรับ ทำที่ 3 ทำปั้นด้าย.....	94
ภาพ 29 ทำรับ ทำที่ 3 ทำปั้นด้าย.....	94
ภาพ 30 ทำศิลปอาชีพสืบสานให้ไทยเกลียวกลม.....	95
ภาพ 31 ทำสร้างสังคม สร้างคน สร้างผลงาน.....	95
ภาพ 32 ทำรับ ทำที่ 4 สอดกระสวยใส่ด้าย กระตุกก็.....	96
ภาพ 33 ทำรับ ทำที่ 4 สอดกระสวยใส่ด้าย กระตุกก็.....	96
ภาพ 34 ทำผลิตภัณฑ์ผลงานโก้.....	97
ภาพ 35 ทำสร้างโอท็อป.....	97
ภาพ 36 ทำมัดหมี่มอบแตรองค์ให้.....	98
ภาพ 37 ทำตั้งไขชาน.....	98
ภาพ 38 ทำรับ ทำที่ 5 จับผ้าดูลาย.....	99
ภาพ 39 ทำรับ ทำที่ 5 จับผ้าดูลาย.....	99
ภาพ 40 ทำ ราชินีสิริกิติ์.....	100
ภาพ 41 ทำทรงประทาน ขอพระองค์.....	100
ภาพ 42 ทำเกษมสำราญ.....	101
ภาพ 43 ทำเนาว์นานเทอญ.....	101
ภาพ 44 ทำรับ ทำที่ 6 สีแดง(ทำขึ้นหมี่) สีชมพู(ทำมัดหมี่) สีเหลือง(ทำปั้นด้าย) สีฟ้า(ทำทอผ้ากระตุกก็).....	102
ภาพ 45 ทำรับ ทำที่ 6 สีแดง(ทำขึ้นหมี่) สีชมพู(ทำมัดหมี่) สีเหลือง(ทำปั้นด้าย) สีฟ้า(ทำทอผ้ากระตุกก็).....	102
ภาพ 46 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 1.....	103
ภาพ 47 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 2.....	103
ภาพ 48 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 3.....	104
ภาพ 49 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 4.....	104

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมโลกปัจจุบัน เทคโนโลยีการสื่อสารและคมนาคมได้ทำให้สังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนในท้องถิ่นต่างๆ ตื่นตัวต่อการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถอย่างเพียงพอที่จะร่วมมือและแข่งขันกันได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ยังมีการพัฒนายังพบว่า ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาภูมิรัฐของต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบางครั้งเหมือนกับว่ายิ่งพัฒนายิ่งมีปัญหามากมายนับตั้งแต่การเสียเปรียบดุลการค้า ความไม่สมดุลระหว่างวิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรม ความไม่สมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม และ สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะเราได้พัฒนาประเทศและจัดการศึกษาโดยทอดทิ้งของดีที่ประเทศเรามีอยู่ คือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผู้จัดการศึกษาต้องคำนึงเสมอว่า การศึกษาที่แท้จริง คือการศึกษาที่อยู่ในวิถีชีวิตรากเหง้า ภูมิปัญญาและทรัพยากรในชุมชน (รุ่ง แก้วแดง, 2541 หน้า 3)

การจัดการศึกษาคามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีหลักการและจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างความเจริญงอกงามด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลป วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้เกิดกับบุคคลและสังคม โดยการสร้างด้านความรู้ให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างเหมาะสม ตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญา ภาษา วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีนโยบายการศึกษาเพื่อปวงชน ส่งเสริมให้พัฒนา องค์ความรู้ ด้านเทคโนโลยีทั้งสากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กัน จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นบนพื้นฐานของโรงเรียนและของชุมชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, หน้า 5-7)

การจัดการศึกษาของไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการศึกษาโดยแต่เดิมเป็นความรู้ตามสากลเพียงอย่างเดียว ไปสู่การให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาไทย ดังนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, หน้า 12-16) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการจัดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อย่างคนในชุมชน ที่สามารถเชื่อมโยงสภาพความเป็นจริงไปสู่ท้องถิ่น โดยยึดหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองซึ่ง

สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาตามแนวความคิดของ แชนแมน (Chapman อ้างถึงใน ฌีรญา ทิพรรัตน์ 2543, หน้า 2) ที่ว่า ศิลปศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของศิลปะที่มีต่อบุคคลและสังคม โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

1. สนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุความพึงพอใจในแบบอย่างเฉพาะตัว
2. ปลูกฝังความรัก ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในมรดกของศิลปะ
3. พัฒนาความตระหนักถึงบทบาทของศิลปะในสังคม

ศิลปะมีบทบาทสำคัญต่อวิถีทางการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันและรวมไปถึงสังคมในอนาคต ซึ่งศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในสังคมที่จะขาดเสียมิได้ โดยศิลปะจะเป็นส่วนของการสร้างสรรค์ความมีชีวิตชีวา ส่งเสริมคุณค่าของความเป็นมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์แห่งร่องรอยของอารยธรรม และวัฒนธรรมที่เป็นเครื่องแสดงให้นานาชาติทั่วโลกได้ประจักษ์ เพื่อเป็นการตัดสินใจความมีอารยธรรมของประเทศ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องปลูกฝังค่านิยมของศิลปะให้กับคนไทยในสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการอนุรักษ์สร้างสรรค์ และสืบทอดเจตนารมณ์ทางค่านิยม รวมถึงวัฒนธรรมทางศิลปะมิให้สูญหายไปจากสังคม ซึ่งนักวิชาการทางการศึกษา มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องรับผิดชอบต่อการวางแผนในการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวให้กลุ่มวิชาศิลปศึกษา ได้รับการกำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีเป้าหมาย และมีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งได้ให้การยอมรับว่าเป็นกลุ่มรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่พึงประสงค์ โดยมีครูศิลปศึกษา ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และปลูกฝังรสนิยมอันสุนทรีย์ทางศิลปะ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นระดับที่เชื่อมต่อระหว่างระดับประถมศึกษาและอุดมศึกษา นับว่าเป็นความสำคัญยิ่งต่อการสร้างมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ (ฌีรญา ทิพรรัตน์, 2543 หน้า 3)

ในปัจจุบันการศึกษาในศิลปะแขนงนี้ได้ขยายจุดมุ่งหมายให้กว้างขวางขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามสภาพของสังคม โดยมีเป้าหมายผลิตคนรุ่นใหม่ ให้เป็นผู้มีความสามารถรอบรู้ในการปฏิบัติงานทางด้านนาฏศิลป์และการละครในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการประดิษฐ์ทำรำนับเป็นหัวใจที่สำคัญในการสร้างผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้มีปรากฏจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับหลักสูตรให้เน้นความสำคัญของวิชาการประดิษฐ์ทำรำให้มากขึ้นกว่าเดิม ที่ปฏิบัติมา เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะสภาวะแวดล้อมตามสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยประการหนึ่ง มนุษย์ย่อมต้องการหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ความซ้ำซาก จำเจเป็นสิ่งที่เยาวชนในสมัยนี้เบื่อหน่ายง่ายประการหนึ่ง อิทธิพลทางด้านการศึกษาของทางตะวันตกเข้ามาเผยแพร่อีกประการหนึ่ง สิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุให้ศิลปะทางด้านการแสดงของไทยต้องปรับปรุงหรือสร้างผลผลิตทางด้านนาฏศิลป์ไทย ให้มี

ความเหมาะสมตามยุคตามสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนยุคใหม่ ฉะนั้นผู้ที่
สร้างผลงานทางด้านนาฏศิลป์ไทย ควรจะนำหลักและแนวความคิดประติมากรรมที่แท้จริงทำ
ทางด้านนาฏศิลป์ไว้เป็นแนวทางในการสร้างผลงานใหม่ๆ เพื่อไม่ให้มีผลกระทบกระเทือนหรือ
ทำลายนาฏศิลป์ไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร 2538, 43)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย และในกลุ่มสาระศิลปะ
มีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทางด้านนาฏศิลป์ คือ สาระที่ 3 มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ
และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอด
ความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และในมาตรฐาน ศ 3.2
เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์
ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (หลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, หน้า 18)

จังหวัดลพบุรี เป็นจังหวัดที่มีลักษณะเด่นที่สำคัญ คือ สภาพภูมิศาสตร์ที่อุดมสมบูรณ์
มีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์ เช่น จีน มอญ ลาวพวน เป็นต้น เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับเกษตร
กรรม นอกจากนี้ยังมีแหล่งอารยธรรม มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ปรากฏอยู่ มีศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ที่ได้รับการส่งเสริม
ถ่ายทอดภูมิปัญญาอันมาเป็นเวลายาวนาน โดยมีปราชญ์ในท้องถิ่น เป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา
ในด้านต่างๆ เช่น ดินสอพอง ปลาสาม ผ้ามัดหมี่ สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
(พงษ์ศักดิ์ สิงห์มัต, 2542 หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานสามัญศึกษา
จังหวัดลพบุรีที่ ส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดรายวิชาเลือกเสรีให้ผู้เรียนเลือกเรียนอย่าง
หลากหลายตามสภาพและทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถ
พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี, 2542 หน้า 16)

อำเภอบ้านหมี่มีแหล่งกำเนิด ผ้ามัดหมี่ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่
ครั้งบรรพบุรุษ ชาวบ้านหมี่ส่วนใหญ่มีเชื้อสาย ลาว-พวน อยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีความเป็น
อยู่ที่เรียบง่าย และมีการทอผ้าใช้เอง มัดย้อมแบบธรรมชาติ ไม่มีลวดลายมากนัก ในสมัยก่อน
ทำกันใช้ในบ้านเรือน แต่ปัจจุบันมีผู้นิยมนำมาตัดเย็บให้เป็นเสื้อผ้าที่สวยงาม เป็นที่ชื่นชมของ
บุคคลที่พบเห็น จึงทำให้บ้านหมี่มีชื่อเสียงในการทอผ้ามัดหมี่ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ใน
ปัจจุบันนี้ผู้ที่เป็นผู้รู้ ผู้มีฝีมือ ก็เริ่มลดน้อยลงตามกาลเวลา และในขณะเดียวกันเยาวชนซึ่งเป็น
ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือคิดจะสืบสานต่อบรรพบุรุษ ถ้าเป็นเช่นนี้อีก
ไม่นานก็จะเลือนหายไปในที่สุด

โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต1ที่อยู่ในอำเภอบ้านหมี่ ในด้านการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีจุดประสงค์ในการเรียนรู้คือ เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานด้านศิลปะ มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม และรู้จักรักษาเพื่อเป็นมรดกสืบทอดต่อไป (วรรณธินี สมชนะ 2546,หน้า1) และในวิชานาฏศิลป์ไทย ได้จัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าของนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

จากจุดประสงค์ของกลุ่มสาระศิลปะและวิชานาฏศิลป์ไทย โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาจึงได้มีการสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่มด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นทำรำ (วรรณธินี สมชนะ 2546, หน้า 1) จึงนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะช่วยสร้างองค์ความรู้ของท้องถิ่นให้เพิ่มมากขึ้นและให้มีหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำการทอผ้ามัดหมี่มาประดิษฐ์เป็นทำรำ ประกอบการสอนเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้สอนหลายท่านมีความพยายามที่จะนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทอผ้ามัดหมี่มาให้นักเรียนได้ศึกษา แต่เป็นการนำมาให้นักเรียนเรียนในภาคทฤษฎีอย่างเดียว ไม่มีการลงมือปฏิบัติ นักเรียนบางคนไม่เคยเห็นการทอผ้ามัดหมี่ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นของตน ซึ่งมีประโยชน์และมีคุณค่า สร้างความภาคภูมิใจ และมีจิตสำนึกรักในท้องถิ่นของนักเรียน จึงควรมีวิธีการที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยการนำเอาการทอผ้ามัดหมี่มาประดิษฐ์เป็นทำรำ ส่วนทำนองเพลงก็ใช้ทำนองของเพลงเหมมราช ซึ่งมีจังหวะช้าๆ นุ่มนวล ทำให้บทเพลงมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น และทำรำก็นำแนวคิดการประดิษฐ์ทำรำของผู้เชี่ยวชาญมาประยุกต์ใช้ โดย ทำรำที่ใช้ในเพลงระบำมัดหมี่ ก็ใช้ทำรำที่เป็นแบบแผน นิยมนำมาประดิษฐ์กันมาก คือเพลง แม่บท ซึ่งมีทำรำที่สวยงามและมีความหมายในตนเองเป็นทำรำที่ปรมาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยในสมัยโบราณได้ประดิษฐ์ไว้เป็นทำรำแบบมาตรฐาน (โกวิท ประวาลพุกษ์ 2546, หน้า 41) มาเป็นแบบแผนในการประดิษฐ์ทำรำ และทำรำที่ไม่เป็นแบบแผน ก็คือการนำวิธีการทอผ้ามัดหมี่มาประดิษฐ์เป็นทำรำ เพื่อจะบ่งบอกถึงวิธีการและขั้นตอนในการทอผ้า ซึ่งจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการนำทำทางธรรมชาติของการทอผ้ามาประดิษฐ์เป็นลีลาทำรำที่สวยงาม ซึ่งจะให้นักเรียนมีความรู้สึกอยากรู้ อยากเรียนในสิ่งใหม่ๆ และจะให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นการบูรณาการในการเรียนการสอนทั้งของครูและนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้า วิจัยในเรื่องการสร้าง บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี วิทยามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้า วิจัย เรื่องนี้ เพื่อผลครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ แก่โรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเพื่อส่งผลไปสู่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านหมีวิทยาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา
5. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ไว้ใช้ ในการเรียนการสอน
2. นักเรียนมีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวกับการขับร้องและการปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่
3. นักเรียนมีความสามารถในด้านทักษะการขับร้องเพลงและปฏิบัติทำรำเพลงระบำ มัทหมี่
4. นักเรียนมีความรู้สึกรักท้องถิ่นเมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทเพลงและทำรำเพลงระบำ มัทหมี่
5. เป็นแนวทางในการสร้างบทเพลงและทำรำสำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์ในชั้นอื่นๆ และสอนในรายวิชาอื่นๆ นำไปจัดรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับรายวิชาของ ตนเองต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มีทั้งหมด 7 ห้องเรียน จำนวน 240 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น

1.1 บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่

2. ตัวแปรตาม

2.1 ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

2.2 ทักษะการขับร้อง

2.3 ทักษะการปฏิบัติทำรำ

2.4 ความรู้สึกรักท้องถิ่น

เนื้อหา

การสร้างบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากสาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1, ศ 3.2 ประกอบด้วย

1. ประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัดหมี่
2. บทเพลงระบำมัดหมี่
3. ทำนองเพลงระบำมัดหมี่

ระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 ชั่วโมง เป็นเวลา 6 สัปดาห์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทเพลง หมายถึง คำประพันธ์สำหรับการขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และถูกต้องตามหลักการของการแต่งคำประพันธ์ อันจะทำให้บทเพลงนั้นเกิดความไพเราะ สละสลวย ตรงตามความต้องการของผู้ประพันธ์

ทำนอง หมายถึง การแสดงท่าเคลื่อนไหว โดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับเสียงที่ทำจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี

ระบำ หมายถึง ศิลปะแห่งการรำรำที่แสดงเป็นหมู่ มีลีลาท่ารำและการแต่งกายคล้ายคลึงกัน ไม่เล่นเป็นเรื่องราว มีดนตรีบรรเลงประกอบการรำและอาจมีบทขับร้องหรือไม่มีก็ได้

มัดหมี่ หมายถึง ผ้าชนิดหนึ่งที่ทำโดยเอาเชือกมัดค้ายหรือไหมเป็นเปลาะๆ แล้วนำไปย้อมสี เมื่อนำไปทอจะได้ลวดลายต่างๆ สวยงาม

บทเพลงและท่ารำเพลงระบำมัดหมี่ หมายถึง คำประพันธ์สำหรับขับร้องและการรำรำที่แสดงเป็นหมู่ โดยการขับร้องและท่ารำจะเกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ ของอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถด้านความรู้ความจำทางด้านนาฏศิลป์ในเรื่องบทเพลงและท่ารำเพลงระบำมัดหมี่ การวิจัยครั้งนี้วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ทักษะการขับร้อง หมายถึง ความสามารถในการขับร้องเพลงที่แสดงถึงความชำนาญจากการฝึกฝน จากการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่โดยวัดได้จากประเด็นการประเมิน คือ จังหวะ ทำนอง อักขระ/ควมกล้า นำเสียง ความกล้าในการแสดงออก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ 4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ปรับปรุง)

ทักษะการปฏิบัติท่ารำ หมายถึง ความสามารถในการรำรำที่แสดงถึงความชำนาญจากการฝึกฝน ในท่ารำเพลงแม่บทและท่ารำที่ติดประติษฐ์จากการทอผ้ามัดหมี่ โดยวัดได้จากแบบประเมินซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประเด็นการประเมิน คือ ความสร้างสรรค์ ความเคลื่อนไหว สอดคล้องกับจังหวะเพลง ความกล้าในการแสดงออก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ 4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ปรับปรุง)

ความรู้สึกรักท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ที่มีต่อวัฒนธรรมของอำเภอบ้านหมี่ โดยการวิจัยครั้งนี้วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ยึดตามทฤษฎีของแครทโฮท์ (Kraithwohl) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ คือ 1 (รับรู้) 2 (ตอบสนอง) 3 (เห็นคุณค่า) 4 (จัดระบบ) 5 (การเสริมสร้างลักษณะนิสัย)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ผลผลิตการทอผ้ามัดหมี่ของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผู้รู้ในท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่อยู่ในอำเภอบ้านหมี่เป็นเวลานานมีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยเฉพาะเรื่องการทอผ้ามัดหมี่เป็นอย่างดี

ครูผู้สอนนาฏศิลป์ หมายถึง ผู้สอนวิชานาฏศิลป์ทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ หมายถึง คุณภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ โดยกำหนดเกณฑ์ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการขับร้องและปฏิบัติทำนอง

75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน

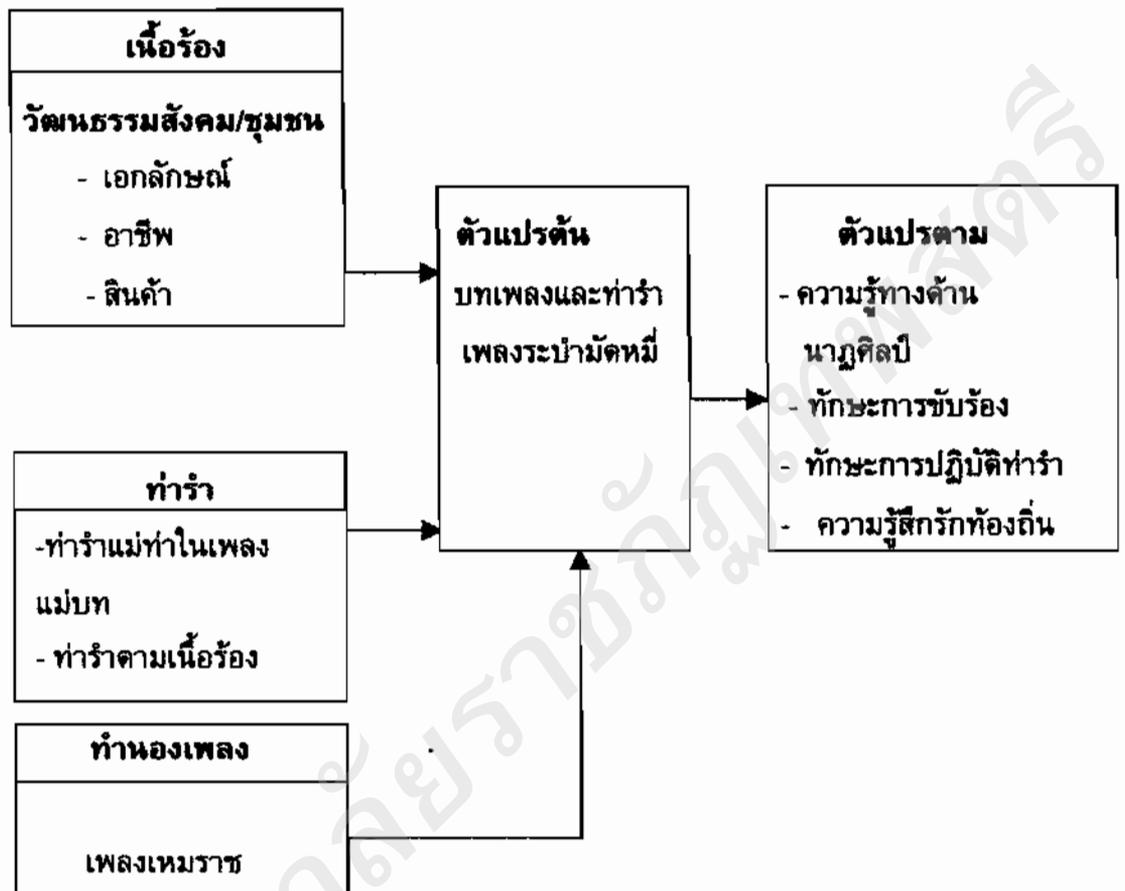
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่กล่าวไว้ว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เรียกว่าทฤษฎี Constructionism คือการแสวงหาและการได้ความรู้ด้วยการลงมือกระทำเอง เป็นการสร้างหรือทำอะไรก็ตามที่ผู้สร้างทำได้ความรู้จากกระบวนการทำนั้น จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะสร้างชิ้นงานจากวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอบ้านหมี่ โดยผู้วิจัยไปศึกษาการทอผ้ามัดหมี่ซึ่งเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มแม่บ้านที่ทำกันจนมีชื่อเสียงและ เป็นสินค้าที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวอำเภอบ้านหมี่ เพื่อที่จะนำมาสร้างเป็นบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ โดยเนื้อร้องได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแต่งคำประพันธ์ของ ประยอม ชองทองและคณะ ในเนื้อร้องจะกล่าวถึงการนำเอาวัฒนธรรมในการทอผ้าซึ่งมีอยู่ในสังคมและชุมชนชาวอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีมาเรียบเรียงเป็นบทร้อยกลอง โดยใช้กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ ส่วนทำนองเพลง ใช้ทำนองเพลงเหมราช ซึ่งมีลักษณะ หุ้ม นุ่มนวล มาบรรเลงประกอบบทเพลง การประดิษฐ์ทำนอง นำต้นแบบของทำนองมาจาก

- เพลงแม่บท เป็นเพลงต้นแบบของทำนองทุกทำนองและมีความหมายของทำนองโดยเฉพาะ ซึ่งศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ไทยนิยมนำทำนองในเพลงแม่บทมาประดิษฐ์ทำนองในบทเพลงต่างๆ ที่แต่งขึ้นใหม่

- การทอผ้ามัดหมี่ โดยนำลักษณะลีลาท่าทางในการทอผ้ามัดหมี่มาประดิษฐ์เป็นทำนอง

เมื่อนำทั้งเพลงแม่บทและวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่มาประสมกันก็จะเกิดบทเพลงและทำนองใหม่คือ บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทเพลงและทำนองเพลงระบำมดหมี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. หลังจากที่เรียนบทเพลงและทำนองเพลงระบำมดหมีแล้ว นักเรียนมีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์สูงกว่าก่อนเรียน
3. หลังจากที่เรียนบทเพลงและทำนองเพลงระบำมดหมีแล้วนักเรียนมีความรู้สึกรักท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่
ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เนื้อหา ทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 1.1 หลักการ
 - 1.2 จุดหมาย
 - 1.3 สาระการเรียนรู้
 - 1.4 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ
 - 1.5 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
2. บทเพลงและทำรำ
 - 2.1 ความหมายของบทเพลงและ ทำรำ
 - 2.2 ลักษณะของการประพันธ์บทเพลง
 - 2.3 ลักษณะของการประดิษฐ์ทำรำ
 - 2.4 แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ
 - 2.5 การสร้างสรรค์ผลงานทำรำในจังหวัดลพบุรี
3. การสร้างบทเพลงและทำรำ
 - 3.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
 - 3.2 การหาประสิทธิภาพบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่
4. การวัดทักษะการปฏิบัติทำรำและทักษะการขับร้อง
 - 4.1 ความหมายและขั้นตอนการเกิดทักษะการปฏิบัติ
 - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดทักษะปฏิบัติ
 - 4.3 กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ
5. ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่
 - 5.1 สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอบ้านหมี่
 - 5.2 ประวัติและความเป็นมาของผ้ามดหมี่
 - 5.3 การมัดหมี่
 - 5.4 การปั่นด้าย
 - 5.5 การทอผ้ามดหมี่และวิธีการทอ

6. ความรู้สึกรักท้องถิ่น
 - 6.1 ความหมายของความรู้สึกรักท้องถิ่น
 - 6.2 การวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มุ่งเน้นความสำคัญทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ ความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1.1 หลักการ

หลักการของหลักสูตรที่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

1.2. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
2. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลป วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

1.3. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. สุขศึกษาและพลศึกษา

2. ศิลปะ

3. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

1.4. มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้กลุ่มสาระศิลปะมีเฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจน มาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

สาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระศิลปะ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน

การจัดหลักสูตร ในช่วงชั้นที่ 3 เหมาะสมที่จะใช้ในการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ท่ารำใหม่ๆ เพราะเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างเสริมสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ศิลปะ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องบทเพลงและท่ารำเพลงระบำมัดหมี่ คือ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และในมาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, หน้า 4 -18)

1.5. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ได้จัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีรายละเอียดดังนี้

หลักการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สนุกทริยภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพของชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

เป้าหมาย

หลักสูตรของโรงเรียนบ้านหมีวิทยา มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข สามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ จึงกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรดังนี้

1. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะของความเป็นไทย และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ใฝ่เรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
4. ผู้เรียนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและสังคม ภาคภูมิใจในความเป็นไทย
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
7. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
8. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีทักษะพื้นฐานด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิถีทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงานทางศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ผึกการเรียนรู้ รับรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งแวดล้อมรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะ

กระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของ ศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณา ว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิริยาตอบสนองงานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา ด้วย ลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนการ เปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้ มีจิตใจตรงาม มีสมาธิ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมดุล อันเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่ สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตมนุษย์โดยส่วนรวม และส่งผลต่อการยกระดับ คุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรของโรงเรียนบ้านหมีวิทยา นอกจากจะมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และรวมถึงทักษะในการอ่าน การคิด การวิเคราะห์การเขียน แล้วยังมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อีกด้วย โรงเรียนจึงได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีวินัยในตนเอง วินัยต่อครอบครัว และส่วนรวม
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ ไม่พูดเท็จ ไม่ลักขโมย ไม่ทุจริต
3. ผู้เรียนมีวัฒนธรรมของความเป็นไทย ความมีน้ำใจ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที นิยมความเป็นไทย และเห็นคุณค่าของความเป็นไทย
4. ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คิดแบบมีเหตุผล ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รักการอ่าน เขียนคิดแบบมีเหตุผล
5. ประหยัดและออม ประหยัดสิ่งของและทรัพย์สิน ใช้ของอย่างมีคุณค่า

ตาราง 1 สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
1. ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย จังหวะ นาฏยศัพท์ ภาษาท่าประกอบกรำ และการแสดงพื้นเมือง	1. รู้เข้าใจและแสดงออกนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น ในเรื่อง จังหวะ นาฏยศัพท์ ภาษาท่าประกอบกรำและการแสดงออก

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. ศึกษาประวัติความเป็นมาของการแสดงพื้นเมือง	2. รู้เข้าใจ การแสดงพื้นเมือง
3. ศึกษาลักษณะการทำรำไทยมาตรฐาน	3. บอกลักษณะของรำไทยมาตรฐาน
4. ศึกษาประเภทการแสดงทำรำไทยมาตรฐานในเรื่องการทำเพลงแม่บท	4. แสดงทำรำไทยมาตรฐานเพลงแม่บท
5. ศึกษาทักษะการแสดงพื้นเมืองในรูปแบบหลากหลาย	5. สร้างสรรค์ทักษะการแสดงออกการร้องและการรำพื้นเมืองในรูปแบบหลากหลาย
6. ศึกษาความรู้ทางศิลปะนาฏศิลป์และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์คิดแปลงเป็นทำรำ	6. นำความรู้ทางศิลปะนาฏศิลป์มาบูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ที่มา : (หลักสูตรโรงเรียนบ้านหมีวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ, 2548, หน้า 36)

จากหลักสูตรของโรงเรียนบ้านหมีวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในด้านศิลปะ นาฏศิลป์ไทย ทั้งที่เป็นมาตรฐานและประยุกต์ขึ้น มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง สามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิชาศิลปะและ นาฏศิลป์ไทยได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนำเพลงระบำมัดหมี่เข้าไปจัดการเรียนการสอน คือ วิชา นาฏศิลป์ไทย 2 ศ 32332 ซึ่งคำอธิบายรายวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ศ 32332 มีดังนี้
ศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย นาฏยศัพท์ ภาษาท่าประกอบการรำ รำไทยมาตรฐาน ระบำเบ็ดเตล็ด การแสดงพื้นเมืองและการประดิษฐ์อุปกรณ์การแสดงอย่างง่าย

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย สามารถรำไทยแบบมาตรฐานในโอกาสต่างๆ ได้ สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้และมีความภาคภูมิใจในนาฏศิลป์ไทย

บทเพลงและทำรำ

1. ความหมายของบทเพลงและทำรำ

1.1 บทเพลง

เรณู โกศินานนท์ (2519, หน้า 69) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทำนองที่ผู้ประพันธ์ได้เรียบเรียงไว้ในเพลงหนึ่ง ตามหลักวิชาดนตรีไทย คีตศิลป์ไทย อันประกอบด้วยประโยคของเพลง สัมผัส วรรคตอน

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2532, หน้า 292) ให้ความหมายเกี่ยวกับ บทเพลงไว้ว่า เป็นคำประพันธ์สำหรับขับร้อง

วิญญู ทรัพย์ะประภาและคณะ (2535, หน้า 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นบทเพลงที่คีตกวีได้ประพันธ์ขึ้นไว้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และพิธีการอื่นที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์
2. เพื่อในการแสดงโขน ละคร
3. เพื่อใช้ขับกล่อมหรือการบันเทิง

บทเพลงต่างๆ นี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ คือ ประเภทเพลงบรรเลงและประเภทเพลงขับร้อง แต่ละประเภทจะมีลักษณะแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการใช้

สรุปได้ว่าบทเพลง หมายถึงคำประพันธ์สำหรับการขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และถูกต้องตามหลักการของการแต่งคำประพันธ์ อันจะทำให้บทเพลงนั้นเกิดความไพเราะ สละสลวย ตรงตามความต้องการของผู้ประพันธ์

1.2 ทำรำ

โกวิท ประวาลพฤษย์ (2546, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของทำรำไว้ว่าเป็นศิลปะการฟ้อนรำและละครที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย ตลอดจนท่าทาง อากัปกริยาต่างๆ ที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครไทย สื่อความหมายด้วยบทเจรจา ท่าทางและคำร้องเป็นสำเนา ทำให้ผู้ชมได้สนุกสนานเพลิดเพลินบันเทิงใจ จนเกิดอารมณ์คล้อยตาม

ทำรำนานาชาติศิลป์ไทย แบ่งออกได้เป็น 3 แบบ คือ

1. ทำรำนานาชาติศิลป์ในการแสดงโขน ละคร แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

- 1.1 ทำรำที่เป็นแบบฝึกหัดเบื้องต้น
- 1.2 ทำรำที่ประกอบเพลงหน้าพาทย์
- 1.3 ทำรำที่ประกอบการขับร้อง
- 1.4 ทำรำที่เป็นสื่อสารหรือภาษานานาชาติศิลป์

2. ทำรำนางอุทิศศิลป์ไทยในการแสดง ระบุว่า รำ ฟ้อน มีทั้งที่เป็นแบบมาตรฐาน จะใช้กับการแสดงโขน ละคร แบบพื้นเมืองจะใช้ทำรำที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น ตามสาเหตุปัจจัยดังนี้

2.1 ทำรำที่มาจากความเชื่อศรัทธาเกี่ยวกับพิธีกรรม

2.2 ทำรำที่มาจากสภาพชีวิตวิถีความเป็นอยู่และอาชีพการงาน

2.3 ทำรำที่มาจากประเพณีและวัฒนธรรมการเล่น

3. ทำรำแม่บทของนางอุทิศศิลป์ไทย

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2532, หน้า 452) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การแสดงท่าเคลื่อนไหว โดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับเสียงที่ทำจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี, ฟ้อน

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2539, หน้า 116) ได้กล่าวถึงทำรำไว้ว่า เป็นทำรำที่ครูนาฏศิลป์โบราณได้ประดิษฐ์ไว้ทั้งที่ดัดแปลงจากท่าธรรมชาติและความหมายอื่นๆ มีมากมาย พร้อมทั้งตั้งชื่อนั้นๆ ไว้ตั้งแต่ท่าประนมมือไหว้ เรียกว่า ท่าเทพนม และอีกหลายสิบท่า แต่งไว้เป็นกลอนสำหรับร้องหรือท่องให้จดจำได้ง่าย มักเรียกกันว่า "ท่าแม่บท" เพราะเป็นท่าหลักที่จะต้องเรียนรู้ให้แม่นยำ บทที่สั้น มีทำรำน้อยคือ บทเพลงพระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ 4 แทรกอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (2539, หน้า 46 - 47) ได้กล่าวถึงทำรำไว้ว่า ทำรำหรือนางอุทิศศิลป์ของไทย เป็นการประดิษฐ์ขึ้นให้เห็นงามด้วยความคิดฝันเป็นจินตนาการ ทำรำของโขน ละครไทย จึงเป็นวิถีแห่งกวี หลักการในเรื่องศิลปะของไทยเรา เป็นเครื่องมือที่ควรพิจารณานำมาศึกษาในด้านจิตใจหรือเจตนารมณ์แล้วจะมีความเข้าใจ และเกิดความเข้าใจแล้ว ก็จะซาบซึ้งในรสของศิลปะเป็นอย่างดี ศิลปะของไทยนั้นมีหลายอย่าง หลายประการ เราเลียนแบบมาจากธรรมชาติ โดยเฉพาะทำรำหรือนางอุทิศศิลป์ เราเลียนแบบมาจากิริยาท่าทางของคนและสัตว์ บางท่าเลียนแบบมาจากธรรมชาติ แต่เมื่อเราเลียนมาแล้ว เราเอามาประดิษฐ์ให้เป็นศิลปะที่งดงามตามลีลาทำรำและเยื้องกรายให้เข้ากับท่วงทำนองขับร้องและดนตรี เช่น จะซี้ก็มีท่ายกแขนวาดข้อมือและซี้นิ้ว ศิลปินคนใดทำได้สวยงามก็จะนำคู่มือการรำซ้าท่าหรือทำนองดนตรีที่มีลีลาซ้าก็เป็นแบบแผนประเพณีนิยมของไทย เป็นการย้ำซ้ำจังหวะซึ่งถือว่าแก่ ในศิลปะทางวรรณคดีของไทย ยังใช้คำซ้ำ เช่น พะพราย ยะยัม ยะแยม บางครั้งยัดเสียง เช่น เพราะ ไพเราะ แต่ก็ไม่ได้ซ้ำเฉยๆ หากแต่มีการพลิกแพลงคำดูและฟังด้วยความเข้าใจก็จะรู้สึกว่างดงามและไพเราะ ผู้ดูผู้ฟังต้องใช้ความคิดและปัญญา โดยสร้างจินตนาการของตนเองตามไปด้วย ถ้าทราบหลักการและจารีตประเพณีของไทย แล้วตั้งใจและใช้ความสังเกตเพียงเล็กน้อย ก็จะทำให้สามารถติดตาม

เรื่องและเข้าใจความหมาย ทั้งอาจมองเห็นไปถึง จิตใจอันประณีตแจ่มใสของประชาชนคนไทย ซึ่งแฝงอยู่ในศิลปะที่สวยงามเหล่านี้ได้อย่างดี

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ทำร่ำ เป็นศิลปะการฟ้อนรำที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งมีความอ่อนช้อยงดงามของท่วงท่าการร่ายรำตามจังหวะและทำนองเพลง ตลอดจนท่าทางอากัปกริยาต่างๆ ที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของผู้แสดง สื่อความหมายด้วยท่าทาง ทำให้ผู้ชมสนุกสนานเพลิดเพลิน รู้ซึ่งถึงเอกลักษณ์ไทย ซึ่งทำร่ำที่ใช้ในบทเพลงระบำมัทหมี่ ก็สื่อสารถึงวัฒนธรรมการทอผ้าเป็นภาษาทางนาฏศิลป์

2. ลักษณะของการประพันธ์บทเพลง

การแต่งคำประพันธ์

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ (ประยอม ชองทองและคณะ, 2545 หน้า 1) คำราหลักภาษาไทยที่ใช้ในการแต่งคำประพันธ์

1. อักษรวิธี เป็นคำราหลักภาษาไทยในส่วนที่ว่าด้วยแบบแผนของตัวอักษร "อักษรวิธี" เป็นภาษาบาลี สันสกฤตใช้ว่า "อักษร" ซึ่งได้แก่ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ตลอดจนการประสมอักษร และวิธีการใช้ตัวอักษรในการเขียนและการอ่าน

2. วลีวิภาค เป็นคำราหลักภาษาไทยในส่วนที่ว่าด้วยการจำแนกชนิดของถ้อยคำที่เกิดจากการเอาอักษรมาประสมกันออกมาเป็นเสียงหรือพยางค์หรือคำ แล้วได้ความหมายอย่างหนึ่ง (วลี = คำพูด ถ้อยคำ, วิภาค = แบ่งแยก) ซึ่งจะแบ่งได้เป็น 7 ชนิด คือ คำนาน คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน

3. วากยสัมพันธ์ เป็นคำราหลักภาษาไทยในส่วนที่ว่าด้วยลักษณะการเกี่ยวข้องของคำต่างๆ ที่กล่าวไว้ในวลีวิภาค (วากยะ = ภาษา ถ้อยคำ, สัมพันธ์ = เกี่ยวข้อง) คือ กล่าวถึงถ้อยคำที่กล่าวออกมาเป็นกลุ่มคำนั้น แต่ละคำทำหน้าที่อย่างไร เกี่ยวข้องกับคำอื่นๆ อย่างไร เช่น ทำหน้าที่ประธาน กริยา กรรม หรือส่วนขยายในประโยค

4. ฉันทลักษณ์ เป็นชื่อคำราหลักภาษาไทยในส่วนที่ว่าด้วย การแต่งคำประพันธ์ที่เป็นกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเรียกคำประพันธ์เหล่านี้รวมกันว่า ร้อยกรอง ข้อบังคับในคำประพันธ์

คำประพันธ์โดยทั่วไปมีข้อบังคับสำคัญ 2 ประการ คือ คณะและสัมผัส

1. คณะ หมายถึง การจัดหมวดหมู่ในถ้อยคำในแต่ละวรรค แต่ละบาท แต่ละบทของคำประพันธ์แต่ละชนิด ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะย่อยๆ ได้ 4 ประการ คือ

1.1 บท คือ ส่วนย่อย คำประพันธ์ร้อยกรองคอนหนึ่งๆ อาจมีมากหรือน้อยแล้วแต่คำประพันธ์แต่ละประเภท

1.2 บาท คือ ส่วนย่อยของคำประพันธ์แต่ละบท ซึ่งอาจจะมีมากน้อยต่างกันตามประเภทของคำประพันธ์

1.3 วรรค คือ ส่วนย่อยของบาทอีกชั้นหนึ่ง บาทหนึ่งๆ ของคำประพันธ์แต่ละประเภทอาจมีตั้งแต่ 1 วรรค หรือมากกว่าแล้วแต่บังคับ

1.4 คำ หรือ พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ จะให้ความหรือไม่ก็ตาม ในตำราฉันทลักษณ์ เรียกว่า 1 คำ คำ (หรือพยางค์) นี้เป็นส่วนย่อยของวรรค วรรคหนึ่งๆ จะมีกี่คำก็แล้วแต่ชนิดของคำประพันธ์

2. สัมผัส คือ ลักษณะที่ใช้บังคับคำคล้องจองในการแต่งคำประพันธ์ สัมผัส เป็นสิ่งสำคัญในการแต่งคำประพันธ์ คำประพันธ์ทุกชนิดต้องมีสัมผัส

ชนิดของสัมผัส

สัมผัสของไทยที่นิยมใช้ในการแต่งคำประพันธ์มีอยู่ 2 คู่

คู่ที่ 1 ก. สัมผัสสระ ข. สัมผัสอักษร

คู่ที่ 2 ค. สัมผัสนอก ง. สัมผัสใน

ก. สัมผัสสระ คือ คำที่มีเสียงคล้องจองก็ด้วยเสียงสระเดียวกัน ถ้าเป็นคำที่มีตัวสะกด ก็ต้องเป็นตัวสะกดในมาตราเดียวกัน

ข. สัมผัสอักษร (สัมผัสพยัญชนะ) คือ คำที่ใช้พยัญชนะต้นเสียงพ้องกัน อาจเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรเดียวกัน หรือพยัญชนะที่มีเสียงสูง ต่ำ เข้าคู่กัน หรืออาจเป็นพยัญชนะควบคู่เดียวกันก็ได้ แม้ว่าจะมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน

ค. สัมผัสนอก คือ คำที่สัมผัสกันอยู่นอกวรรคหรือการสัมผัสต่างวรรคหรือสัมผัสต่างบท ซึ่งเป็นสัมผัสบังคับและสำคัญอย่างยิ่งในการแต่งคำประพันธ์ไทยทุกประเภท คำที่นำมาสัมผัสกันต้องเป็นสัมผัสสระ ตำแหน่งของสัมผัสนอกจะแตกต่างกันไป ตามชนิดของคำประพันธ์

ง. สัมผัสใน คือ คำที่คล้องจองกันอยู่ภายในวรรคเดียวกัน จะเป็นการคล้องจองด้วยเสียงสัมผัสสระ หรือคล้องจองด้วยสัมผัสอักษรก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมและความถนัด หรือความพอใจของผู้ประพันธ์ สัมผัสในนี้ไม่ใช่สัมผัสบังคับ แต่จะช่วยให้บทหรือกรองไพเราะยิ่งขึ้น

ข้อบังคับในการแต่งร้อยกรองคำประพันธ์

เศรษฐี พลอินทร์ (2542, หน้า 361) กล่าวถึงข้อควรปฏิบัติในการแต่งร้อยกรองคำประพันธ์ ไว้ว่า ความรู้ที่ผู้แต่งร้อยกรองพึงมีนั้น ควรเป็นทั้งความรู้รอบและรอบรู้ ความรู้รอบหมายถึงว่า ควรจะรู้ในแขนงวิชาต่างๆ ที่เห็นได้งายก็คือ ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ศิลป จิตวิทยา ชลวิทยา ธรรมชาติวิทยา ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม เศรษฐกิจการเมืองและสังคม ทั้งนี้ได้หมายความว่า จะรู้แต่เฉพาะของไทยเท่านั้น แต่ควรจะทราบของชาติอื่นด้วย

ความรู้หมายความว่า ถ้าจะเรียนรู้สิ่งใดต้องรู้ให้กว้างรู้ให้ไกลและรู้ให้ลึก ขอยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจากธรรมชาติ ใกล้ตัวเรา คือ แมลงวัน ชนิดหนึ่งธรรมดาเราเรียกว่าแมลงวันหัวเขียวแต่ธรรมชาติของแมลงวันชนิดนี้ หัวมีสีแดง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าแม้เพียงสิ่งเล็กน้อยเท่าไรก็ตาม ควรจะรอบรู้จริง จึงจะร้อยกรองสิ่งนั้นๆ ด้วยคำประพันธ์ให้น่าอ่านได้

ความรู้เป็นสิ่งที่อาจจะได้มาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบางครั้งก็อาจจะได้มา โดยมิได้ตั้งใจก็มี แต่ทางที่ดีผู้แต่งร้อยกรองควรแสวงหาความรู้และเก็บสะสมเอาไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทางที่จะได้มาซึ่งความรู้นั้นมีอยู่หลายทาง เช่น ได้มาจากประสบการณ์ การอ่าน การฟังการสังเกต และการสนทนา กับผู้อื่น เป็นต้น ความรู้ที่ได้มานี้ ถือว่าเป็น "วัตถุดิบ" ซึ่งจำเป็นยิ่งสำหรับการแต่งร้อยกรอง

นอกจากความรู้แล้วผู้แต่งร้อยกรองจะต้องมีจินตนาการหรือมีความสามารถสร้างภาพขึ้นในใจได้และภาพที่เกิดขึ้นในใจนั้น ควรจะต้องเป็นภาพที่ชัดเจนสมควร เป็นเรื่องราวที่ประติดประต่อกันได้และมีความรู้สึกอย่างจริงใจและใสอารมณ์เข้าไปในจินตนาการนั้นด้วย จะเป็นเครื่องชักจูงผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกเป็นไปตามอารมณ์เขียน จินตนาการก็ดี อารมณ์ความรู้สึกก็ดีเป็นสิ่งที่วิสามานยนารถสร้างได้ สะสมไว้ได้เช่นเดียวกับความรู้ จะเห็นได้ว่าในวรรณคดีนิราศทั้งหลายที่ไพเราะกินใจนั้น กวีไม่จำเป็นต้องมีคนรักผู้งามเลิศฟ้าจริงๆนางนั้นอาจเป็นนางในจินตนาการเท่านั้น ผู้ที่จะเขียนหรือแต่งบทประพันธ์หรือร้อยกรองให้ดีดี ต้องหมั่นสังเกตความเป็นไปของชีวิต มนุษย์ สัตว์ พืชและธรรมชาติแวดล้อมรวมทั้งวัตถุที่นิยมต่างๆ ในลักษณะที่ผิดไปจากธรรมดา พร้อมทั้งทำจิตใจและอารมณ์ให้อ่อนไหวตามไปได้ง่าย การสังเกตผิดจากธรรมดา จะยกตัวอย่างของสุนทรภู่ ท่านกล่าวไว้ในนิราศว่า "ไธเอิ้นคูบูไม่มีซึ่งศิระะ หรือทั้งแต่ตัวผัวคายกลางสายชล (แมงดา) และ เวทनावรอ่อนน้อยน้อย" เหล่านี้จะเห็นว่าผิดจากธรรมดา เพราะเราเห็นจนเคยชิน แลไม่เคยคิดว่า "บูไม่มีศิระะ" หรือ เราไม่เคยสงสัยแมงดาตัวผู้ ที่ต้องเกาะหลังตัวเมียเที่ยวเล็มโคล กลับคูหมัน ถึงกับนำไปเปรียบเทียบกับผู้ชายที่เกาะผู้หญิงกิน ว่าผู้ชายแมงดา หรือถ้าเราเห็นลูกลิง ก็มีควารู้ สึกว่า ลิงนั้นซุกซน หลุกหลิกไม่อยู่นิ่งได้ ถึงกับนำเด็กซุกซนมาเปรียบเทียบกับ ลิงยังกับลิง ไม่เคยคิดว่านาเวทนา อย่างท่านสุนทรภู่เห็น อันนี้แหละคือ การเห็นผิดธรรมดาของกวี และเป็นสิ่งที่เราสร้างให้บังเกิดขึ้นได้ ผู้แต่งร้อยกรองจะต้องพยายามหัดคิดหัดฝันและหัดสร้างจินตนาการให้ชินจนคิดเป็นนิสัย ต้องหมั่นสังเกตความเป็นไปของชีวิต สิ่งสำคัญประการสุดท้ายคือ ผู้แต่งร้อยกรองจะต้องนำความรู้ ความคิดหรือจินตนาการของตนเองแสดงออกมาให้ได้ และในลักษณะที่งดงาม นั่นก็คือจะต้องรู้จักรูปแบบของร้อยกรองเป็นอย่างดี รู้จักเลือกประเด็นมาเขียนและสรรหาคำและความมาใช้ให้เหมาะสม ให้เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่านผู้ฟัง จะต้องแสดงความเป็นตัวของตัวเองให้ปรากฏออกมาใน

บทร้อยกรองนั้น แต่การกระทำจะบรรลุผลสำเร็จได้ ก็ต้องเมื่อผู้แต่งได้เตรียมอุปกรณ์ในการแต่ง คือถ้อยคำไว้พร้อมแล้ว และหมั่นฝึกฝนด้วยความตั้งใจ

ผู้ประพันธ์ควรมีการเตรียมตัวดังต่อไปนี้

1. เตรียมคำ คำที่ควรเตรียมไว้ใช้ในการเขียนกลอนมีหลายชนิดที่สำคัญคือ คำไวพจน์ ซึ่งได้แก่คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างน้อยที่สุด เช่น ไวพจน์ของคำว่า สตรี นางราถุ นางนุช กานดา นารี นางเยาว์ ฯลฯ คำชนิดนี้มีประโยชน์ในการแต่งร้อยกรองมาก เพราะนอกจากจะใช้ เพื่อการสัมผัสแล้วยังช่วยให้มีการหลีกคำหรือ หลีกคำอีกด้วย คำประพันธ์ทุกชนิดจะต้องมีหลายคำเพื่อที่จะให้ได้บทกวีที่เรียกว่าร้อยกรอง ได้ไพเราะ

2. เตรียมเนื้อหา เนื้อหาคือเรื่องที่จะใช้เขียนเป็นคำประพันธ์หรือบทร้อยกรองมีหลายประเภท เช่น เกี่ยวกับชีวิตคน ความรักเกี่ยวกับสังคม การเมือง การสัจดี การปลอบขวัญ ปลุกใจให้รักชาติ ความงามของธรรมชาติ ความงามของสถานที่บ้านเมือง ความรู้สึกในด้าน กตัญญู การสั่งสอน ฯลฯ เนื้อเรื่องควรจะเป็นเรื่องราวที่เป็นสาระและทัศนะที่ลึกซึ้ง มีคุณค่าชวนให้คิด หรือตั้งปัญหาให้เป็นที่ขบคิดแก่ผู้อ่าน หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์ทางใด ทางหนึ่งแก่ผู้อ่าน

3. เตรียมวิธีการแต่ง ถ้าจะแต่งคำประพันธ์หรือร้อยกรอง บทกวีนิพนธ์ชนิดใดควรจะ ศึกษาลักษณะพิเศษ ของคำประพันธ์ชนิดนั้น จนเกิดความเคยชินและเข้าใจลีลาจังหวะนั้นๆ

การปฏิบัติเกี่ยวกับการเขียน

1. เขียนตามหัวข้อ ที่กำหนดไว้
2. เขียนให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของร้อยกรองแต่ละประเภท
3. คำเนิ่นเรื่องหรือข้อความให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวตลอดไป
4. ระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ อย่าใช้คำแผลง หรือคำตัดคำที่พิสดารออกไป
5. ไม่ใช่คำเปล่าประโยชน์ คือเขียนให้กระชับรัดกุม และได้เนื้อหาสาระ
6. ใช้คำให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะคำประพันธ์
7. ใช้สำนวนโวหาร ให้ถูกต้องตามความหมาย พยายามหลีกเลี่ยงคำที่ไม่ทราบ ความหมายแน่ชัด หรือสำนวนภาษาที่ใหม่เกินไป
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แปลกและใหม่ ที่เป็นของตนเองลงในบทร้อยกรอง
9. ทำให้ร้อยกรองนั้นๆ มีความไพเราะก่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้อ่าน ด้วยการขัดเกลาถ้อยคำ สำนวน และสัมผัสให้ราบรื่น เนื้อหา ควรจะน่าสนใจ หรือมีลักษณะเร้า ความคิด อารมณ์ และจินตนาการ

10. ผู้แต่งจะต้องหมั่นแต่ง หมั่นฝึกฝน และหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอและบทร้อยกรองที่เขียนขึ้นนั้น นอกจากสนองความต้องการของคนแล้ว ควรจะยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

คุณสมบัติของนักแต่งเนื้อเพลงที่ดี(เขตนครศรีธรรมราช เลิศพิพัฒน์ 2545, หน้า 24 - 28) มีดังนี้

1. มีความรู้เบื้องต้นในเชิงฉันทลักษณ์
2. มีความสามารถเบื้องต้นในการร้องเพลง
3. มีความสามารถในการจับความรู้สึกหรืออารมณ์ของทำนองเพลง
4. มีความสามารถในการเล่นดนตรีหรือสามารถฟังเสียงของคนตรีได้ดี
5. มีความสามารถในการเขียนข้อความที่สั้นและกะทัดรัด

ลักษณะของเนื้อเพลงที่ดี (เขตนครศรีธรรมราช เลิศพิพัฒน์ 2545, หน้า 43) มีดังนี้

1. โครงเรื่องดี คือ โครงเรื่องที่เมื่อนำมาเสนอเป็นเพลงแล้ว สื่อความหมายชัดเจน แสดงอารมณ์ของผู้ที่ร้องเพลงนั้นได้อย่างที่ต้องการแสดงออกมา
2. ขึ้นต้นดี เพลงที่ขึ้นต้นดีเท่ากับประสบผลสำเร็จไปครึ่งหนึ่งแล้ว ประโยคหรือวลีแรกของเพลงจึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า "โครงเรื่องดี" วิธีการเริ่มต้นที่ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังนั้น เริ่มจากวิธีคิดง่ายๆ คือเมื่อจะเริ่มแต่งเพลง ตามตัวเองว่า

เราพูดถึงใคร
เราพูดถึงอะไร
เราพูดเมื่อไร
เราพูดที่ไหน
ใครเป็นผู้ฟัง

โดยธรรมชาติ เมื่อได้ยินเสียงที่สื่อความต่างๆ ประสาทสัมผัสของเราจะมีการตอบสนองตามสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็น ว่า มีอะไรเกิดขึ้นกับสิ่งที่ได้ยิน การตอบสนองนั้นจะแสดงออกมาในรูปของคำถามว่า "ใครพูด" "พูดทำไม" "พูดให้ใครฟัง" ฯลฯ นักแต่ง เนื้อเพลงมีหน้าที่ชักนำให้ผู้ฟังสนใจในวลีแรกของเพลงเพื่อนำผู้ฟังไปสู่จุดสุดท้ายของเพลงอย่างสุนทรีย์

3. ชื่อเพลงดี เนื้อเพลงที่ดีนอกจากจะมีโครงสร้างดีและขึ้นต้นดี ยังต้องมีชื่อเพลงที่ดีอีกด้วย "ชื่อนั้นสำคัญไฉน" สำหรับการแต่งเพลง ชื่อเพลงสำคัญอย่างยิ่ง บางครั้งผู้ฟังอาจจะสนใจเพลงนั้นๆ โดยที่ยังไม่เคยฟังเพลงนั้นเลย

ประเภทของคำประพันธ์ที่ใช้ในการแต่งคำประพันธ์บทเพลงระบำมัดหมี่

บทประพันธ์ที่ใช้ในการแต่งบทเพลงระบำมัดหมี่ ใช้บทประพันธ์ประเภท ร้อยกรอง ร้อยกรอง หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ชนิดนั้นๆ ภาษาที่ใช้ในการแต่งร้อยกรอง จะต้องเป็นคำที่คล้องจองกัน มีสัมผัสตาม

ตำแหน่งต่าง ๆ ในวรรค โนบท แล้วแต่ประเภทของคำประพันธ์ ทำให้เกิดความไพเราะและ
สละสลวย

3. ลักษณะของการประดิษฐ์ทำรำ

โกวิท ปรวาลพฤกษ์ (2546, หน้า 39-42) ทำรำนางอุทิลป์ไทย ที่ใช้ในการแสดง
ระบำ มีทั้งที่เป็นแบบมาตรฐานและเป็นการแสดงพื้นเมือง จะมีการเลือกใช้ทำรำที่เป็นแบบแผน
และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง โดยการประดิษฐ์จะนำมาจากทำรำต่อไปนี้

1. ทำรำแม่บทของนางอุทิลป์ไทย

2. ทำรำนางอุทิลป์ไทยในการแสดงระบำ รำ ฟ็อน

ทำรำแม่บทของนางอุทิลป์ไทยเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนทางด้านนางอุทิลป์ไทยจำเป็นต้องมี
ความรู้และทักษะในการรำ เพื่อใช้ในการเรียนขั้นสูง ต่อไป คือ การรำแม่บท อันเป็นทำรำที่
ปรมาจารย์ทางด้านนางอุทิลป์ไทยในสมัยโบราณได้ประดิษฐ์ไว้เป็นทำรำแบบมาตรฐาน ประกอบ
ไปด้วยชื่อทำรำ ที่มีทั้งตัวละครในวรรณคดี และสัตว์ในป่าหิมพานต์ โดยร้อยเรียงอย่างคล้องจอง
กันทั้งหมด 64 ทำรำ รวม 18 คำกลอน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า รำแม่บทใหญ่ โดยใช้เพลงชม
ตลาดขับร้องและบรรเลงประกอบการรำ ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

เทพประนม ปฐม พรหมสี่หน้า	สอดสร้อยมาลาช้านางน้อย
ผาลาเพียงไหล่พิสมัยเรียงหมอน	กัณฑ์ร้อนแขกเจ้าเข้ารัง
กระต่ายชมจันทร์ พระจันทร์ทรงกลด	พระรถโยนสารมารกลับหลัง
เยื้องกรายดูฉายเข้าวัง	มังกรเรียบท่ามจุลินทร์
กัณเฑาะว์ ชำช้าประสาธนา	ท่าพระรามากังคัลป
ภุมเรศล้ำ มัจฉาชมวาริน	หลงไหลได้สิ้นหงส์ลินลา
ท่าโศกเล่านาง นางกล่อมตัว	รำยั่ว ชักแบ่งผัดหน้า
ลมพัดยอดคดอง บังสุริยา	เหราเล่นน้ำ บัวชูฝัก
นาคาม้วนหาง กวางเดินดง	พระนารายณ์ฤทธรงค์ขว้างจักร
ช้างหวานหญ้า หุมนานผลาญยักษ์	พระลักษณ์แผลงอิทธิฤทธิ์
กัณเฑาะว์ฟุ้ง ยุงพื่อนทาง	ขัณฑ์นางทำนายสารถิ
กระเวนเวหา ชีม้คัตติ	ตีโชนโยนทัพ ภูเขาว่างค้อน
รำกระบี่สีท่า จีนสาวไส้	ท่าชะนีรำไม้ กิ่งขน
เมฆลาล้อแก้วกลางอัมพร	กัณเฑาะว์ถ้ำ หน้าหน้าไฟ
ท่าเสื่อทำลายห้าง ช้างทำลายโรง	โจงกระเบนตีเหล็ก แทงวิสัย
กลดพระสุเมรุ เครือวัลย์พันไม้	ประไลยวาด คิตรีประดิษฐ์ท่า
กระหวัดเกล้า ชีม้คัตติ	กระต่ายต้องแรวแคล้วถ้ำ
ชักขอสามสาย ย้ายลำน้า	เป็นทำรำแต่ก่อนที่มีมา

ดังนั้น ทำรำแม่บทเหล่านี้จึงนับเป็นทำรำนากฎศิลป์ไทยโดยแท้ ซึ่งได้มีการแปลงชื่อทางรำให้ออกมาเป็นการรำ โดยประติษฐ์ให้มีส่วนสังคดงาม และเมื่อนำทำรำต่างๆ ไปใช้ในการแสดง ก็ต้องมีการลำดับทำรำให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลง ตลอดจนดนตรีที่บรรเลงประกอบและการตกแต่งทำรำสำหรับเชื่อมท่าต่างๆ ให้ติดต่อกันอย่างกลมกลืนด้วย ดังอย่างเช่น รำวงมาตรฐาน ทางกรมศิลปากรได้ปรับปรุงทำรำไว้ทั้งหมด 17 ท่า ได้แก่ สอดสร้อยมาลา สอดสร้อยมาลาแปลง จันทร์ทรงกลด ชักบังผัดหน้า แยกเค้าเข้าวัง พรหมสีหน้า รำยั่ว ผาลาเพียงไหล่ ยุงพื่อนหาง จ้อเพลิงกาฬ ช้างประสานงา ชัดจางนาง ขอแก้ว ล้อแก้ว และชะนี ร่ายไม้ ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ทำรำนากฎศิลป์ไทยในการแสดง ระบุว่า รำ พ็อน การแสดงนากฎศิลป์ไทยประเภทระบำ รำ พ็อน ทั้งที่เป็นแบบมาตรฐานและเป็นการแสดงพื้นเมืองนั้นจะมีการเลือกใช้ทำรำที่เป็นทำรำแบบแผนและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคน เช่น ระบำ รำ พ็อน ที่เป็นมาตรฐาน มักจะนิยมใช้ทำรำที่เป็นแบบแผนการรำของโซน - ละคร ประกอบขึ้นเป็นทำรำ ส่วนระบำ รำ พ็อน ที่เป็นการแสดงพื้นเมืองนั้นมักใช้ทำรำที่เป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น ตามสาเหตุปัจจัยดังต่อไปนี้

2.1 ทำรำที่มาจากความเชื่อศรัทธาเกี่ยวกับพิธีกรรม ระบำ รำ พ็อนพื้นบ้านหลายชนิดที่ประติษฐ์และปรับปรุงทำรำจากการประกอบพิธีกรรมซึ่งมีการบรรเลง และผู้ร่วมพิธีจะร่ายรำเพื่อเช่นสรวง บูชาอันนนวนขอให้เกิดความสุข ความอุดมสมบูรณ์แก่ชุมชนของคน เช่น การพ็อนผีมด ในภาคเหนือ เชิงคังหวาย ในภาคอีสาน และการรำแม่ศรีของภาคกลาง

2.2 ทำรำที่มาจากสภาพชีวิตวิถีความเป็นอยู่และอาชีพการงาน เป็นทำรำที่เกิดขึ้นและงบอบให้ทราบและรู้ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพการงานของผู้คนในแต่ละภูมิภาค ซึ่งได้นำมาประติษฐ์สร้างสรรค์เป็นระบำ รำ พ็อนขึ้น เช่น พ็อนสาวไหมของภาคเหนือที่แสดงให้เห็นถึงกรรมวิธีในการผลิตเส้นไหมเพื่อทอผ้า เชิงแห่ไช้มัดแดงที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตการหาอาหารเพื่อบริโภคของชาวอีสาน และระบำร้อนแร่ที่แสดงให้เห็นถึงอาชีพและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นภาคใต้

2.3 ทำรำที่มาจากประเพณีและวัฒนธรรมการละเล่น เป็นทำรำที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น เชิงบังไฟเป็นประเพณีของชาวอีสานรำถึงเทิงเป็นวัฒนธรรมการละเล่นที่ได้จากประเพณีการบวชของชาวภาคกลางแล้วพัฒนามาเป็นรูปแบบเพื่อการแสดงการพ็อนดาบ และรำชิละของชาวภาคเหนือและภาคใต้ที่เป็นศิลปะการละเล่นรำอาวูธ เป็นต้น

4. แนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ

การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำรำของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย ศิลปินแห่งชาติ สาขานาฏศิลป์การละคร เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ดังนี้

เฉลย สุขวณิช ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงและผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย ได้กล่าวถึงการประดิษฐ์ทำรำพอสรุปได้ดังนี้ (พจนานุกรม สมรรถบุตร 2538, หน้า 44) เป็นลักษณะของการตีบทหรือใช้ภาษานาฏศิลป์ในทำรำของไทย ที่เป็นแบบแผนมาตั้งแต่เดิม คือ กลอนคำรำรำ และบทรำเพลงช้า เพลงเร็ว โดยใช้กลวิธีที่จะประดิษฐ์ให้ได้ทำรำที่เหมาะสมสวยงาม ผู้ประดิษฐ์ทำรำจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จังหวะและทำนองเพลง เชื่องช้า หรือรวดเร็ว มีลักษณะอ่อนหวาน เศร้า หรือคึกคัก สนุกสนาน
2. จังหวะและทำนองของเพลงที่มีสำเนียงต่างชาติ ก็ต้องเอาลีลาทำรำของชาตินั้นมาประดิษฐ์ให้กลมกลืนกันเป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทย
3. เมื่อรู้ทำนองและจังหวะของเพลงจึงกำหนดทำรำ และความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของบทร้องกับทำรำ
4. ลักษณะเพศชาย (ตัวพระ) หรือเพศหญิง (ตัวนาง) เช่น ตัวพระในพม่ารำชาน ลีลาทำรำจะต้องมีลักษณะกระฉับกระเฉงเข้มแข็งตามท่วงทำนองของนักรบ ส่วนตัวนาง ได้แก่ ฟ้อนม่านมงคลลีลาทำรำจะต้องมีลักษณะอ่อนโยน นุ่มนวล เป็นต้น
5. การประดิษฐ์ระบำพื้นเมือง ต้องศึกษาทำรำที่เป็นแม่ท่าหลักของท้องถิ่น แล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมทำรำ ให้ครอบคลุมความหมายของเนื้อหาในระบำชุดนั้น โดยคัดเลือก แม่ท่าหลักมาใช้ให้เหมาะสม
6. ไม่ควรลอกเลียนแบบลีลาทำรำของภาคอื่นๆ มาปะปนในผลงานการประดิษฐ์ทำรำ เช่น ไปนำลีลาทำรำของภาคใดมาบรรจุในภาคเหนือ หรือนำลีลาทำรำของภาคเหนือมาบรรจุในเชิงต่างๆ ของภาคอีสาน
7. การคิดประดิษฐ์ทำรำให้คำนึงถึง จุดมุ่งหมายของระบำ รำ ฟ้อน ในชุดนั้นๆ ด้วย เช่น ระบำชุดนี้มีจุดมุ่งหมายให้เป็นหญิงล้วน (ตัวนาง) ก็หลีกเลี่ยงทำรำที่มีการยกเท้า แบนะเหลี่ยม กันเข่า ซึ่งเป็นลีลาท่าทางของพระโดยสิ้นเชิง

นอกจากหลักเกณฑ์ในการคิดประดิษฐ์ทำรำที่กล่าวมาแล้วนั้น ในการคิดประดิษฐ์ทำรำชุดใหม่ ให้ตั้งจุดหมายที่แน่นอนในระบำชุดนั้นๆ จะใช้ผู้แสดงเป็นผู้ชายคู่กับหญิง หรือจะเป็นหญิงล้วน หรือเป็นสัตว์ต่างๆ

จะเห็นได้ว่าวิธีการคิดประดิษฐ์ทำรำของเฉลย สุขวณิช จะใช้วิธีการฟังเพลงก่อนแล้วจึงคิดทำรำให้ลีลาผสมกลมกลืนไปกับบทร้อง และท่วงทำนองของเพลงนั้นๆ ส่วน เสื้อผ้า

เครื่องแต่งกายจะยึดทำรำเป็นหลัก ส่วนหลักการคิดประดิษฐ์ทำรำเริ่มต้นจากการใช้เพลงแบ่งได้เป็น 2 จำพวก คือ

1. การคิดประดิษฐ์ทำรำ ที่มีเนื้อร้องกำหนดความมุ่งหมายอย่างชัดเจน เช่น บทกลอนถวายพระพร บทอวยพร ที่มีบทเนื้อร้องนั้นให้ยึดความหมายของเนื้อเพลงเป็นหลัก ในการออกท่าทางรำรำให้ถูกต้อง โดยอาศัยแม่ท่าในบท เพลงช้า เพลงเร็วและแม่บท (กลอนตำรารำ)

2. การคิดประดิษฐ์ทำรำที่ไม่มีบทร้อง มีแต่ทำนองเพลงนั้น ให้ยึดอารมณ์ท่วงทำนองของเพลงที่บรรเลง เมื่อได้ลักษณะอารมณ์เพลงแล้ว จึงคิดประดิษฐ์ทำรำ ในเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บท นำมาออกท่าทางรำรำให้กลมกลืนกับท่วงทำนองอารมณ์ของเพลง

สถาพร สนทอง ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กล่าวถึง ผู้ที่คิดประดิษฐ์ทำรำไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นนักคิดประดิษฐ์ทำรำที่ดีควรจะต้องมีลักษณะดังนี้ (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร 2538, หน้า 55)

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชานาฏศิลป์เป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่มีนิสัยเป็นนักคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา
3. เป็นผู้คิดค้นและพัฒนาในด้านการแสดงให้มีสิ่งแปลกๆ ใหม่อยู่เสมอ
4. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับดนตรีและทำนองเพลงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
5. มีความรู้ ความคิด ความสามารถในเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกาย
6. เป็นผู้มีความรู้เรื่องอารมณ์ต่างๆ ของการแสดง
7. ต้องศึกษาพัฒนาความรู้ให้กว้างขวางทั้งในด้านวรรณคดี ในด้านภูมิศาสตร์ และ

ในด้านประวัติศาสตร์ด้วย

8. ต้องเป็นผู้มีสุนทรียะ รู้จักเลือกใช้แม่ท่าที่สวยงาม ไปใช้ในการคิดประดิษฐ์ทำรำ โดยหลีกเลี่ยงท่ารำที่ซ้ำๆ กัน

จำเรียง พุทธรักษา ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง และผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร 2538, หน้า 47) กล่าวถึงการคิดประดิษฐ์ ทำรำนาฏศิลป์ไทย ที่เป็นชุดการแสดงสั้นๆ ประเภท ระบำ รำ ฟ้อน พอดีแยกให้ชัดเจนได้ดังนี้

1. การคิดประดิษฐ์ทำรำที่มีบทกลอนเนื้อร้องจะประดิษฐ์ทำรำได้ง่ายกว่า การประดิษฐ์ทำรำที่มีแต่ทำนองเพลงตลอดทั้งเพลง เพราะเนื้อร้องจะกำหนดท่ารำให้ตรงกับ ความหมายให้ชัดเจน ด้วยการศึกษบทร้องอย่างละเอียด เช่น รำถวายพระพร หรือบทรำอวยพรจะมีวิธีคิดประดิษฐ์ทำรำโดยเลือกใช้แม่ท่าจาก เพลงช้า เพลงเร็ว แม่บท มาใส่ให้ตรงกับ ความหมายของบทกลอนรำนั้นๆ เมื่อได้แม่บทที่ต้องการแล้ว ต้องใส่ลีลาท่ารำเพื่อเชื่อมแม่ท่าแต่ละท่าให้ ติดต่อกันและดูสวยงามกลมกลืนกันไป ในบทเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยไม่มีบทเพลงรำใดๆ ที่จะบอกลีลาท่ารำโดยเฉพาะ นอกจากครูบาอาจารย์จะเป็นผู้ถ่ายทอดท่ารำแล้ว ผู้เรียน

ใช้ความสามารถเฉพาะตัว หรือที่เรียกว่า "พรสวรรค์" จำลิสาทำรำของครู – อาจารย์เหล่านั้นไว้ แล้วนำมาฝึกฝนด้วยตนเองบ่อย ๆ ก็ได้ลิสาทที่สวยงามของตำรำเหล่านั้นไว้ให้ตัวผู้เรียน หรือผู้สอนจะใช้วิธีอธิบายเทคนิคของลิสาทำรำก็ได้

2. การประดิษฐ์ตำรำที่มีแต่จังหวะทำนองเพลงไม่มีเนื้อร้อง ต้องศึกษาจำนวนของจังหวะและทำนองเพลงที่นำมาใช้ ว่าเพลงนั้นมีทั้งหมดกี่เที่ยว สี่จังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ แปดจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ หรือสิบสองจังหวะย่อยเป็นหนึ่งจังหวะใหญ่ เมื่อเข้าใจจังหวะได้ถูกต้องแล้ว ก็บรรจุตำรำลงให้พอดีกับจังหวะในบทเพลงนั้น ๆ

3. การประดิษฐ์ตำรำ ให้ยึดลิสาทำรำเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ ห้ามนำเอาลิสาทำรำในแต่ละภาคนั้นมาคิดประดิษฐ์ตำรำปนในระบำชุดเดียวกัน ยกเว้นระบำสี่ภาค

4. ยึดหลักแม่ท่าของนาฏศิลป์ไทย เพลงช้า เพลงเร็ว แม่บท และนาฏยศัพท์ เป็นต้น

5. การคิดประดิษฐ์ตำรำที่ดี ควรใช้ภาษาทำสื่อความหมายให้ชัดเจน ดูแล้วเข้าใจทันที โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย

6. การศึกษาความนิยมของตลาด เพื่อผลผลิตงานให้ตรงกับรสนิยมในสังกัดในชุดนั้น ๆ ด้วย

การเชื่อมตำรำ จำเรียง พุคประดับ ได้แนะนำเทคนิคของการเชื่อมตำรำไว้แต่เพียงสั้น ๆ ว่า การเชื่อมตำรำ ก็คือลิสาทำรำที่เชื่อมแม่ท่ากับท่าหนึ่ง ไปยังแม่ท่าอีกท่าหนึ่งให้ดูสอดคล้องสวยงามกลมกลืนกัน โคนใช้วิธีถอนเท้าหรือย่องตัวให้ตรงลงจังหวะพอดี จะทำให้ดูสวยงามในขณะที่พ็อนรำ

นิตยา จามรมาน ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร (พจนมาลัย สมรรคบุตร 2538, หน้า 52) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประดิษฐ์ตำรำว่ามีลักษณะต่าง ๆ คือ

1. การประดิษฐ์ตำรำจากการตีบท โดยใช้ภาษานาฏศิลป์ต้องมีบทขับร้องจึงสามารถคิดประดิษฐ์ตำรำให้ตรงตามความหมายของคำร้องนั้น ๆ ตำรำที่นำมาใช้นั้นก็อยู่ในตำรำของไทยมาแต่ดั้งเดิม บางครั้งก็นำเอาแม่ท่าในบทรำเพลงช้า เพลงเร็ว แม่บทมาประดิษฐ์ในความหมายที่เกี่ยวกับความสูงส่ง เช่น อาจจะนำเอาท่าตระเวนเวหา มาเป็นท่าที่กล่าวถึง ยศศักดิ์ ฐานะ หรือจะใช้ท่าเจ็ดดินมาตีบทตามคำร้องก็ได้

2. การคิดประดิษฐ์ตำรำประเภทระบำ รำ พ็อน ที่ใช้แต่ทำนองเพลงไม่มีบทร้อง ก็จะมีกลวิธีการคิดประดิษฐ์ตำรำโดยศึกษาทำนองเพลงว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ท่วงทำนองของเพลงมีจังหวะช้า หรือรวดเร็ว หรือท่วงทำนองอ่อนหวาน ผู้คิดประดิษฐ์ให้เข้ากับตำรำของเพลงหรือทำนองเพลงมีสำเนียงต่างชาติ ผู้คิดประดิษฐ์ตำรำจำเป็นต้องเอาท่าของ ต่างชาตินั้น

มาประดิษฐ์ ให้กลมกลืนกันเป็นลีลาของนาฏศิลป์ไทย โดยยึดหลักให้ทำนองเพลงมีความสัมพันธ์กับทำนองและให้ความหมายของบทร้องมีความสัมพันธ์กับทำนองด้วย

3. การคิดประดิษฐ์ทำนองต้องคำนึงถึงลีลาของทำนองเพลง มีความเหมาะสมกับตัวพระหรือตัวนาง เช่น พม่าราชวานควรใช้ตัวพระเป็นผู้ร้องจะเหมาะสมกว่า เพราะฉะนั้นการคิดประดิษฐ์ทำนองบรรจกลงไปต้องมีลักษณะค่อนข้างกระฉับกระเฉง มีความเข้มแข็งตามท่วงทำนองเพลง แต่ถ้าท่วงทำนองเพลงอ่อนโยนลีลาการประดิษฐ์ทำนองบรรจกลงไปควรใช้ตัวนางเป็นผู้แสดง เช่น ฟ้อนม่านมวงกล หรือฟ้อนพม่ามอญ

ส่วนการสร้างผลงานด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองนิตยา จามรมาน ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างผลงานไว้ว่า

1. ควรเริ่มจากการศึกษาทำนองที่เป็นของดั้งเดิมในท้องถิ่นนั้น คือแม่ท่าหรือ ท่าหลักของพื้นเมือง แล้วนำมาประดิษฐ์ลีลาเชื่อมทำนองให้มีความสวยงาม

2. สิ่งที่ไม่สมควรกระทำอย่างยิ่งคือการไปหยิบทำนองในชุด ระเบียบ รำ ฟ้อน พื้นเมืองชุดอื่นๆ มาบรรจุกำทำนองพื้นเมืองที่เราประดิษฐ์ขึ้น เพราะถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบ

3. การคิดประดิษฐ์ที่ไม่ควรกระทำอีกวิธีหนึ่งก็คือเอาทำนองพื้นเมืองของ ภาคเหนือมาผสมปนกับทำนองของภาคอีสาน หรือเอาทำนองภาคใต้มาผสมปนกับทำนองของ ภาคกลาง ยกเว้นแต่ชุดระเบียบรำสี่ภาคเท่านั้น

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีวิธีหลีกเลี่ยงได้ก็คือ ให้ใช้การคิดประดิษฐ์ทำนองโดยเอาแม่ท่ามาดัดแปลงให้ตรงตามจุดหมายของระเบียบ รำ ฟ้อน จะเน้น รูปแบบใด หรือลักษณะใดให้ยึดแม่ท่าของพื้นเมืองเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ มาเป็นหลักในการผลิตงานประยุกต์ใหม่ๆ ของคนรุ่นใหม่

พีรพงศ์ เสนไสย (2546, หน้า 74 – 75) กล่าวถึงรูปแบบการนำเสนอผลงานทางนาฏศิลป์ มี 4 รูปแบบ คือ

1. คิดสร้างให้เป็นของเก่าแก่ โบราณ และดั้งเดิมตามแบบแผนบรรพบุรุษ หมายถึงการสร้างสรรค์โดยยึดหลักและโครงสร้างตามแบบแผนโบราณ

2. คิดสร้างให้เป็นการผสมผสานหลายๆ จาริดเข้าด้วยกัน

3. คิดสร้างประยุกต์จากแบบดั้งเดิม หมายถึง งานที่อาศัยเพียงการนำเอาเอกลักษณ์เด่นๆ เช่น ท่าทาง เทคนิคพิเศษบางอย่างและประดิษฐ์ขึ้นใหม่ให้ต่างจากของเดิม

4. คิดใหม่ ทำใหม่ เป็นการสร้างงานโดยไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ใดๆ

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อ้างถึงใน อเนก นิคมภักดิ์, 2547 หน้า 10 – 11) กล่าวถึงการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงใหม่ๆ สรุปได้ 4 แนวทางหลัก คือ

1. กำหนดให้อยู่ในหนึ่งนาฏยจาริด

โดยทั่วไปมักพบเห็นผลงานการสร้างสรรค์ในแนวนี้อาจเพราะเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เช่น การรำอวยพรในงานมงคลตามโอกาสต่างๆ ที่อาจแต่งเพลงที่ใช้ขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่งกายแปลกใหม่โดยนำหลักการตีบทมาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ

2. กำหนดให้เป็นการผสมผสานหลายนาฏยจารีต

เป็นการนำเอาจารีตสองชนิดขึ้นไปมาผสมผสานกัน เช่น การผสมผสานระหว่างรำไทยกับบัลเลต์ เช่นการแสดงบัลเลต์ เรื่อง มโนราห์ โดยใช้บัลเลต์ เป็นจารีตหลัก แล้วสอดแทรกท่ารำไทย เช่น การจีบ ตั้งวง กระดกหลังลงไปอย่างเหมาะสม

3. กำหนดให้ประยุกต์จากจารีตเดิม

การสร้างสรรคผลงานแบบนี้มักนำเสนอเพียงเอกลักษณ์ หรือลักษณะเด่น เช่น โครงสร้างท่าทาง หรือเทคนิคบางอย่างเป็นหลัก นอกนั้นก็พยายามประดิษฐ์ขึ้นใหม่ให้ได้ความหมายตามที่ต้องการ โดยปรับให้ดูกลมกลืนกับจารีตเดิมเพื่อความมีเอกภาพ

4. กำหนดให้อยู่นอกจารีตเดิม

ปัจจุบันการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์มักพยายามนำรูปแบบใหม่ๆ ที่สะท้อนชีวิตในปัจจุบันโดยไม่นำเอาอดีตมาปะปน ไม่อาศัยรูปแบบที่มีอยู่เดิมในการสร้างสรรค์ผลงาน

สุวรรณณี ชลานุกเคราะห์ (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร 2538, หน้า 49) ได้ให้หลักเกณฑ์แนวคิดการประดิษฐ์ท่ารำไว้ 2 ลักษณะ คือ การคิดประดิษฐ์ท่ารำที่เป็นละครอย่างหนึ่งและการประดิษฐ์ท่ารำที่มีลักษณะเป็นระบำ รำ ฟ้อน

การคิดประดิษฐ์ท่ารำที่เป็นละคร ให้ยึดขนบของละครมาเป็นอันดับหนึ่ง เช่น ตัวละครต้องเริ่มออกจากประตูทางด้านขวามือของผู้แสดงและกลับเข้าหลังเวทีประตูทางซ้ายมือของผู้แสดงแต่มีข้อยกเว้นท่าแปลงตัว ออกประตูทางขวามือของผู้แสดง แล้วต้องกลับเข้าหลังเวทีทางขวามือเสมอ เพราะเมื่อแปลงตัวเสร็จต้องออกมาหน้าเวทีอีก จะเข้าหลังเวทีทางซ้ายไม่ได้ ทำให้สื่อความหมายของการแปลงตัวผิดไป หรือการแสดงมีฉากเป็นตัวกำหนดก็จำเป็นที่ตัวละครต้องเข้าเวทีทางขวามือ นอกจากนี้ท่ายืม ท่าตัวเรา ท่าอายุ ท่าโอด (ร้องไห้) ท่าป้องกัน ต้องใช้ มือซ้ายเสมอ ส่วนท่ารำประเท้าก้าวขึ้นเตียงนั่งหรือลงจากเตียงก็ต้องใช้เท้าซ้าย ในการแสดงละครรำนิยมใช้เพลงเสมอ ท่ารำเสมอนั้น ขนบของละครให้ก้าวเท้าขวาก่อนโดยก้าวเดินหน้า 5 ไม้มิเดินหลัง 4 ไม้มิ (ขึ้น 5 ลง 4) หรือท่าตัวละครลาเข้าหลังเวที ขนบของละครก็กำหนดให้ก้าวเท้าขวาก่อน แต่ดั้งเดิมมาท่าลาจะใช้จังหวะเดินหน้า 3 ก้าวลงหลัง 3 (ขึ้น 3 ลง 3) แต่ต่อมาทางผู้บรรเลงปีพาทย์ให้เหตุผลว่าท่าลาขึ้น 3 ลง 3 นี้ เวลาบรรเลงดนตรีไม่หมดไม้ ปัจจุบันจึงเปลี่ยนท่าลงมาเป็นขึ้นหน้า 4 เดินลงหลัง 2 (ขึ้น 4 ลง 2) ม้วนมือจีบลงนั่งถวายบังคม เมื่อหมดไม้ลาแล้วจึงนั่งรำตามบทในเรื่องต่อไป

ส่วนการคิดประดิษฐ์ท่ารำที่มีลักษณะเป็นระบำ รำ ฟ้อน ได้ให้แนวคิดการประดิษฐ์ท่ารำไว้ดังนี้

1. ศึกษาบทเพลงและทำนองเพลง ให้เข้าใจจังหวะในสำเนียงของบทเพลงนั้น เช่น เพลงลาว เพลงแขก เพลงพม่า หรือเพลงไทย โดยมากทำนองเพลงมักจะมี 4 จังหวะเสมอ

2. ประดิษฐ์ทำร่าให้ตรงตามลักษณะของทำนองเพลง เช่น เพลงลาว เพลงแขก เพลงพม่า หรือเพลงไทย

สุวรรณณี ชลานุเคราะห์ ได้กล่าวถึงการเป็นนักประดิษฐ์ทำร่าที่ดี ต้องอาศัยการได้ยิน ได้ฟัง ได้ดูการแสดงบ่อยๆ และการที่ได้พูดคุยกับคนที่มีประสบการณ์ด้วย นอกจากนี้แล้วให้ยึดหลักใหญ่ๆ ไว้ เช่น แม่ท่า นาฏยศัพท์ ฟังเพลงให้ออก โดยฟังเสียงหน้าทับเป็นหลักและยังต้องคำนึงถึงกฎของธรรมชาติ และการคิดประดิษฐ์ทำร่าระบำพื้นเมือง ต้องศึกษาสภาพความเป็นจริงก่อน แล้วจึงนำมาประดิษฐ์เป็นการแสดงให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงจึงจะถือว่าเป็นผู้ประสบผลสำเร็จในการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ

เสรี หวังในธรรม (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร 2538, หน้า 55-56) ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง และผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย ให้ความเห็น การประดิษฐ์ทำร่า จะต้องมาจากการที่ได้ศึกษาพื้นฐานเบื้องต้นที่ดีและนำความรู้พื้นฐานนั้นมาประดิษฐ์ทำร่า ให้สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นดูเข้าใจภาษานั้น และได้เน้นหลักการคิดประดิษฐ์ทำร่าไว้อีกหลายประเด็นคือ

1. ยึดถือพื้นฐานของทำร่า อันเป็นรูปแบบที่มีมาแต่เดิม คือ แม่ท่าต่างๆ จากบทร่า เพลงช้า เพลงเร็ว และแม่บท ที่ได้ฝึกสอนปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณและยังมีภาษาท่าที่แสดงถึงอารมณ์ แสดงถึงอากัปกริยาอาการต่างๆ อีกด้วย

2. ต้องอาศัยความชำนาญ รอบรู้ในทำร่าพื้นฐานนั้นๆ สามารถที่จะนำมาคิดประดิษฐ์เป็นทำร่าเชื่อมโยงกัน สื่อให้ผู้อื่นดูเข้าใจความหมายที่กำลังทำอะไร มีอารมณ์อย่างไรและมีความหมายอย่างไร

3. การบรรจุทำร่าให้หลีกเลี่ยงท่าร่าซ้ำๆ ในบทเดียวกัน จะต้องหาท่าคัดแปลงที่เราเรียกว่า ท่าเก้ง ของพ่อครู แม่ครู มาใช้ในการประดิษฐ์ทำร่า

4. ในปัจจุบันนี้ การบรรจุเพลงเพื่อการแสดงต้องมีลักษณะสนุก ง่ายๆ ฟังง่าย

5. ต้องคำนึงถึงระดับของผู้ดูว่ามี 2 ระดับ คือ ผู้ดูที่เป็นศิลปิน ได้รับการศึกษาวิชานาฏศิลป์มาเป็นอย่างดี และผู้ดูที่ไม่มีความรู้วิชานาฏศิลป์

6. การแสดง มิได้มีความสำคัญที่ท่าร่าอย่างเดียว จะต้องให้ความสำคัญกับทำนองเพลง เนื้อเพลง และเครื่องแต่งกายด้วย

7. การคิดประดิษฐ์ทำร่า ควรให้มีความกระชับ การแสดงควรมีความยาวไม่เกิน 8 นาที แต่ถ้าจำเป็นต้องให้การแสดงใช้เวลา 10 - 12 นาที การแสดงนั้นควรมีลักษณะสนุกสนาน ง่ายๆ

8. ควรเสนอรูปแบบการแสดงให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงเป้าหมายของการแสดงในชุดนั้นๆ เป็นเกณฑ์

เสรี หวังในธรรม ได้อธิบายถึง ลักษณะการลอกเลียนแบบ ผู้คิดประดิษฐ์ทำรำ ได้สร้างผลงานการแสดงชุดหนึ่ง โดยไปหยิบทำสวยๆ งามๆ จากระบำชุดนั้นบ้าง ชุดนี้บ้าง มาบรรจุในระบำที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ ลักษณะอย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบ แต่มีข้อพึงระวังในเรื่องทำรำนั้นต้องสื่อความหมายให้ตรงกับเป้าหมายของเนื้อเพลงในระบำชุดนั้นๆ ส่วนในกรณีที่เรานำไปนำแก่นเนื้อหาของระบำที่เขามารออยู่ก่อนแล้วมาคิดประดิษฐ์เปลี่ยนบรรจุทำรำลงไปใหม่ แล้วประกาศว่าเป็นผลงานของเรา ลักษณะอย่างนี้ถือว่าเป็นการลอกเลียนแบบ และเป็นการผิดมารยาทที่ไม่ควรกระทำอย่างยิ่ง หากมีความจำเป็นต้องทำจริง ก็ให้ประกาศว่าเป็นชุดการแสดงที่มีมาแต่ดั้งเดิม และต้องออกนามเจ้าของผลงานนั้นด้วย ควรกล่าวถึงสาเหตุที่ต้องทำเช่นนั้น ก็เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่และความสามารถของผู้เรียน จึงได้นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่

จากการศึกษาแนวคิดการประดิษฐ์ทำรำ และการสร้างสรรค์ผลงาน ของ ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ คณาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ นักวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดว่าการจะประดิษฐ์ทำรำให้ดีได้ ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการประดิษฐ์ ทำรำ ทั้งนี้ในการประดิษฐ์ทำรำแต่ละครั้งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ และสอดคล้องกับท้องถิ่นที่นำมาเป็นต้นแบบทำรำ

5. การสร้างสรรค์ผลงานทำรำในจังหวัดลพบุรี

ระบำที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในจังหวัดลพบุรี

ระบำนวดข้าว (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, หน้า 244 – 245) อาชีพหลักของชาวจังหวัดลพบุรีแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ การทำนา เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงจึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะทำนา การแสดงชุดนี้เป็นการแสดงเชิงสร้างสรรค์ อนุรักษ์รูปแบบวิธีการนวดข้าวแบบโบราณในรูปของการแสดงกล่าวคือทำรำได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการทำนาในขั้นตอนสุดท้ายคือ การนวดข้าวแบบใช้แรงงานคนกับแรงงานสัตว์คือ วัวและควาย

ผู้แสดง แบ่งผู้แสดงออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วยฝ่ายชาย 2 กลุ่มๆ ละ 4 คน ฝ่ายหญิง 2 กลุ่มๆละ 4 คน และผู้แสดงเป็นควาย 2 คน

อุปกรณ์ คันฉวย ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ใช้ลีลาท่าทางแทน

วิธีการแสดง ผู้แสดงออกมาแสดงท่าร้ายรำตามขั้นตอนของการนวดข้าว คือ ทำรำจะเริ่มต้นตั้งแต่ การยาลาน การลอมข้าว การตัดคะเน็ดข้าว การนวดข้าว การส่งฟาง การส่งชี้อ่าพวน การชั๊กกระดาน จมลงด้วยการสาดข้าว เพื่อทำความสะอาด ลีลาทำรำได้มีการปรับปรุงให้สวยงาม ใกล้เคียงกับท่าทางธรรมชาติตามความเป็นจริงของชีวิตในท้องทุ่ง ให้เข้ากับจังหวะและท่วงทำนองเพลงที่สนุกสนานเร้าใจ

การแต่งกาย ผู้ชาย กลุ่มที่ 1 ใส่เสื้อมืออ้อม สวมกางเกงขาก๊วย ผ้าขาวม้า คาดเอว สวมหมวก กลุ่มที่ 2 แต่งตัวเหมือนกลุ่มที่ 1 แต่เสื้อและกางเกงเป็นสีน้ำตาล ผู้หญิง

กลุ่มที่ 1 นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อแขนยาวคอกลมผ่าหน้า กลุ่มที่ 2 นุ่งผ้าถุงสีดำใส่เสื้อแขนยาวคอกลมผ่าหน้า สวมงอบ ควาย ใส่เสื้อและกางเกงสีดำ สวมศีรษะควาย

ทำนองเพลง นายน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง ผู้ชำนาญการสอนศิลปะพื้นเมือง เป็นผู้ประพันธ์ โดยการนำเพลงเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นเพลงหางเครื่องสำหรับออกท้ายลูกหมัด มาขยายเป็นอัตรา 2 ชั้น และทำนองของเพลงเกี่ยวข้าว อัตราชั้นเดียวมาดัดแปลงให้มีลีลา และทำนองอีกรูปแบบหนึ่ง แต่ยังมีลูกตกให้ตรงกับของเดิม เหตุที่นำเพลงนี้มาประกอบการแสดงเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงระบำนวดข้าวนั่นเอง

เครื่องดนตรี ใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้า เครื่องเครื่องคู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและความเหมาะสมของการแสดง

โอกาสที่แสดง แสดงได้ทุกโอกาสในงานรื่นเริงต่างๆ

ประโยชน์ ระบำนวดข้าว จัดเป็นการแสดงพื้นบ้านภาคกลาง ที่อนุรักษ์วิธีการนวดข้าวแบบโบราณในรูปแบบของการแสดง ซึ่งปัจจุบันการนวดข้าวด้วยวิธีดังกล่าวได้สูญหายไปจากสังคมและวิถีชาวนาไทยไปแล้ว โดยมีเครื่องจักรมาแทน

ระบำนบหารายณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, หน้า 245 - 246) ประดิษฐ์ขึ้นจากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือจดหมายเหตุลาลูแบร์และในหนังสือจดหมายเหตุการเดินทางสู่ประเทศสยามของบาทหลวงก็ยี ดาซาร์ดี ได้บันทึกเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเดินทาง ปรากฏข้อความตอนหนึ่งกล่าวถึง การเข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ณ เมืองลพบุรี ว่า

"...ในวันที่คณะราชทูตและบาทหลวงเข้าเฝ้านั้นเข้าใจว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ ทุกคนได้เห็นการตามประทีปโคมไฟเรียงรายอยู่ในช่องแกลที่เจาะไว้อยู่ในกำแพงพระราชวัง จำนวนกว่า 2,000 ดวง มีทั้ง โคมหิ้ว โคมตั้ง โคมถือ ซึ่งสวยงามวิจิตรพิศดาร และในงานตามประทีปโคมไฟนี้มีเสียงปี่ แปร กลอง ประโคมตลอดงาน และองค์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงประทับเป็นองค์ประธาน พระองค์ทรงเกษมสำราญยิ่งนัก...."

จากข้อความดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการประดิษฐ์การแสดง โดยอาจารย์จากภาควิชานาฏศิลป์ไทยได้จินตนาการนำประทีปโคมไฟมาเป็นอุปกรณ์การแสดง เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ กับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อครั้งที่พระทรงเสด็จมาประทับ ที่เมืองลพบุรี

ผู้แสดง ประกอบด้วยผู้แสดงหญิงจำนวน 8 คน

อุปกรณ์ โคมไฟ ซึ่งประดิษฐ์ด้วยผ้าโปร่งบางสีเหลืองทอง

วิธีแสดง ถือโคมไฟ ออกมาร่ายรำด้วยลีลาที่อ่อนช้อยสวยงามตามท่วงทำนองเพลงและจังหวะที่ไพเราะอ่อนหวาน

การแต่งกาย ประดิษฐ์จากการแต่งกายของหญิงสาวชาวสยาม ที่กล่าวไว้ในหนังสือจดหมายเหตุการเดินทางสู่ประเทศสยาม แต่ปรับปรุงให้สวยงามและเหมาะสมกับการแสดงชุดนี้ ประกอบด้วย สวมเสื้อแนบลำตัว ผ้านุ่ง นุ่งผ้าพิมพ์ลายทองสั้นครึ่งแข้งจับจีบระย้าสองข้าง ปลอยชายลงข้างลำตัว คาดเข็มขัดทับ สไบ หมส้อม(สีกลีบจำปา) คล้องไหล่ทั้งชายสไบทั้งสองข้างไปข้างหลัง เครื่องประดับ ได้แก่ ต่างหู กำไลข้อมือ กำไลข้อเท้า สร้อยคอ ทรงผม เก้าผมปักสองข้างด้านหลังรวบเก็บให้เรียบ เพื่อให้ดูเป็นทรงมหาดไทย

ทำนองเพลง นายน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง ผู้ชำนาญการสอนศิลปะพื้นเมือง เป็นผู้ประพันธ์ โดยนำเพลงฝรั่งรำเท้า ซึ่งเป็นเพลง 2 ท่อน จัดอยู่ในประเภทอัตรา 2 ชั้น มาเปลี่ยนทำนองเพลงให้มีท่วงทำนองเป็นสำเนียงเขมร ดัดท่อนให้เป็นอัตราชั้นเดียว เพื่อให้เกิดความไพเราะ และเพิ่มลูกนำก่อนที่จะเข้าไปสู่ทำนองเพลง

เครื่องดนตรี ใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้า เครื่องเครื่องคู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและความเหมาะสมของการแสดง

โอกาสที่แสดง แสดงได้ทุกโอกาสในงานรื่นเริงต่างๆ

ประโยชน์ ะบำบนารายณ์ ชุดนี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงความอ่อนหวาน นุ่มนวล ของนางในราชสำนักที่เกิดจากมโนภาพของคนไทยในยุคปัจจุบัน ที่มองย้อนกลับไปสู่ออดีต ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ระบำลาวปุระ (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, หน้า 246 - 247) ลาวปุระ อาณาจักรโบราณสมัยทวารวดี ปัจจุบันคือเมืองลพบุรี ที่เคยมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในพุทธศตวรรษที่ 11 - 15 ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การทหาร และด้านศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ กับด้านอื่นๆ อีกมากมาย วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี จึงได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชนชาติไทยสมัยลาวปุระในรูปแบบของการแสดง โดยประดิษฐ์ท่ารำ เครื่องแต่งกาย ท่วงทำนองเพลงให้ใกล้เคียงกับยุคสมัยลาวปุระ

ผู้แสดง ผู้แสดงหญิงจำนวน 12 คน

วิธีแสดง แบ่งผู้แสดงออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ออกมาร่ายรำก่อน 4 คน และกลุ่มที่ 2 ออกมาร่ายรำสมทบภายหลังด้วยท่วงท่า และลีลาท่ารำที่สง่างาม

เครื่องดนตรี ใช้วงดนตรีปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ประกอบการแสดง

เครื่องแต่งกาย ประยุกต์ขึ้นจากศิลปกรรมสมัยทวารวดีกับหลักฐานทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ที่ค้นพบในจังหวัดลพบุรี คือ สวมเสื้อแนบลำตัวไม่มีแขนผ่าหลัง นุ่งผ้านุ่งสีแดงยาวครึ่งแข้ง ปักลวดลายเป็นรูปหยดน้ำบนผืนผ้า หมสไบ สวมเครื่องประดับ เช่น สร้อยคอ ต่างหู กำไลข้อมือ กำไลข้อเท้า เก้าผมมวยสูงกลางศีรษะ

ทำนองเพลง เป็นเพลงสำเนียงมอญเพื่อให้เข้ากับสมัยทวารวดี ผู้แต่งทำนองเพลง คือ นายน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง โดยได้นำเพลงเร็วของมอญ ซึ่งเป็นของเก่ามาขยายเป็นอัตรา 2 ชั้น

ส่วนลูกนำของเพลงแต่งเป็นลักษณะลูกนำของเพลงมอญในอัตราชิ้นเดียว มีท่วงทำนองที่อ่อนหวานสนุกสนานเร้าใจ

โอกาสที่แสดง แสดงได้ทุกโอกาสในงานรื่นเริง

ประโยชน์ ระบำลาวประชุดนี้ มุ่งสื่อความหมายในด้านความอ่อนหวานนุ่มนวล ให้บรรดาสกแก่ผู้ชมในด้านของความเพลิดเพลิน คนตรีไพเราะ ทำร่าอ่อนช้อยงดงาม ที่เกิดจากมโนภาพของคนไทยในยุคปัจจุบันที่มองย้อนกลับไปสู่อุดมคติอันรุ่งเรือง

ระบำปรีดีเปรมวานร (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, หน้า 247 - 248) เกิดขึ้นโดยคณะครู - อาจารย์ หมอควิชา นาฏศิลป์โขม (สิง) วิทยาลัยนาฏศิลป์พลพบุรี ได้ร่วมกันคิดประดิษฐ์การแสดงระบำชุดนี้ขึ้น โดยได้ไปศึกษาสังเกตกิจกรรมทำทางของลิงที่อาศัยอยู่ในศาลพระกาฬและพระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี แล้วนำกิจกรรมทำทางของลิงเหล่านั้นมาประยุกต์ปรับปรุงให้เป็นการแสดงในแนวชวนหัว สนุกสนาน ผสมผสานไปกับความน่ารัก น่าเอ็นดูและซุกซน ทำทางของการแสดงจึงมีความใกล้เคียงกับธรรมชาติของลิงมากที่สุด

ผู้แสดง ผู้แสดงชายจำนวน 8 คน

วิธีแสดง แสดงท่าทางเลียนแบบธรรมชาติของลิงตามจังหวะดนตรีและความสามารถของผู้แสดงโดยสอดแทรกมุขตลกต่างๆ

เครื่องดนตรี ใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้า เครื่องเครื่องคู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและความเหมาะสมของการแสดง แต่เพิ่มเครื่องกำกับจังหวะคือ เกราะเพื่อใช้เคาะให้เกิดความชัดเจนช่วยให้ทำนองมีความสนุกสนานเร้าใจ

เครื่องแต่งกาย ใช้ผ้าขนสัตว์เทียมสีเทาดำ และสีขาว ตัดเลียนแบบรูปร่างของลิงทั้งตัว เมื่อสวมใส่จะดูเหมือนลิงจริงๆ มากที่สุด ไม่มีเครื่องประดับ ขณะแสดงสวมศีรษะลิงด้วย

ทำนองเพลง นายน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง ผู้ชำนาญการสอนดนตรีไทยได้นำเพลงวเรษฐอัตราชิ้นเดียวของเก่า ที่บรรจุอยู่ในเพลงเรื่องเขมรใหญ่มาแต่งขยายเป็นอัตรา 2 ชั้น เพลงวเรษฐสันนิษฐานกันว่าเป็นเพลงเก่าที่มีมาแต่สมัยอยุธยา ภายหลังนิยมนำมาบรรเลงสำหรับการแสดงโขนประกอบการแสดงของวานรหรือลิง เพลงเป็นเพลงที่มีท่วงทำนองที่กระชั้นรุกเร้า สนุกสนาน เหมาะสมกับอากัปกริยาโดยทั่วไปของลิง

โอกาสที่แสดง แสดงได้ทุกโอกาสในงานรื่นเริง

ประโยชน์ การแสดงชุดระบำปรีดีเปรมวานร นอกจากจะใช้เป็นการแสดงประเภทระบำเบ็ดเตล็ดแล้วยังสามารถใช้ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนหนุมานเข้าห้องนางวานรินทร์ ได้อีกด้วย

พ็อนพวน (กระทรวงศึกษาธิการ 2542, หน้า 248) ชาวไทยพวน คือ ชนชาวไทยกลุ่มหนึ่งในจังหวัดลพบุรี ที่อพยพมาจากเมืองเชียงขวาง ตอนเหนือของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามาสู่พื้นแผ่นดินไทยนานกว่าสองศตวรรษ แล้วกระจัดกระจาย

อยู่ตามภาคต่างๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีกลุ่มชาวไทยพวนมากที่สุด ปัจจุบันชาวไทยพวนกลุ่มนี้ได้เป็นคนไทยโดยสมบูรณ์ หากผู้ใดมิได้เข้ามาสัมผัสอย่างใกล้ชิด จะไม่สามารถบอกได้เลยว่าเขาเหล่านั้นคือคนไทยเชื้อสายพวน

ผู้แสดง ผู้แสดงหญิงจำนวน 12 คน

เครื่องดนตรี ใช้วงดนตรีปี่พาทย์เครื่องห้า หรือเครื่องคู่ บรรเลงประกอบการแสดง การแต่งกาย ได้นำผ้ามัดหมี่ซึ่งเป็นผ้าทอพื้นบ้านของชาวไทยพวนอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มาดัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกาย โดยนำเอกลักษณ์วิธีการแต่งกายของชาวไทยพวน มาประดิษฐ์ และปรับปรุงให้สวยงาม ตามความเหมาะสมของการแสดงประกอบด้วยเสื้อปรับปรุงจากเสื่อคอกกระเช้า และการห่มผ้าแถบ มาเป็นเสื่อรัดอกเข้ารูป ผ้านุ่ง นุ่งผ้าขึ้นทอลายมัดหมี่ สอดคิ่นเงิน เชิงผ้าถุงปักเป็นลวดลายตัดเป็นถุงสำเร็จยาวครึ่งแข้ง สไบ ผ้าทอลายมัดหมี่ ลักษณะเดียวกันกับผ้าขึ้น ปักลวดลายให้สวยงาม เครื่องประดับ ทำด้วยเงิน หรือวัสดุอื่นที่คล้ายเงิน ได้แก่ สร้อยคอ ต่างหู กำไลข้อมือ เข็มขัด ทรงผมเกล้าผมทรงไทยดำ ประดับด้วยเกี้ยวและปิ่นปักผม ด้านหลังศีรษะประดับด้วยสร้อยให้สวยงาม

โอกาสที่แสดง แสดงได้ทุกโอกาสในงานรื่นเริง

ประโยชน์ ฟ้อนพวน ชุดนี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงตำนาน ประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมโดยทั่วไปได้รู้จักและเข้าใจถึงวิถีชีวิตชาวไทยพวนมากขึ้น

การสร้างบทเพลงและทำรำ

การสร้างบทเพลงและทำรำนี้ เป็นการสร้างงานชิ้นใหม่ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องนำเอาบทเพลง ทำรำ และวัฒนธรรมท้องถิ่น มาประสมกันให้เป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา โดยอาศัยทฤษฎีการสร้างดังนี้

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

(กิตานา แคมณี, 2545 หน้า 96 - 98)

ก.ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎี "Constructionism" เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) เช่นเดียวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ผู้พัฒนาทฤษฎีนี้คือ ศาสตราจารย์ ซีมัวร์ เพเพอร์ท (Seymour Papert) แห่งสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts Institute of Technology) เพเพอร์ทได้มีโอกาสร่วมงานกับเพียเจต์และได้พัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้นมาใช้ในวงการศึกษ

แนวความคิดของทฤษฎีนี้คือ การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความคิด และนำความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้เห็นความคิดนั้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาในโลก ก็หมายถึงการสร้างความรู้ขึ้นในตนเองนั่นเอง ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในตนเองนี้ จะมีความหมายต่อผู้เรียน จะอยู่คงทน ผู้เรียนจะไม่ลืมง่าย และจะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองได้ดี นอกจากนั้นความรู้ที่สร้างขึ้นเองนี้ ยังจะเป็นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ข. การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน

เนื่องจากทฤษฎี "Constructionism" และ "Constructivism" มีรากฐานมาจากทฤษฎีเดียวกัน แนวคิดหลักจึงเหมือนกัน จะมีแตกต่างกันบ้างก็ตรงรูปแบบการปฏิบัติ ซึ่ง "Constructionism" จะจะมีเอกลักษณ์ของตนในด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่างๆ ด้วยตนเอง เพเพอร์ท และคณะวิจัยแห่ง M.I.T. (บุปผชาติ ทัทพิกรณ์ ไนวชิราวุธวิทยาลัย, 2541 หน้า 1-7) ได้ออกแบบวัสดุและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี รวมทั้งได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้ในการเรียนวิชาต่างๆ

แม้ว่าผู้เรียนจะมีวัสดุที่เหมาะสมสำหรับการสร้างความรู้ได้ดีแล้ว แต่ก็อาจไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ที่ดี สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งควรมีส่วนประกอบ 3 ประการ คือ

1. เป็นบรรยากาศที่มีทางเลือกหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจไม่เหมือนกัน การมีทางเลือกที่หลากหลายหรือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การกระทำและการเรียนรู้ต่อไป
2. เป็นสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรู้ เช่น มีกลุ่มคนที่มียุวัย ความถนัดความสามารถ และประสบการณ์แตกต่างกัน ซึ่งจะ เอื้อให้มีการช่วยเหลือกันและกัน การสร้างสรรค์ผลงานและความรู้ รวมทั้งการพัฒนาทักษะทางสังคมด้วย
3. เป็นบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร เป็นกันเอง บรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สบายใจ จะเอื้อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความสุข

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน "Constructionism" นี้ มีผู้นำมาใช้ในประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้ บุคคลที่เป็นผู้นำแนวคิดนี้มาใช้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม ก็คือ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช (วชิราวุธวิทยาลัย, 2542 หน้า ก 8-10)

ได้นำทฤษฎีนี้มาศึกษาวิจัยและใช้ในการเรียนการสอนของวชิราวุธวิทยาลัยมาประมาณ 2 ปี
ปรากฏว่าได้ผลดีเป็นที่น่าสนใจมาก

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2541, หน้า 14 – 16) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้
ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน “Constructionism” สรุปได้ดังนี้

1. “Constructionism” หมายถึง การแสวงหาและการได้ความรู้ด้วยการลงมือทำเอง
เป็นการสร้างหรือทำอะไรก็ตามที่ผู้สร้างทำนั้นได้ความรู้จากกระบวนการทำนั้น

2. การสร้างทำอะไรด้วยตนเองนี้ ผู้ทำต้องคิดก่อนทำ ระหว่างทำ หากติดขัดก็หาทาง
แก้ไข การหาทางแก้ไขนี้ก็คิด เมื่อผ่านอุปสรรคขัดข้องไปได้ ก็เกิดความรู้สึคดีใจ ภูมิใจ
เป็นการทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

3. ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการคิดเองทำเอง ผู้เรียนสามารถสอบถาม ขอความช่วยเหลือ
เหลือ คู่ตัวอย่างจากผู้อื่นได้ แต่ต้องเป็นเพียงส่วนประกอบของการคิดเองทำเอง ทำให้เกิด
การนับถือผู้อื่นด้วย

4. การคิดเอง – สร้าง / ทำเองนี้ เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาส
กำหนดทางเลือกเองเพราะตัวเขาเองเป็นผู้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงเป็นการทำให้คน
เราเข้าใจและเน้นความสำคัญของการที่มนุษย์เราต้องหวนหาสิทธิในการกำหนดชะตาชีวิตของ
ตนเอง (self – determination)

5. “Constructionism” ที่อาศัยคอมพิวเตอร์และโปรแกรม Micoworlds ช่วยนั้น ทำให้
ผู้เรียนรู้ร่วมมือกันได้ พร้อมๆ ไปด้วยกับการแข่งขันทำผลงานโดยไม่ขัดแย้งเป็นปฏิปักษ์กัน หาก
ช่วยเหลือกัน ทำให้บรรยากาศของห้องเป็นห้องเรียน มีการแลกเปลี่ยนความเห็นพูดคุยกันได้
การคิดเอง – สร้าง / ทำเอง เป็นการแข่งกับตัวเอง

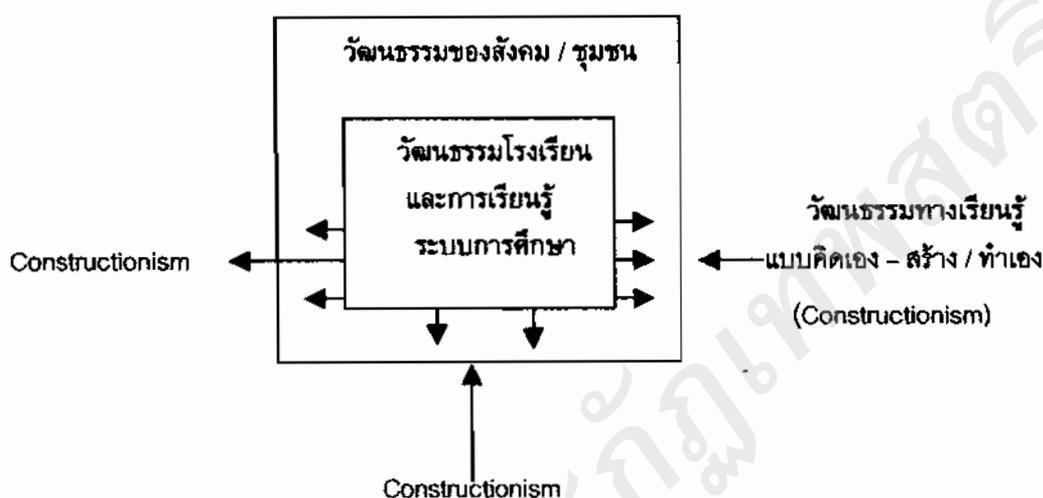
6. “Constructionism” ก่อให้เกิดการประสานระหว่างสุนทรียภาพ (aesthetics) กับ
เทคโนโลยีซึ่งแต่เดิมเป็นไปไม่ได้

7. ไม่เป็นความจริงที่ว่า แนวทางและวิธีการเรียนรู้แบบคิด – สร้าง / ทำเอง ขัดกับ
วัฒนธรรมไทย เพราะวัฒนธรรมไทย (culture) ของสังคมกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ เป็นคนละเรื่อง
กัน วัฒนธรรมของสังคมไทยมีลักษณะอ่อน ปรับตัวง่ายและเป็นประโยชน์นิยม อะไรที่เป็น
ประโยชน์ใช้สอยได้คนไทยจะรับไว้ รวมทั้งนวัตกรรม (innovation) ด้วย ยิ่งเด็ก ๆ ด้วยแล้วยิ่งรับ
สิ่งใหม่ๆ ได้ง่าย

เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรม (culture) อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) วัฒนธรรมที่เป็นบริบทของสังคม หรือชุมชน (culture in context of society or community)

- 2) วัฒนธรรมของโรงเรียน หรือวัฒนธรรมการเรียนรู้ (culture of school or culture of learning)

ภาพ 2 วัฒนธรรมของสังคม/ชุมชนกับการเรียนรู้แบบใหม่
ที่มา : (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541, หน้า 15)

ตามภาพนี้ Constructionism ในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบใหม่ สามารถผ่านวัฒนธรรมของสังคม ชุมชนได้ เพราะวัฒนธรรมไทยมีสถานะซึมซับและเปิดโอกาสให้กระแสใหม่ผ่านได้ง่าย (permeable)

การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่

การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ก่อนที่จะนำไปใช้ในการสอนหรือประกอบ การเรียนการสอน ควรนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดแล้วนำมาปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน เสียก่อน เพื่อจะได้ทราบว่าบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่นั้นมีคุณภาพเพียงใด

1. ความจำเป็นที่ค้นหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่มีความจำเป็นอยู่ หลายประการ คือ

1.1 เป็นการประกันคุณภาพของบทเพลงและทำรำว่า อยู่ในขั้นสูง เหมาะสมกับที่ จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อน เมื่อผลิตออกมาใช้ ประโยชน์ไม่ได้ก็จะต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง

1.2 การทดสอบประสิทธิภาพทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่าบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ เหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้นและเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทอง (ศิริณา จิตต์จรัส, 2541, หน้า 15)

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ที่ทำให้ผู้เรียนเรียนแล้วเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้ผลิตพึงพอใจ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ย่อมถือว่าบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่มีคุณค่านำไปใช้ในการเรียนได้

การที่กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่นั้นกระทำโดยการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) พฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่านักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่พอใจ โดยกำหนดเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน การที่กำหนดเกณฑ์ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาโดยปกติเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ ความจำ มักตั้งไว้ที่ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติอาจตั้งไว้ 70/70, 75/75 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527, หน้า 61)

3. วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่

การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้สูตร E_1/E_2

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากบทเพลงและ ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการปฏิบัติระหว่างเรียน E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521, หน้า 136)

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากบทเพลงและ ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการปฏิบัติระหว่างเรียน

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน
	$\sum X$	แทน คะแนนรวมจากการปฏิบัติที่ทำได้ถูกต้อง
	A	แทน คะแนนเต็มของการปฏิบัติ
	N	แทน จำนวนผู้เรียน

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิด เป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนหลังเรียน
	$\sum F$	แทน คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน คะแนนเต็มแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน จำนวนผู้เรียน

4. ขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

เมื่อสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่แล้ว จะต้องนำบทเพลงและทำรำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งโดยนำ บทเพลงและทำรำที่สร้างขึ้น ไปทดลองกับนักเรียน 3 คน โดยเลือกระดับผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อดูว่าบทเพลงและทำรำที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมกับผู้เรียนอย่างไร และมีความบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.2 ทดลองแบบกลุ่มย่อย นำบทเพลงและทำรำที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ไปทดลองใช้กับนักเรียน โดยเลือกระดับผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน รวม 9 คน จากนั้นก็นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

4.3 ทดลองแบบภาคสนาม นำบทเพลงและทำรำที่ทดสอบแล้วกับกลุ่มย่อยและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนโดยเลือกระดับผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน รวม 30 คน นำผลที่ได้ไปหาประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผล เพื่อตรวจสอบหาประสิทธิภาพ บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ มีความเหมาะสมเพียงใด

จากหลักการข้างต้นจะเห็นว่า การหาประสิทธิภาพของ บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ มีด้วยกันหลายเกณฑ์ แต่เนื่องด้วยในการทดลองครั้งนี้เป็นการหาประสิทธิภาพในด้านทักษะและการปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ในครั้งนี้ไว้ที่ระดับ 75/75

การวัดผลทักษะการปฏิบัติบทเพลงและทำท่า

1. ความหมายและขั้นตอนการเกิดทักษะการปฏิบัติ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2545, หน้า 28) ได้ให้ความหมายของทักษะการปฏิบัติ ไว้ว่า คือความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือหรือวิธีการเพื่อเข้าถึงตัวความรู้

P S P Group (ม.ป.พ., 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความชำนาญ สามารถถ่ายทอด เรียนรู้ และปฏิบัติงานต่อๆ กันไปได้ การถ่ายทอดอาจให้คำปรึกษาหารือ หรือคำแนะนำต่างๆ

ครอนบัค (Cronbach 1977, p. 393) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะเป็นการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถกระทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด

แกริสัน (Garrison 1972, p. 640) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปได้ด้วยความราบเรียบ ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของคน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าทักษะการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ชำนาญ ที่จะนำความรู้ไปใช้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ

ขั้นตอนการเกิดทักษะปฏิบัติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 66) การเกิดทักษะได้จะต้องมีการปฏิบัติได้ใน 3 ขั้นตอน

1. ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติไปกับผู้สอน โดยผู้สอนอธิบายประกอบ
2. ขั้นปฏิบัติเอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติเอง เพื่อให้เกิดความแม่นยำ ต้องพยายามไม่ให้เกิดความผิดพลาด
3. ขั้นหาความชำนาญ เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือฝึกบ่อยๆ ในลักษณะต่างๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ชำนาญยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ

ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน ผู้สอนจึงควรได้นำหลักการนี้ไปใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในสิ่งที่เรียน

ดี เซค (De Cecco 1974, pp. 272 – 279) ได้เสนอขั้นตอนการสอนให้เกิดทักษะไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน เป็นขั้นแรกของการสอนทักษะ
2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะใหม่หรือไม่
3. จัดขั้นตอนการฝึกให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก จากทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะที่มีความสลับซับซ้อน

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ เป็นขั้นให้ผู้เรียนได้เห็นลำดับขั้นตอนการปฏิบัติจากตัวอย่างที่ผู้สอนสาธิตให้ดู

5. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยคำนึงถึง ความต่อเนื่อง การฝึกหัด การให้แรงเสริม

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า ทักษะจะเกิดขึ้นได้ด้วยการปฏิบัติ และการปฏิบัติที่ดีจะต้องมีแบบอย่างที่ดี มีความต่อเนื่องในการฝึกหัดและสิ่งที่จะเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติได้ดีก็ต้องมีสิ่งเสริมแรงซึ่งอาจจะเป็นคำพูดที่ชื่นชม และให้กำลังใจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดทักษะปฏิบัติ

อุษา สบฤกษ์ (2545, หน้า 45) ได้กล่าวถึงการวัดทักษะปฏิบัติ ไว้ดังนี้ การวัดทักษะปฏิบัติต้องให้เรียนมีการปฏิบัติงานที่แน่นอน หากประมวลแนวคิดของนักวัดผลทั้งหลาย จะพบว่าทักษะการปฏิบัติงานเป็นความสามารถซึ่งอาจเป็นด้านสมอง (Cognitive Skills) หรือไม่ใช่ทางสมองก็ได้ (non - cognitive skills หรือ manual skills) ก็ได้ ทั้งนี้ทักษะดังกล่าวสามารถทดสอบได้โดยให้ผู้ถูกทดสอบแสดงให้ดู เพื่อจะได้ข้อมูลในการตัดสินระดับความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งความถูกต้องในการปฏิบัติงาน หรือคุณภาพของงาน การวัดภาคปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่วัดทักษะการปฏิบัติโดยสิ่งที่วัดหรือทักษะที่วัด จะเป็นความสามารถด้านใดด้านหนึ่งก็ได้ การวัดทักษะปฏิบัติเป็นการวัดที่ใช้สถานการณ์เพื่อใช้ทดสอบการปฏิบัติงานของบุคคล ส่วนใหญ่เป็นการวัดการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ผู้ถูกวัดจะได้รับมอบหมายให้ทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง มีกระบวนการทำงานตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น จุดมุ่งหมายสุดท้ายได้เป็นผลงานออกมา การวัดผลภาคปฏิบัติจึงเป็นการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (process) และการวัดคุณภาพของงานที่ได้จากการปฏิบัติ (product) ในการวัดการปฏิบัตินั้น ถ้างานที่มอบหมายให้ทำเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจะได้รับการประเมินผลเป็นกลุ่ม แต่ถ้างานนั้นแยกทำเป็นรายบุคคล ผู้เรียนจะได้รับการประเมินผลเป็นรายบุคคล

3. กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ

กระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการวัดด้านจิตพิสัย เนื่องจากการวัดผลด้านทักษะปฏิบัติต้องมีการจัดสภาพการให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง และผู้สอนใช้วิธีการสังเกตในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนระหว่างการปฏิบัติงาน ดังนั้นการวัดทักษะปฏิบัติส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับ การเตรียมการเรื่อง สถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติ กระบวนการวัดผลด้านทักษะการปฏิบัติ มีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ (อุษา สบฤกษ์ 2545, หน้า 46)

1. การกำหนดงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ในขั้นนี้ผู้สอนต้องศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด ต้องการให้บรรลุผลในเรื่องใด แล้วกำหนดงานให้สอดคล้องกับหลักสูตรรายวิชานั้น

2. การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้วัดต้องกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนให้ชัดเจนว่าจะมีลักษณะใด การวัดทักษะอาจเกิดขึ้นในสภาพการณ์จริง (natural setting) ในสถานการณ์ที่มีการจำลองให้คล้ายคลึงกับสภาพการณ์จริง (simulated setting) ในสถานการณ์ที่ผู้สอนควบคุมเงื่อนไขต่างๆ ในการทำงาน เพื่อการทดสอบการปฏิบัติงานในครั้งนั้นๆ (controlled test) หรือสถานการณ์ที่ไม่ต้องลงมือปฏิบัติงานแต่วัดโดยการทดสอบด้วยข้อสอบ

3. การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดทักษะ โดยเน้นให้เห็นว่าการปฏิบัติงานนั้นให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการหรือผลงาน หรือทั้งสองส่วน และจะวัดผ่านตัวบ่งชี้อะไรบ้าง

4. การกำหนดวิธีการวัดภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด วิธีการที่ใช้มีหลายประเภท ได้แก่ การทดสอบด้วยข้อสอบ การให้ปฏิบัติงานจริง การให้ส่งสิ่งของที่ผลิตได้

5. การกำหนดความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ ความเหมาะสมของผู้วัด ช่วงเวลาที่ทำกรวัด ในขั้นตอนนี้ผู้วัดต้องตัดสินใจเกี่ยวกับประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด การสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

6. การกำหนดวิธีการประเมินผลและรายงานผลการวัดทักษะปฏิบัติ กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติจะยังไม่สิ้นสุดจนกว่าจะมีการประเมินผลและรายงานผลความสามารถในการทำงานของผู้เรียน วิธีการประเมินผลการวัดทักษะมีหลายแบบ คือ การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลแบบอิงความก้าวหน้าของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการประเมินผลด้านทักษะพิสัย ไว้ว่า การประเมินการปฏิบัติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะชัดเจน เพราะสาระการเรียนรู้ศิลปะนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้น จึงเป็นการประเมินที่ครูผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ (รวมทั้งทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน) ความคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้น วิธีการที่จะได้มาด้วยผลของการประเมิน เทคนิคของการประเมิน ก็คือทักษะปฏิบัติ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก การปฏิบัติงานจริง ฯลฯ

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2546, หน้า 21-22) ได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการว่า ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นการประเมินเป็นเนื้อเดียวควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจนถึงการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ (Unit) ที่จะแตกย่อยออกเป็นกิจกรรมย่อยๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) และในกิจกรรมย่อยนั้นจะ

ต้องมีกิจกรรมหนึ่งที่เป็นกิจกรรมของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีเกณฑ์การประเมินทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดว่า จะเป็นอย่างไร ผู้เรียนรู้อะไร ทำอะไรได้ในระดับใด จะมีการอธิบายเกณฑ์การให้คะแนนอย่างละเอียด คือ

ตาราง 2 เกณฑ์การให้คะแนนการขับร้อง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิดพลาด 1-2 แห่ง	ผิดพลาด 3-4 แห่ง	ผิดพลาด 5-6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
ทำนอง	ผิดพลาด 1-2 แห่ง	ผิดพลาด 3-4 แห่ง	ผิดพลาด 5-6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
อักขระ/ ความกล้า	ผิดพลาด 1-2 แห่ง	ผิดพลาด 3-4 แห่ง	ผิดพลาด 5-6 แห่ง	ผิดพลาด 7 แห่งขึ้นไป	2
น้ำเสียง	ชัดเจน ตลอดเพลง	ไม่ชัดเจนเป็น บางแห่ง	เสียงคลุมเครือ เป็นส่วนใหญ่	เสียงคลุมเครือ	2
ความกล้าใน การแสดงออก	แสดงลีลาท่าทางอย่าง สร้างสรรค์และมั่นใจ	แสดงลีลาท่า ทางอย่างมั่นใจ	แสดงลีลาท่า ทาง	แสดงลีลาท่า ทางเพียงเล็กน้อย	2

ระดับคุณภาพ การขับร้อง

คะแนน 31 – 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 – 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 – 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

ตาราง 3 เกณฑ์การให้คะแนนการแสดงทางนาฏศิลป์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความคิดสร้าง สรรค์	แปลกน่าสนใจ มีอุปกรณ์ ประกอบหลากหลาย ใช้ อุปกรณ์ได้ สอดคล้อง	น่าสนใจมี อุปกรณ์ ประกอบบท เพลงใช้อุปกรณ์ ได้สอดคล้อง กับบทเพลง	น่าสนใจมี อุปกรณ์ ประกอบบท เพลงแต่ใช้ อุปกรณ์ได้ ไม่สอดคล้อง	น่าสนใจไม่มี อุปกรณ์ ประกอบบท เพลง	4
การเคลื่อนไหว สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและ จังหวะตลอด เพลงการแปร แถวหลากหลาย หลายการแสดง อารมณ์และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและ จังหวะตลอด เพลงการแปร แถวไม่หลากหลาย หลายการแสดง อารมณ์และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวตรง ทำนองและ จังหวะไม่ตลอด เพลงการแปร แถว 2 รูปแบบ การแสดง อารมณ์และ ความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	เคลื่อนไหวไม่ ตรงทำนองและ จังหวะไม่มีการ แปรแถวการ แสดงอารมณ์ และความรู้สึก สอดคล้องกับ จังหวะเพลง	4
ความกล้าใน การแสดงออก	มีความมั่นใจใน การแสดงออก และพร้อมที่จะ แสดงทันที	ทำทางมั่นใจแต่ ขาดความ พร้อมในการ แสดง	ทำทางเคอะ เขินไม่มั่นใจ	ขาดความมั่นใจ	2

ระดับคุณภาพ การแสดง

คะแนน 31 – 40	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 21 – 30	หมายถึง	ดี
คะแนน 11 – 20	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 10	หมายถึง	ปรับปรุง

สรุปว่า การวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ครั้งนี้มีประเด็นการประเมิน คือ จังหวะ ทำนอง อักขระ/ควบกล้ำ นาเสียง ความกล้าในการแสดงออก ส่วนการวัดทักษะในการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ครั้งนี้ มีประเด็นการประเมินคือ ความกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงาม ซึ่งมีระดับการวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับได้แก่ 4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ปรับปรุง)

ความรู้เกี่ยวกับมัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่

1. สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอบ้านหมี่ (<http://loae.go.th/banmee/data.htm>) ได้รวบรวมสภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอบ้านหมี่ไว้ดังนี้

อำเภอบ้านหมี่ ตั้งเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2426 ชื่อเรียกตั้งครั้งแรกว่า อำเภอสนามแจง เนื่องจากตั้งอยู่ที่ริมเขาสนามแจง ย้ายไปตั้งอยู่บ้านห้วยแก้ว ตำบลมหาสอน ได้เปลี่ยนชื่อใหม่ตามที่ตั้งว่าอำเภอห้วยแก้ว พ.ศ. 2441 มีการสร้างทางรถไฟสายเหนือผ่านทางราชการจึงย้ายอำเภอมาสร้างใหม่ที่ตำบลบ้านเช่า (ตำบลบ้านหมี่ในปัจจุบัน) ได้เปลี่ยนชื่อเรียกอำเภอเป็นอำเภอสนามแจงอีก พ.ศ. 2457 เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบ้านเช่า ตามตำบลที่ตั้ง พ.ศ. 2483 มี พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนนามอำเภอจากอำเภอบ้านเช่าเป็นอำเภอบ้านหมี่ มาจนถึงปัจจุบันนี้

สาเหตุที่เปลี่ยนชื่ออำเภอบ้านหมี่ มีที่มา 2 ประการ คือ

1. ชาวเมืองที่อพยพมาจากหัวบ้านทั้งห้าทั้งหก ในประเทศลาว มาตั้งภูมิลำเนาในท้องที่อำเภอนี้ได้นำเอาชื่อบ้าน คือ บ้านหมี่ หรือ เช่า คิดมาด้วยแล้วนำเอาชื่อบ้านมาตั้งเป็นหลักแหล่ง

2. คำว่า เช่า หรือ เขา เป็นภาษาพวน เดิมเรียกว่าหยุด หรือพัก ส่วนคำว่าหมี่ นั้นหมายถึง การมัดเส้นไหมเป็นเปลาะ เพื่อให้หลากสีสั่น เนื่องจากราษฎรในระแวกนั้น ถนัดในการทอผ้าชนิดต่างๆ เมื่อมาตั้งหลักแหล่งจึงตั้งชื่อบ้านเป็นเครื่องหมายในการประกอบอาชีพว่าบ้านหมี่

ที่ตั้งอำเภอบ้านหมี่ ที่ว่าการอำเภอบ้านหมี่ ตั้งอยู่ที่ถนนเทศบาล เขตเทศบาลเมืองบ้านหมี่ ห่างจากจังหวัดลพบุรี ระยะทางรถยนต์ 31 กิโลเมตร ทางรถไฟระยะทาง 28 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ 160 กิโลเมตร

สภาพการปกครอง อำเภอบ้านหมี่ประกอบด้วย 21 ตำบล 157 หมู่บ้าน มีเทศบาล 1 แห่ง

สภาพพื้นที่ อำเภอบ้านหมี่สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา
2. เป็นที่ราบสลับที่สูงและภูเขา เหมาะแก่การทำไร่เลี้ยงสัตว์

อาชีพหลัก คือการทำเกษตร ทำนา ทำไร่ อาชีพรอง หรืออาชีพเสริม คือ การทอผ้าไหมมัดหมี่ การเลี้ยงสัตว์ การผลิตอาหารสำเร็จรูป
 ศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
 ภาษาพูด ได้แก่ ไทยกลาง ลาว พวน

2. ประวัติและความเป็นมาของผ้ามัดหมี่

มุสดี เทศวิรัช (2547, หน้า 1 - 3) ได้รวบรวมประวัติและความเป็นมาของผ้ามัดหมี่ไว้ดังนี้

ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ชาวบ้านหมี่ส่วนใหญ่เป็น ลาว – พวน ซึ่งอพยพมาจากแขวงเมืองเชียงแขวง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และได้อพยพหนีจีนหื้อ พวกกันเดินทางมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยหลายจังหวัดด้วยกัน และบ้านหมี่ที่มีกลุ่มลาว – พวน มาพักอาศัยตั้งชื่อเรียกว่า อำเภอบ้านเช่า หรือ บ้านเช่า มาจากคำว่า พัก คือบ้านพักนั่นเอง จำนวนลาว – พวนที่มาอาศัยในอำเภอบ้านหมี่ ประมาณ 80 % ของประชากรในอำเภอบ้านหมี่ สมัยก่อนนั้นจะมี การปลูกฝ้าย แล้วนำใยฝ้ายมาหนีบให้เมล็ดออก ตกแดดนำมาปั่นด้วยไม้ให้ใยจากนั้นก็นำมาปั่นใส่หลา แล้วนำมาทอเป็นผ้าไว้ใช้สอย เช่น ทำเครื่องนุ่งห่ม ทำเครื่องใช้ เช่น ผ้าห่ม หมอน ยาม และอื่นๆ อีกมากมาย สมัยก่อนการย้อมสีก็ย้อมสีธรรมชาติ เช่น สีเหลือง ไข่สีของขมิ้น สีแดง ไข่เปลือกไม้ฝาง สีฟ้าใช้ดอกอัญชัน สีเขียวใช้ใบเคย สีดำใช้ตะโก เป็นคัน ต่อมาวิวัฒนาการการจืดลวดลาย การปิดลวดลายด้วยเชือกป่อหรือเชือกป่าน โดยใช้เส้นไหมมาย้อมมัดแล้วทอกับด้ายยืน ซึ่งเป็นเส้นด้ายตรงซึ่งใส่ที่ และได้วิวัฒนาการก้าวหน้ามาเรื่อยๆ อย่างแพร่หลาย

แต่เดิมชื่ออำเภอบ้านเช่า ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น อำเภอบ้านหมี่ ก็มาจากการทอผ้ามัดหมี่นั่นเอง

ต่อมา กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ด้าย การใช้สี การมัดหมี่ที่มีลวดลายต่างๆ มาสร้างงานให้เป็นที่นิยมมากขึ้น มีกิจกรรมประกวดการมัดหมี่ การทอผ้ามัดหมี่ในงานเทศกาลของดีบ้านหมี่ จากการเผยแพร่ดังกล่าวทำให้ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่เป็นที่นิยมในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้ประชาชนที่ว่างเว้นจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน มาทอผ้าเป็นอาชีพทำให้ชาวบ้านหมี่มีรายได้จากการทอผ้ามากขึ้น นับว่าผ้ามัดหมี่เป็นเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เยาวชนรุ่นหลังควรภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกรัก และมีความคิดที่จะสืบสานต่อไป

3. การมัดหมี่

1. โหงหมี่ (โครงหมี่) เหมือนสติงที่ใช้ขึงด้ายให้ตึงสำหรับใช้มัดหมี่
2. การคันด้าย โดยการแยกเส้นออกมาตามลายเล็ก ลายใหญ่ เช่น คันเป็น 5 ลำตรง 5 ลำ ออก 13,7 ลำตรง, 7 ลำออก 13,13 ลำตรง 25 ลำ 45 ลำ เพราะเป็นจำนวนรายดอกที่คันให้เกิดลายตาม ลำดับที่คัน 1 ลำ จะมีด้ายมาก น้อยเป็นจากจำนวนลาย

3. เชือกฟางสำหรับมัดหมี่ และโหมหมี่ (โหมมี) เชือกฟางใช้มัดหมี่กันสีไว้ ถ้าเราต้องการสีชาวกีมัดขาวไว้ แล้วย้อมสีเหลืองไว้ย้อมแดง มัดแดงไว้ย้อมเขียว ทำให้เกิดสีสันตามลวดลาย

4. สี ใช้สีย้อมไหมประดิษฐ์ มีหลายสี ส่วนมากจะใช้แม่สีเป็นหลัก เช่น สีเหลืองแดง เขียว น้ำเงิน ฟา ส้ม เป็นต้น การย้อมสีใช้ถ่านหรือฟืน หม้ออลูมิเนียมไว้สำหรับคนหมี่ ไม่ให้สีถูกมือ เพราะจะเกิดการคูดซึม ซึ่งสีนั้นผสมสารตะกั่ว หม้อใช้ย้อมสีใดสีหนึ่ง อายาปนกันจะเปลี่ยนสีได้ ต้องคั้นน้ำให้เดือดใส่สีพร้อมกับสารส้มสี 1 ชอง ย้อมสีได้ 3 ชิค ค่ายที่มัดแล้วแช่น้ำไว้ประมาณ 5 นาที แล้วบิดน้ำออกให้หมดแล้วนำค้ายลงไปในหม้อสีที่คั้นอยู่แล้ว แล้วคนด้วยไม้ไผ่พลิกไปมาจนกว่าน้ำสีจะจืด

5. กรรไกร ใช้เลาะเชือกฟางที่ไหมหมี่ออก และมัดสีต่างๆ เมื่อย้อมจนสีสุดท้ายก็เลาะเชือกฟางออกแล้วนำไปใส่หลา ปั่นหลอดค้ายเตรียมทอได้เลย

4. การปั่นค้าย

1. กงใส่ค้าย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ทำด้วยไม้ไผ่ เป็นซี่ เป็นวงกลม 2 ค้าย ตรงกลางซึ่งค้ายค้ายหรือเชือกเล็กให้ตั้งเพื่อนำค้ายที่มัดแล้วมาใส่

2. หลากรอค้าย จะใช้โยงมาจากกงหมี่ โดยมีเหล็กแหลมใช้เสียบหลอดในแกนแล้วหมุนค้ายจากกรงมาใส่หลอดปั่น

3. วิธีการปั่นค้ายใส่หลอดต้องไล่จากโคลนไปเรื่อยๆ เป็นแนว ถ้าปั่นไม่เป็นจะทำให้ทอยาก

5. การทอผ้ามัดหมี่และวิธีการทอ

1. กี่และโครง หรือตัวเรือนที่ใช้ในการทอผ้ามัดหมี่

2. โมเล่ หรือตัวที่ใช้ขึ้นค้าย โดยการนำค้ายไหมประดิษฐ์ จะขึ้นสีไหนก่อนก็ได้ ส่วนมากที่นิยมจะเป็นพื้นสีดำ ขาว แดง เป็นต้น วิธีกันเตรียมขึ้นค้ายนี้ นำค้ายแช่น้ำข้าวหรือแป้งเล็กน้อย เพื่อให้ค้ายแข็งตัว จากนั้นนำไปหวี แยกเส้นใครเส้นมัน หวีให้เรียบแล้วนำไปใส่หลอดค้ายใหญ่ ให้ครบจำนวนเส้นตามความกว้างของผ้าจากนั้นก็ม้วนใส่ โมเล่

3. คันชัก จะมี 2 อัน ทำด้วยค้ายในล่อน ผูกมัดเป็นเส้น นำค้ายมาร้อยใส่คันชัก สลับเส้นกัน อันแรกขึ้นอันหลัง สับหว่างกันไป

4. ฝีม คือตัวที่ใช้ค้ายสอดทุกเส้นเอาไว้ห่อและตีผ้าให้ตั้ง

5. สดิ่ง ซึ่งผ้าที่ทอให้หย่อม

6. คันชัก ใช้ดึงให้ขึ้นลงสลับกัน

7. ที่เหยียบ ใช้เหยียบให้แยกจากกันซึ่งลงทั้งเท้าซ้ายและเท้าขวา ต้องเหยียบให้สลับกัน การดึงคันชักเพื่อพุ่งกระสวย ถ้าจะทอ 4 ตะกอ ที่เหยียบต้องมี 4 อัน

8. กระสวย ใช้ใส่ด้ายที่จะทอ ถ้าใช้สายก็ใช้กระสวยหลายอัน

9. ไม่เต้ ม้วนผ้า ต้องใช้ไม้หนีบผ้าให้ติดกับไม้หมุน ใช้หมุนเก็บด้ายไว้เมื่อด้ายมาก พอก็จํานำออกมาตัดแล้วม้วนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะทอหมดผ้าที่ขึ้นไว้

การทอผ้ามัดหมี่ในปัจจุบันนี้จะมีการประดิษฐ์ลวดลายได้มากมายหลากหลาย หลายสี รวมถึง การทอเป็น 4 ตะกอ คือ การยก 2 ลง 2 จากนั้นก็มีการใช้ลายขิดมาทำให้เกิดดอก หรือ ลวดลายสวยงาม และถ้าต้องการให้ผ้าเงาสวยงามใกล้เคียงกับผ้าไหมก็ให้ใส่ดินทอสีต่างๆ จะทำให้สวยงามยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการทอผ้าโดยให้ควบ 2 เส้น 3 เส้น ให้สีสลับกันไป เพื่อให้เกิดความสวยงาม

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมัดหมี่ เป็นศิลปะการทอผ้าชนิดหนึ่ง โดยการมัดย้อม เส้นฝ้ายหรือไหมให้เกิดสีและลวดลาย แล้วจึงนำไปทอเป็นผืนผ้า เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำลักษณะการทอผ้า วิธีการทอ อาชีพ สีนํ้า นำมาเรียบเรียง เป็นบทร้อยกรอง ในบทเพลงระบำมัดหมี่

ความรู้สึกรักท้องถิ่น

1. ความหมายของความรู้สึกรักท้องถิ่น

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530, หน้า 446) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกรักว่า เป็นความรู้สึกที่มีความผูกพัน มีความนิยมชมชอบกัน

ไชยรัตน์ ปราณี (2545, หน้า 13) ให้ความหมาย คำว่า ท้องถิ่น ว่า ชุมชนที่มีลักษณะของการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนในพื้นที่หรือขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอน มีความผูกพันซึ่งกันและกัน อันเป็นผลมาจากการมีกิจกรรมทางผลผลิต มีวิถีการผลิตที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน หรือเกื้อกูลกัน มีกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคนภายในกลุ่ม และเกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์ ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน และรวมถึงความคิดทางการเมือง หรือมีกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งขอบเขตหรือพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ตามลักษณะดังกล่าวใช้หลักเกณฑ์การแบ่งอาณาเขตพื้นที่ตามการปกครองท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544, หน้า 450 – 451) ให้ความหมาย ท้องถิ่นไว้ว่า คือพื้นที่และขอบเขตที่ชุมชน หมู่บ้านและเมือง มีการสร้างสรรค์กันทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม จนมีรูปแบบทางวัฒนธรรมที่เหมือนกันและแตกต่างไปจากชุมชนหมู่บ้านและเมืองในท้องถิ่นอื่นจากการสังสรรค์ดังกล่าวทำให้ท้องถิ่นแต่ละแห่งมาลักษณะที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง ทั้งในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าท้องถิ่นแต่ละแห่งจะแยกออกจากกันโดยไม่มีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน การเป็นท้องถิ่นได้นั้น นอกจากมีขอบเขตและพื้นที่แล้วยังต้องมีบริเวณที่เป็นชายขอบและศูนย์กลาง นั่นก็คือการสังสรรค์ระหว่างหมู่บ้าน

ที่อยู่บริเวณชายขอบกับเมืองซึ่งเป็นศูนย์กลาง ท้องถิ่นแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกันทั้งในขนาด จำนวนประชากร จำนวนของชุมชนหมู่บ้านและเมือง และขนาดของพื้นที่และขอบเขต ท้องถิ่นบางแห่งที่ใหญ่โตอาจมีทั้งเมืองเล็กในระดับตำบลและอำเภอและมีความสัมพันธ์กับเมืองใหญ่หรือนครด้วย ท้องถิ่นในปัจจุบันกับอดีตมีความแตกต่างกันอย่างมาก เพราะในอดีตบริเวณที่เป็นศูนย์กลางเช่นเมืองนั้นในเมืองหลายๆ แห่งที่เดียวไม่จำเป็นต้องเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมและระบบความเชื่อ หากเป็นเพียงศูนย์กลางของการและเปลี่ยนสินค้าทางเศรษฐกิจ และการควบคุมทางการเมืองและการบริหารเท่านั้น ส่วนบริเวณที่เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม อาจเป็นวัดหรือศาสนสถานหรือชุมชนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อย่างเช่นวัดประจำตำบลหรืออำเภอที่เป็นที่ประดิษฐานรูปเคารพหรือมีศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ที่คนในชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่นยอมรับ และจัดให้มีฤดูเทศกาลที่คนจากชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นพากันมากราบไหว้ประกอบพิธีกรรม การทำความเข้าใจท้องถิ่นและการกำหนดเอาท้องถิ่นเป็นหน่วยสำคัญในการศึกษาทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นนับว่าเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และทำให้เข้าใจในสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันได้ ในขณะที่เดียวกันก็จะนำไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบเพื่อเข้าใจความเหมือนกันและความแตกต่างกันทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศได้อย่างมีเหตุมีผล

ท้องถิ่นเมืองลพบุรี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544, หน้า 487) เป็นเมืองโบราณเก่าแก่มาแต่เดิม มีอายุเก่าแก่กว่าเมืองสุพรรณบุรีเสียอีก จากหลักฐานทางโบราณคดีเมืองลพบุรีเป็นเมืองสำคัญมาแต่สมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ 12 - 13 โดยทั่วไปเมืองในสมัยทวารวดีนั้นมักร้างไปภายหลังพุทธศตวรรษที่ 16 แต่ในกรณีเมืองลพบุรีนี้ตัวเมืองยังคงมีการสืบเนื่องเรื่อยมา เพราะปรากฏทั้งร่องรอยโบราณสถาน วัดฤๅ สมัยหลังๆ ที่แสดงการสืบเนื่องอันได้แก่ ซากศาสนสถานแบบลพบุรีและอยุธยา การขยายผังเมืองในสมัยลพบุรี และสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชในสมัยกรุงศรีอยุธยา ศิลปจารึกและตำนานพงศาวดารทั้งจดหมายเหตุชาวต่างชาติมีกล่าวถึงเมืองละโว้หรือลพบุรีเรื่อยมา ล้วนแต่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการดำรงอยู่ของเมืองนี้ ในปัจจุบันนี้เมืองลพบุรีมีชุมชนที่อาศัยอยู่หลายชุมชน มีหลากหลายชนชาติเผ่าพันธุ์ความเป็นอยู่ก็ขึ้นอยู่กับท้องถิ่นของคน แต่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกันนั้นใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก ในที่นี้จะขอกล่าวถึงท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านหมี่

ท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านหมี่ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544, หน้า 488) ทั้งชาวบ้านและชาวเมือง ส่วนใหญ่เป็นพวกลาวพวนที่ถูกกวาดต้อนจากประเทศลาวให้เข้ามาเป็นพลเมืองไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นแม้ว่าจะมีคนจีนและคนไทยผสมผสานอยู่ในเขตเมืองก็ตาม แต่ประเพณี พิธีกรรม ตลอดจนคติความเชื่อบางอย่างยังคงรักษาลักษณะของพวกลาวไว้อย่างเหนียวแน่น สิ่งเหล่านี้เป็นพลังที่สร้างความสำนึกในท้องถิ่นบ้านหมี่ร่วมกันความเป็น ท้องถิ่นลาวพวนบ้านหมี่ดังกล่าวนี้ค่อนข้างเด่นชัดเมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่น

ใกล้เคียง เช่น ในเขตอำเภอโคกสำโรงที่มีคนลาวอยู่กันมากเช่นกัน แต่ก็ไม่มีความรู้สึกรวมตัวกันเช่นผู้คนในเขตบ้านหมี่ ความรู้สึกรักท้องถิ่นของผู้รู้และผู้อาวุโสที่อยู่ในอำเภอบ้านหมี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของความรู้สึกรักท้องถิ่น ตามทัศนะของผู้รู้และผู้อาวุโสที่อยู่ในอำเภอบ้านหมี่ โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างวันที่ 7 – 8 เดือนสิงหาคม 2548 ได้ข้อค้นพบดังนี้

คุณป้าทับทิม เทียนศรี (ทับทิม เทียนศรี 2548, สิงหาคม 7) อายุ 78 ปี อยู่บ้านบางฝั่ง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี คุณป้าเป็นผู้รู้เกี่ยวกับเพลงรำโทน เป็นแม่เพลงของเพลงรำโทน และเป็นผู้ถ่ายทอดเพลงรำโทนให้กับเยาวชนและผู้สนใจทั่วไปเพื่อให้เป็นมรดกสืบไป คุณป้าเล่าถึงความรู้สึกที่มีต่อถิ่นที่อยู่ของคุณป้าว่า คุณป้าอยู่ที่นี้ (บ้านหมี่) มาตั้งแต่เด็กจนมีลูกหลานมากมาย บ้านของคุณป้าอยู่ริมแม่น้ำ ในสมัยก่อนคุณป้ามีอาชีพทำนา และทำนา มาโดยตลอดจนปัจจุบันนี้ คุณป้ามีความรักในผืนนาผืนนี้มาก เพราะทำให้คุณป้าและลูกหลานมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และบุคคลรอบ ๆ ข้างบ้านก็มีทั้งญาติ พี่น้อง และเพื่อนบ้านที่ดี คุณป้าบอกว่าอยู่ที่นี้แล้วมีความสุข จะไม่ไปอยู่ที่อื่นอย่างแน่นอน

คุณยายทรัพย์ พิลลา (ทรัพย์ พิลลา 2548, สิงหาคม 8) อายุ 80 ปี อยู่บ้านโคกสุข อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี คุณยายเป็นผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ที่มีคนนับถือมาก คุณยายเล่าให้ฟังว่า คุณยายอยู่ท้องถิ่นนี้มาตั้งแต่เด็กจนมีลูกหลานมากมาย คุณยายบอกว่าหมู่บ้านนี้ดีมาก คนในหมู่บ้านรักใคร่ปรองดองกันดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยามบุญ (งานเทศกาลต่าง ๆ) ก็ร่วมแรงร่วมใจกันดี ยามงานบุญสงกรานต์ลูกหลานกลับมาหายายมีความสุขมาก อยากให้เป็นอย่างนี้ทุกปี

คุณป้าสมยา ศรีแสงอ่อน (สมยา ศรีแสงอ่อน 2548, สิงหาคม 8) อายุ 67 ปี อยู่บ้านหมี่มาตั้งแต่เกิดเห็นความเป็นอยู่ของผู้คนและความเปลี่ยนแปลงของบ้านหมี่มาตลอดหลายสิ่งหลายอย่างที่ประทับใจคุณป้าคือ การทอผ้า และการทำปลาต้ม ปลาว่า ซึ่งคุณป้าก็เป็นคนหนึ่งที่มีฝีมือใน การทำ โดยเฉพาะปลาต้ม คุณป้าบอกว่าบ้านหมี่ในสมัยก่อนจะเรียกได้ว่าในน้ำมีปลาในนามีข้าวก็ได้เพราะอุดมสมบูรณ์มาก ซึ่งในสมัยนั้นคุณป้ามีอาชีพทำนาเลี้ยงลูกหลานมาโดยตลอด คุณยายมีความหวังว่าอย่างน้อยให้ลูกหลานได้สืบทอดสิ่งที่คุณป้าได้เคยทำมา เช่น ทอผ้า ปลาต้ม ปลาว่า ซึ่งเป็นของบ้านหมี่อย่างน้อยสักคนละ 1 อย่างก็พอแล้ว

จากความหมายความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักวิชาการ ผู้รู้ และผู้อาวุโสในท้องถิ่น สรุปได้ว่า ความรู้สึกรักท้องถิ่นหมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่นเดียวกัน มีความผูกพันกัน มีความนิยมชมชอบกัน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ความรู้สึกรักท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนโรงเรียนบ้านหมี่วิทยาที่มีต่อวัฒนธรรมการทอผ้าของอำเภอบ้านหมี่

2. การวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา หลังจากที่ได้เรียน เพลงระบำมัดหมี่แล้ว วัดได้โดยเครื่องมือวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ซึ่งดัดแปลงมาจากของ ไชยรัตน์ ปราณิ (2545, หน้า 578) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ยึดตามทฤษฎีของแครทโฮท (Krathwohl) (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์ 2533, หน้า 5) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนน 1 หมายถึง การรับรู้

ระดับคะแนน 2 หมายถึง การตอบสนอง

ระดับคะแนน 3 หมายถึง การเห็นคุณค่า

ระดับคะแนน 4 หมายถึง การจัดระบบ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง การเสริมสร้างลักษณะนิสัย

การรับรู้ (Receiving) ในขั้นนี้บุคคลจะถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่ปรากฏ ทำให้มีความตั้งใจหรือสนใจต่อสิ่งเร้า ทราบว่ามีสิ่งเร้าหรือเหตุการณ์บางอย่างปรากฏขึ้น ในการเรียนการสอนจุดเริ่มต้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อาจไม่จำเป็นต้องเริ่มจากข้อนี้ เพราะบุคคลมีประสบการณ์เดิม ทำให้เขารับรู้มาก่อนแล้ว ขั้นการรับรู้นี้แบ่งตามเกณฑ์ประมาณการรับรู้เป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

1. การสำนึก
2. การตั้งใจรับรู้
3. การเลือกรับรู้

การตอบสนอง (Responding) เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องจากการรับรู้ เมื่อมีการรับรู้เรื่องราวต่างๆ แล้ว บุคคลจะต้องมีการแสดงออกซึ่งการรับรู้ นั้น โดยเข้าไปมีส่วนร่วมผูกพันหรือยอมรับกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่างๆ ทำให้เขาได้รับความพอใจกับการกระทำกิจกรรมนั้นแต่ยังไม่บอกถึงทัศนคติหรือค่านิยมของบุคคล พฤติกรรมขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

1. การยินยอมตอบสนอง
2. การตั้งใจตอบสนอง
3. การพอใจตอบสนอง

การเห็นคุณค่า (Valuing) พฤติกรรมขั้นนี้เป็นความรู้สึกว่า เรื่องราว เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นๆ มีคุณค่า ซึ่งเกิดจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวในสังคม โดยที่บุคคลจะมีการประเมินเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นๆ มีคุณค่า คุณประโยชน์ และเห็นคุณค่านั้น

เกิดขึ้นซ้ำๆ โดยมีการสะสมเรื่อย ๆ พฤติกรรมนี้สังเกตได้จาก ความมั่นคงของการคงเส้นคงวาของการกระทำนานพอสมควร พฤติกรรมขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

1. การยอมรับคุณค่า
2. การชื่นชอบในคุณค่า
3. การยึดมั่นในคุณค่า

การจัดระบบ (Organization) พฤติกรรมขั้นนี้บุคคลจะรวบรวมเรื่องราว สิ่งที่มีคุณค่าไว้ภายในจิตใจหลายอย่าง ทำให้เกิดเป็นระบบภายในขึ้น ซึ่งการจัดคุณค่าต่างๆ เข้าเป็นระบบอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นจะต้องเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของเรื่องราวต่างๆ หากจุดร่วมและจุดเด่นของคุณค่าสิ่งนั้น พฤติกรรมขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย ดังนี้

1. การสร้างสังกัดกับของคุณค่า
2. การจัดระบบของคุณค่า

การเสริมสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a Value) พฤติกรรมเช่นนี้เกิดขึ้นจากที่บุคคลมีค่านิยมอย่างเป็นระบบ คุณค่าทางจิตใจมีความคงเส้นคงวา แน่นอน ปฏิบัติมาจนเป็นการกระทำอย่างอัตโนมัติไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด เขาก็จะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เป็นลักษณะของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ พฤติกรรมขั้นนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

1. การจัดหลักทั่วไป
2. การสร้างลักษณะนิสัย

สรุปได้ว่า การจะสร้างความรู้สึกรักท้องถิ่นได้นั้นจะต้องศึกษาการรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า และการจัดระบบ อย่างละเอียดเพื่อจะได้สร้างเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ได้ถูกต้อง ตรงตามความต้องการของผู้วิจัย

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์ (2532, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของงานศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรัชญาศิลปะจากทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของคอลลิงวูด (Collingwood) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ศิลปินมีความสำคัญมากกว่าช่างฝีมือ คือ ความสามารถในการรับรู้ความงาม และการถ่ายทอดเป็นงานศิลปะจากความซาบซึ่งต่อความงามนั้น ทักษะและความรู้มักใช้ในงานช่าง แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับการใช้พัฒนางานศิลปะ ศิลปินต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการด้วย คุณค่าของสุนทรียศาสตร์ที่มีผลต่อการรับรู้ คือ การส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้นับว่ามีความสำคัญทั้งทางศาสตร์และศิลป์

ธีรชัย เนตรณอมศักดิ์ (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ในประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514-2536 ศึกษาจากงานวิจัยจำนวน 156 เล่ม ด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณลักษณะ ผลการวิจัยจากการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ 1) ด้านพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พบว่านักเรียนที่อายุมากกว่าหรืออยู่ในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าหรืออยู่ในระดับชั้นที่ต่ำกว่า 2) ด้านสติปัญญากับความคิดสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าจะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3) ด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ สภาพการอยู่อาศัย ความถนัดในการเรียน และความวิตกกังวล 4) ด้านแนวการสอนที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พบว่า แนวการสอนใหม่ๆ นวัตกรรมต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความคิดหลากหลายทาง มีอิสระในการคิดจะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการสอนตามปกติ และพบว่าระยะเวลาที่งานวิจัยใช้ในงานทดลองมากที่สุดคือ 4 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 37.50 จากจำนวนงานวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พบว่า การใช้กิจกรรมที่ให้อิสระในการคิดแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม และพบว่าระยะเวลาที่งานวิจัยใช้ในงานทดลองมากที่สุดคือ 8 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 15.80 จากจำนวนงานวิจัยทั้งหมดที่เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 6) ด้านการวัดความคิดสร้างสรรค์พบว่า มีการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ใน 3 วิชาโดยเฉพาะ คือ วิชาศิลปะ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

นิลวรรณ วรรณะลี (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2527 พบว่าการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยใช้การบรรยายเป็นหลักสอนให้จดจำและเลียนแบบ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ขาดการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ การเรียนวิชาศิลปะทั้งด้านนาฏศิลป์ดนตรี ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้โดยการฝึกฝน จนเกิดทักษะความชำนาญ แล้วจึงสามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ได้

จันทนา คชประเสริฐ (2542, หน้า 55) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลาง เรื่องเพลงเทพทอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การที่นักเรียนมีทักษะการขับร้องสูงถึงร้อยละ 96.21 เป็นเพราะผู้วิจัยสร้างชุดการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยมีเนื้อหาใหม่ซึ่งไม่เคยมีการเรียนการสอนมาก่อน ในการสอนด้วยชุดการสอนนี้ครูผู้สอนมีเวลาและโอกาสได้ใกล้ชิดกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลอันจะเป็นการพัฒนาทักษะการขับร้องให้ผู้เรียนดียิ่งขึ้น

อุษา สบฤกษ์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียน การสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยใน สถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทาง นาฏศิลป์ ได้แก่ การสอนท่ารำต้นแบบ การคิดสร้างสรรค์ท่ารำอย่างอิสระ บรรยากาศที่ส่งเสริม การเรียนรู้ และการประเมินผลย้อนกลับ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่ เนื้อหา การฝึกปฏิบัติ ฝึกการสังเกตและการวิเคราะห์ การฝึกคิดประดิษฐ์ท่ารำอย่างอิสระ การนำเสนอผลงานเชิงสร้างสรรค์ การสรุปและการประเมินผล แบบวัดนาฏยสรรค์ที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำ จากกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์ลีลา ท่ารำ การปรับปรุงท่ารำเดิม การจินตภาพและจินตนาการ ด้วยการบันทึกท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นใน แบบทดสอบตามเวลาที่กำหนด ลักษณะเด่นของแบบวัดนาฏยสรรค์ คือการวัดความสามารถ ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในการสร้างสรรค์ท่ารำ หากค่าบรรทัดฐานจากการทดสอบกลุ่ม ตัวอย่าง นักศึกษาวิชานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 1-4 ทั่วประเทศ จำนวน 800 คน สำหรับรูปแบบ การเรียนการสอนนาฏยสรรค์เป็นวิธีการสอนที่เน้นการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ภาคทฤษฎี ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติจริง เพิ่มกิจกรรมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเกต และ ฝึกการคิดสร้างสรรค์ท่ารำ ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษามี ความกระตือรือร้น สร้างความเชื่อมั่นในตนเองด้วยการให้นักศึกษาคิดสร้างสรรค์ท่ารำและ แสดงออกอย่างอิสระ การนำรูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรค์ไปใช้ สรุปผลการทดลองเป็น ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทาง นาฏศิลป์สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติผลงานสร้าง สรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และทักษะ การปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วนิดย์ มณีรัตน์ (2545, หน้า 50) ได้คิดสร้างสรรค์ผลงานการประดิษฐ์ท่ารำ ประกอบการแสดงในชุด "ระบำไข่มุกดินสอพอง" จากการเฝ้าสังเกตการพัฒนาการเรียน การสอนระบำไข่มุกดินสอพองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียน เทศบาล บ้านท่าหิน เห็นว่านักเรียนทุกคนมีความพยายาม มีความสนุกสนาน ได้รับความรู้ สามารถพัฒนาการแสดงท่ารำได้ดี เป็นอย่างมาก เมื่อตอนที่นำนักเรียนไปศึกษาค้นคว้าจาก ชมรมแม่บ้านกองพันปฏิบัติการจิตวิทยาแรกๆ นักเรียนจะฟังอธิบายการทำไข่มุกดินสอพอง

อย่างสงบ เสวียมเรียบร้อยแต่ไม่ค่อยกระตือรือร้น เมื่อกลับมาโรงเรียนผู้รายงานได้อธิบายถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทยหลายๆ อย่างให้นักเรียนเลือก ปรากฏว่านักเรียนเลือกกระป๋องไข่เค็มดินสอพอง เมื่อผู้รายงานได้ใช้ทำนองดนตรีประกอบกับทำรำ โดยฝึกซ้อมไปที่ละชั้นตอน ผลกลับปรากฏว่านักเรียนมีความชื่นชอบและเห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีความขยันในการฝึกซ้อมโดยจับเป็นคู่ เป็นกลุ่มโดยช่วยค้ำให้กันและกัน เข้าเรียนตรงเวลา มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้การเรียน การแสดงระบำไข่เค็มดินสอพองพัฒนาไปอย่างมาก นักเรียนทั้งหมด 36 คน จะแบ่งกลุ่มคละกันไประหว่างคนเก่งปานกลาง และอ่อนแล้วช่วยกันฝึกซ้อมทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ และช่วยเหลือกัน

วรรณิณี สมชนะ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่มด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นทำรำ ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม ด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นทำรำ รายวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ศ 0216 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าร้อยละ 15 ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยรวมเป็น 90.68 : 87.58 แบบประเมิน เจตคติต่อการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ศ 0216 อยู่ในระดับ มากและมากที่สุด แบบประเมินการจัดการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ศ 0216 อยู่ในระดับดี และดีมาก และแบบประเมินการสอนของครูอยู่ในระดับ ดี

จากผลการวิจัยของนักการศึกษาในประเทศพบว่า การประดิษฐ์ทำรำเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาใหม่ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันก็มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาผสมผสานในการประดิษฐ์ทำรำ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่จัดทำขึ้นมาใหม่ก็เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีมีคุณค่า สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

คอร์ดโรที อ แน เดอร์ สัน (Anderson, <http://www.lib.uom/dissertations/fullcit/9967432>) ได้ศึกษาการเต้นรำโดยใช้จินตนาการจากบทกลอน ร้อยแก้วและการแสดงละครของโซโลกูช (Fedor Kuzmich Sologub) โดยการวิเคราะห์จากบทความและหลักการทางสุนทรียะของเขา ซึ่งทำให้เกิดจินตนาการในการเต้นรำ ที่มีความแตกต่างไปจากธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะที่สัมพันธ์กันระหว่างการร้องเพลงและการเต้นรำอย่างอิสระ นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ที่ทำให้เกิดความหมายในการเต้นรำ ซึ่งทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และถือเป็น

หัวใจของแนวคิดของโซโลกูช บทสรุปของงานวิจัยนี้ คือการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้จินตนาการในการประดิษฐ์ทำเต็นท์ในลักษณะของศิลปะร่วมสมัย และยังเสนอแนะว่าแนวคิดในการจัดการแสดงของโซโลกูชนี้ ยังสามารถนำไปใช้กับบัลเล่ย์ร่วมสมัย ซึ่งเป็นการจัดการแสดงในแนวใหม่ได้ดี

กูด ฮอล เวน ดี (Wendy, <http://www.lib.uom/dissertations/fullcit/3168576>) การศึกษาของครูที่แสดงให้เห็นถึง ความเกี่ยวเนื่องของสุขภาพและการเต้นรำ จุดประสงค์ของการศึกษาเรื่องนี้ คือการแสดงองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย แหล่งข้อมูลของครูในระดับ 6 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพกับการเต้นรำ ผู้ที่ใช้ในการทำวิจัยประกอบด้วยสมาชิกของสมาคมสุขภาพชาว Texas สมาคมด้านสุขภาพ สมาคมด้านการพักผ่อนและเต้นรำ ทุกคนมีความเห็นตรงกันโดยมีการตอบคำถาม ทั้ง 4 ข้อ ซึ่งคำถามจะถูกแจกไปยังสมาชิกของสมาคม การศึกษาแบ่งเป็น 2 รอบ ในรอบแรกผู้ตอบคำถามจะตอบคำถามทั้ง 4 ข้อ ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับการเต้นรำขั้นพื้นฐาน คือ 1. 10 องค์ประกอบที่สำคัญของการเคลื่อนไหว ความคิดเกี่ยวกับการเต้นรำและทักษะ 2. 10 ท่าของการเต้น 3. ความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ 4. วิธีการต่างๆ ที่การเต้นรำจะช่วยด้านสุขภาพและการดำเนินชีวิต รอบ 2 ประกอบไปด้วยคำตอบจากผู้เข้าร่วมจากกลุ่มแรกโดยการจับกลุ่มตามคำถามและตามบริบท ผู้เข้าร่วมจะตอบคำถาม โดยใช้คำถามชนิด 5 ระดับ ให้ผู้ตอบคำถามแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับความสำคัญของแต่ละข้อที่เกี่ยวข้องกับการเต้นรำในระดับพื้นฐาน รวมทั้งความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทั้ง 4 ข้อ และส่วนประกอบทั้ง 4 ข้อนี้ยังมีส่วนประกอบที่สำคัญเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไปถึง การสอนแบบก้าวหน้าสำหรับการใช้อุปกรณ์ การเต้นรำโดยการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเต้นรำเพื่อการพักผ่อน การเต้นรำคู่ การเต้นรำเพื่อออกกำลังกาย จากข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วมการวิจัย จากการวิจัยพบว่าความเกี่ยวเนื่องของสุขภาพและการเต้นรำ และยังเป็นข้อมูลที่จะนำไปให้เกิดการผลิตทำทางต่างๆ ที่เป็นหลักให้กับผู้ที่ต้องการนำ ข้อสรุปของการวิจัยนี้ไปใช้ต่อไป

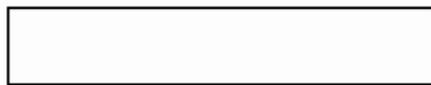
อาร์เนต แอนเจอร์รา,มาเรีย (Marie, <http://www.lib.uom/dissertations/fullcit/1424788>) การศึกษาทำเต็นท์ 4 ท่า ได้ผลิตขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนระดับปริญญาเอก โดยมีการประดิษฐ์ทำเต็นท์ขึ้นใหม่ มีดังนี้ 1. การใช้การเคลื่อนไหวแบบใหม่เพื่อสร้างดนตรีรวมทั้งท่าทาง 2. การใช้บัลเล่ย์และลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวในการสร้างทำเต็นท์พื้นเมืองเกี่ยวกับการวาดภาพซึ่งนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน 3. การเคลื่อนไหวแบบใหม่และท่าทางหน้าตาที่บ่งบอกถึงความรู้สึกเพื่อบรรยายถึงอารมณ์ระหว่างผู้เต้นรำและคู่เต้นรำ 4. การเต้นรำโดยใช้ ท่าทางของท่าฮิป-ฮอป และท่าทางของบัลเล่ย์มาผสมกัน จากการวิจัยพบว่า ในการประดิษฐ์ ทำราผสมผสานกันนั้นการใช้การเคลื่อนไหวแบบใหม่เพื่อสร้างดนตรีรวมทั้งท่าทาง การใช้บัลเล่ย์และ

ลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวในการสร้างท่าเต้นรำพื้นเมืองเกี่ยวกับการวาดภาพซึ่งนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน การเคลื่อนไหวแบบใหม่และท่าทางหน้าตาที่บ่งบอกถึงความรู้สึกเพื่อบรรยายถึงอารมณ์ระหว่างผู้เต้นรำและคู่เต้นรำ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนการเต้นรำโดยใช้ท่าทางของท่าฮิป-ฮอป และท่าทางของบัลเล่ย์มาผสมกัน มีความขัดแย้งกันไม่สามารถนำมาผสมกันได้

จากผลการวิจัยของนักการศึกษาในต่างประเทศที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การประดิษฐ์ท่าเต้นรำขึ้นมาใหม่ สรุปได้ว่า การประดิษฐ์ท่าเต้นรำขึ้นใหม่นั้น นับเป็นจินตนาการที่สร้างสรรค์ของผู้คิดประดิษฐ์ และการเต้นรำจะต้องมีการขับร้องและนำดนตรีเข้ามาประกอบเพราะมีลักษณะที่สัมพันธ์กัน อีกประการหนึ่งการประดิษฐ์ท่าเต้นรำ นั้นถ้าผสมผสานกันไม่ว่าจะเป็นการเต้นรำพื้นเมือง ท่าบัลเล่ย์ ก็ทำให้การถ่ายทอดความรู้ได้มีประสิทธิภาพ เกิดความคิดรวบยอดเพิ่มความสามารถในการจดจำได้มากขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ท่าเต้น ท่ารำ ได้ต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (pre – experimental designs) โดยใช้รูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (the one – group pretest – posttest design) (วิลด์ ทองแผ่, 2542, หน้า 126) ดังต่อไปนี้

- O₁ หมายถึง การวัดผลก่อนการทดลอง (pretest observation)
 - O₂ หมายถึง การวัดผลหลังการทดลอง (posttest observation)
 - X หมายถึง การเรียนโดยใช้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่
- วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 240 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 60 คน โดยได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งในการสุ่มใช้วิธีจับฉลาก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รู้ในท้องถิ่นและครูผู้สอนนาฏศิลป์และกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 3 คน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 240 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 42 คน โดยผู้วิจัย จะนำเกรดเฉลี่ยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรมาจัดเรียงลำดับจากเกรดเฉลี่ยมากไปหาเกรดเฉลี่ยน้อย แล้วจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แล้วสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) ได้นักเรียนกลุ่มเก่ง 14 คน กลุ่มปานกลาง 14 คน กลุ่มอ่อน 14 คน

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้บทเพลงและทำรำ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 7 ห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 240 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งในการสุ่มใช้วิธีจับฉลาก โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากร 7 ห้อง สุ่มมา 1 ห้อง ได้ห้อง 2/7 มีนักเรียนจำนวน 40 คน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจำนวนนักเรียนในห้อง 2/7 จาก 40 คน ให้เหลือ 30 คนตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นด้วยตัวเอง โดยมีเครื่องมือที่นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำ
2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำ
3. บทเพลงและทำรำเพลงระบำมิดหมี่
4. แผนการจัดการเรียนรู้
6. แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์
7. แบบวัดทักษะการขับร้อง
8. แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ
9. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามความต้องการในการสร้างบทเพลง

1.1 การสร้างแบบสอบถามความต้องการในการสร้างบทเพลง แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการเรียนบทเพลง ประเภทต่างๆ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนเรื่องบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามความต้องการในการเรียน เรื่อง บทเพลงและทำรำ เพลงระบำมัทหมี่ มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสำรวจข้อมูลที่นักเรียนต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดย กำหนดประเด็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended Form)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง (Try – out) สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความชัดเจนของภาษา

ขั้นตอนที่ 5 นำผลที่ได้จากการทดลองสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 30 คน

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำ

1.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงทำรำ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงทำร่า มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสำรวจข้อมูลที่จะนำมาสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Form)

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง (Try – out) สัมภาษณ์กับครูผู้สอนและผู้รู้ในท้องถิ่นเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความชัดเจนของภาษา

ขั้นตอนที่ 5 นำผลที่ได้จากการทดลองสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้สัมภาษณ์กับครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน และผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 3 คน

3. บทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่

การสร้างบทเพลงระบำมัดหมี่ตามแนวคิดทฤษฎีของ ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่กล่าวไว้ว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เรียกว่าทฤษฎี Constructionism คือการแสวงหาและการได้ความรู้ด้วยการลงมือทำเอง เป็นการสร้างหรือทำอะไรก็ตามที่ผู้สร้างทำได้ความรู้จากกระบวนการทำนั้น จึงได้แนวคิดมาสร้างเป็นบทเพลงดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คือ เรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตนเอง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำเพลงระบำมัดหมี่ เข้าไปจัดการเรียนการสอนได้ คือกลุ่มสาระศิลปะ ในสาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐานที่ ศ. 3.1 และ ศ. 3.2

2. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพชุมชนการทอผ้ามัดหมี่ โดยไปสัมภาษณ์และดูขั้นตอนการทอผ้ามัดหมี่กับผู้รู้ในท้องถิ่น กลุ่มแม่บ้านที่บ้านกล้วย บ้านทรายและ โรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่จนถึงการนำผ้ามัดหมี่ไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม เพื่อเป็นข้อมูลในการแต่งบทเพลง

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์ของประยอม ชองทองและคณะ ในการแต่งบทเพลงระบำมัดหมี่นี้ใช้กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ

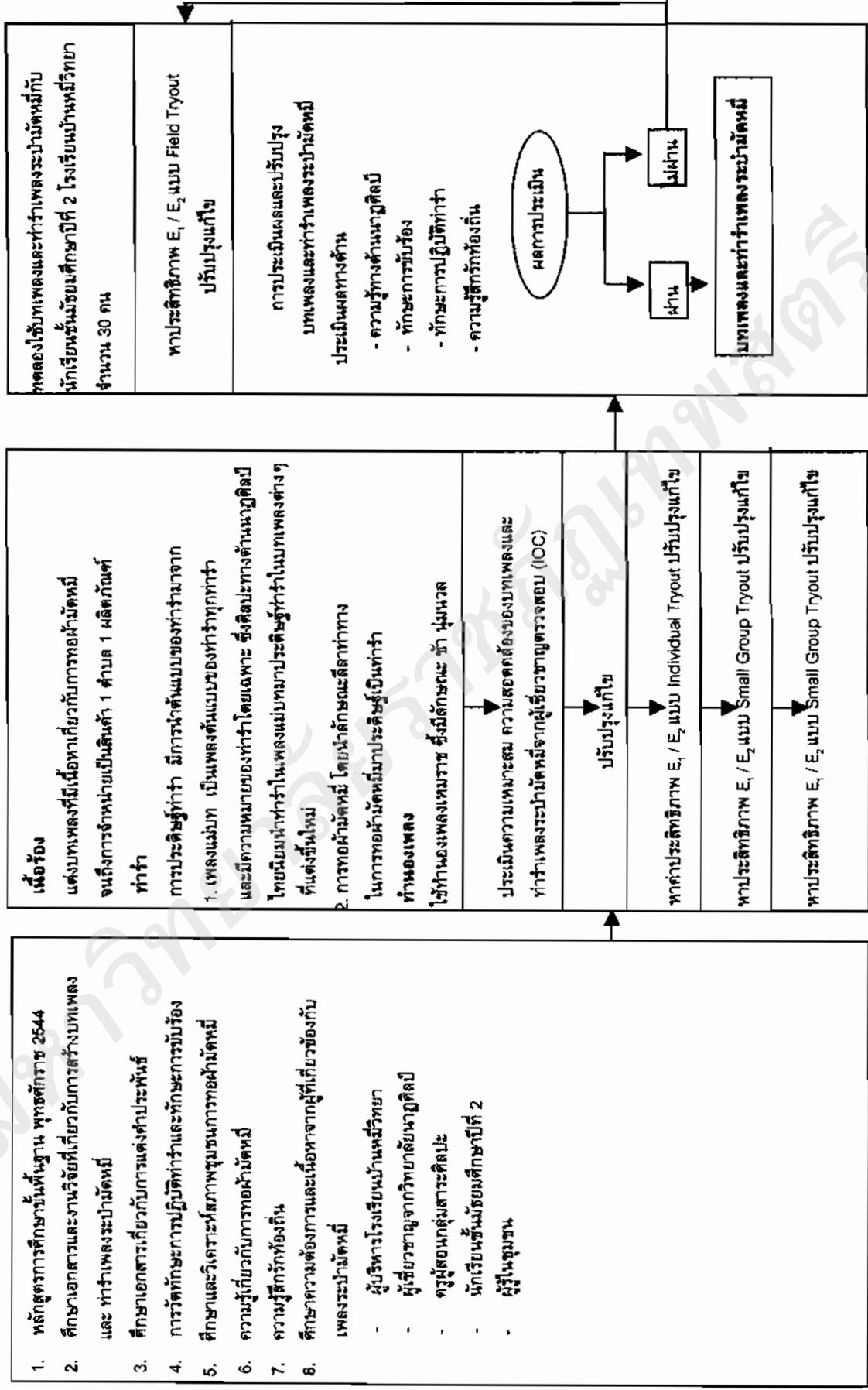
4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ทำรำของพจนานามย์ สมรรถบุตร
5. ศึกษาความต้องการและเนื้อหากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำมัดหมี่ เช่น
 - ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
 - ผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาศึกศิลป์และสาขาละคร
 - ครูผู้สอนกลุ่มสาระศิลปะ (นาฏศิลป์)
 - นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - ผู้รู้ในชุมชน
6. แต่งเนื้อเพลงจากข้อมูลที่รวบรวมไว้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ จนถึงการจำหน่ายเป็นสินค้า 1 คำบล 1 ผลิตภัณฑ์
7. นำบทเพลงไปบรรจุก่อนเพลงคือ เพลงเหมราช โดยให้อาจารย์จรรยา โลหิตาจร ผู้เชี่ยวชาญการขับร้องเพลงไทยของมหาวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ขับร้อง และทำเป็นแผ่นวีซีดี จำนวน 5 ชุด
8. ประดิษฐ์ทำรำประกอบบทเพลงโดยใช้เพลงแม่บทและท่าทางการทอผ้า
9. นำบทเพลงและท่ารำที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านบทเพลง ท่ารำ และด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 ทุกข้อ
- ขั้นตอนที่ 2 คือ กระบวนการการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากกระบวนการนั้นมีความหมายกับผู้เรียนคนนั้น ดังนี้
10. นำบทเพลงที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปหาค่าประสิทธิภาพ
11. นำไปหาค่าประสิทธิภาพ E_1, E_2 สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1, E_2 ไว้ที่ 75/75 ซึ่งการทดสอบหาประสิทธิภาพ อาศัยการทดลองโดยนำไปใช้กับนักเรียน 30 คน ที่โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีพื้นฐานความรู้และสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้
 1. แบบเดี่ยว (Individual Tryout) (1 : 1) นำบทเพลงและท่ารำ ที่ประดิษฐ์ขึ้นไปใช้กับผู้เรียนซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คนรวมจำนวนทั้งหมด 3 คนเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของบทเพลงและท่ารำ

2. แบบบกลุ่ม (Small Group Tryout) (1:3) นำบทเพลงและทำรำที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน รวมจำนวนทั้งหมด 9 คน และได้ค่าประสิทธิภาพ 75.27/81.11

3. แบบภาคสนาม (Field Group Tryout) (1:10) นำบทเพลงและทำรำที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 10 คน รวมจำนวนทั้งหมด 30 คน และได้ค่าประสิทธิภาพ 79.34/80.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมี่ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ภาพ 3 ขั้นตอนการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมี่

4. แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 12 คาบ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดประสงค์ของรายวิชา

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อจัดแบ่งเนื้อหาและกำหนดเวลาในการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำเค้าโครงรายวิชาที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 นำเค้าโครงรายวิชาที่สมบูรณ์ไปให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยแก้ไขเค้าโครงรายวิชา ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ ทั้ง 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง (Try-out) สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความชัดเจนของภาษา

ขั้นตอนที่ 10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลองไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 30 คน

5. แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบความรู้ทางนาฏศิลป์เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 2 ฉบับ ระยะเวลา จำนวน 20 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ และเรื่องเกี่ยวกับความรู้ด้านนาฏศิลป์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจซึ่งใช้ในการทดสอบจำนวน 2 ฉบับมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนานเพื่อใช้วัดความรู้ด้านนาฏศิลป์ก่อนและหลังการเรียนเพลงระบำมัดหมี่ ซึ่งเป็นข้อสอบที่วัดวัดในจุดประสงค์เดียวกันแต่เปลี่ยนแปลงโดยการปรับข้อความสลับข้อและสลับตัวเลือก

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ จนได้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดละ 20 ข้อ

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-21 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.65

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเรียนบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. แบบวัดทักษะการขับร้อง

การสร้างแบบวัดทักษะการขับร้อง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแบบวัดทักษะการขับร้องจากเอกสาร ตำรา แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบวัดทักษะการขับร้อง โดยกำหนดประเด็นการวัดประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง อักขระ/ควบกล้ำ น้ำเสียง ความกล้าในการแสดงออก ซึ่งแบบวัดทักษะการขับร้องมีแบบสังเกตจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน แบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

4 ระดับ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 45)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
คะแนน 31 - 40	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	ดี
คะแนน 11 - 20	พอใช้
คะแนน 10	ปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบวัดทักษะการขับร้องไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :IOC) ได้เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดย นำแบบวัดทักษะการขับร้องที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองวัดทักษะการขับร้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง และมีผู้สังเกตการให้คะแนนจำนวน 2 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Intra and Inter Observer Reliability) ตามสูตรของ สก็อต (Scott) เท่ากับ 0.984

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดทักษะการขับร้องไปวัดผลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจริง

7. แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ

การสร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำจากเอกสาร ตำรา แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ โดยกำหนดประเด็นการวัดประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับจังหวะเพลง ความกล้าในการแสดงออก ซึ่งแบบวัดทักษะการขับร้องมีแบบสังเกตจำนวน 3 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยนำหนักคะแนน แบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

4 ระดับ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 72)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
คะแนน 31 - 40	ดีมาก
คะแนน 21 - 30	ดี
คะแนน 11 - 20	พอใช้
คะแนน 10	ปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำซ้ำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา ทางด้านวัดผลและด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดย นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำซ้ำที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุง แก้ไข แล้วนำไปทดลองวัดทักษะการขับร้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงและมีผู้สังเกตการให้คะแนนจำนวน 2 คน ได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Intra and Inter Observer Reliability) ตามสูตรของ สก็อต (Scott) เท่ากับ 0.983

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำซ้ำไปวัดผลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจริง

8. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นเป็นแบบวัดคุณลักษณะของความรู้สึกตามทฤษฎีของแครทโฮล์ (Krathwohl) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษานิยาม ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดคุณลักษณะด้านความรู้สึก (Affective domain)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น โดยใช้แนวทางในการดำเนินการวัดจากแบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นของไชยรัตน์ ปรานี (2545, หน้า 224) ที่มีลักษณะเป็น

แบบเลือกตอบตามตัวเลือกที่กำหนดให้ ตามความรู้สึกของตนเอง โดยตัวเลือกมี 4 ตัวเลือก ตามคุณลักษณะด้านความรู้สึก ของ แครทโฮล์ (Kratwohl) 4 ระดับ คือ

- (1) การรับรู้
- (2) การตอบสนอง
- (3) การเกิดค่านิยม
- (4) การจัดระบบค่านิยม

ขั้นตอนที่ 3 เนื้อหาสาระของแบบวัด เป็นความรู้สึกรักท้องถิ่นอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน คือผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เนื้อหา ทางด้านวัดผลและ ด้านภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 80 คน

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ โดยมี นำหนักของคะแนนเป็น 4,3,2, และ 1

ขั้นตอนที่ 7 หากคุณภาพของแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นโดยการหาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 25 เปอร์เซนต์ บนและล่าง ต้องเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ของ เอ็ดเวิร์ด (Edward) (ไชยรัตน์ ปราณี, 2545, หน้า 225) คัดข้อสอบที่มีคุณภาพไว้จำนวน 30 ข้อ

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน โดยวิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ไชยรัตน์ ปราณี, 2545, หน้า 225) ได้เท่ากับ 0.837

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์
2. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเอง
3. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดลองตามลำดับนั้น มาทดสอบด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ โดยมีการคำนวณค่าสถิติดังต่อไปนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2544, หน้า 83)

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ คิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการปฏิบัติระหว่างเรียน

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากการปฏิบัติที่ทำได้ถูกต้อง
	A	แทน	คะแนนเต็มของการปฏิบัติ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนหลังเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

5.2 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบหาค่า IOC ตามสูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนเจตคติของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดังนี้ (วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542, หน้า 183-184) ดังนี้

1. การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ

$$p = \frac{P_H + P_L}{2}$$

เมื่อ	p	แทน	ระดับความยาก
	P_H	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

2. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$$r = P_H - P_L$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	P_H	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มสูงหรือเก่ง
	P_L	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มต่ำหรืออ่อน

3. การหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบใช้สูตร KR-21 ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 247)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งฉบับ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

4. การหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจากแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นโดยการทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 250)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของคนในกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคนในกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคนในกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคนในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, หน้า 248)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	N	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องและแบบวัดทักษะการปฏิบัติ
ทำรำโดยใช้สูตร Scott

$$\pi = \frac{p_o - p_e}{1 - p_e}$$

เมื่อ	π	แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่
	p_o	แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนความแตกต่าง ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (รวมทุกข้อ)
	p_e	แทน ผลบวกของกำลังสองค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกต ได้สูงสุดกับค่าที่รองลงโดยจะเลือกเอาผลจากการสังเกตคนใด คนหนึ่งก็ได้

5.4 การหาค่าแบบวัดทักษะการขับร้องและการปฏิบัติทำรำ

1. ค่าร้อยละ ใช้สูตรดังนี้ (วิลโล ทونغแปง, 2542, หน้า 179)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ยใช้สูตรดังนี้ (วิลโล ทونغแปง, 2542, หน้า 179)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้ (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 184)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
	f	แทน	ความถี่
	$\sum fX$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.5 สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อศึกษาความรู้สึกท้อถอยของผู้เรียนโดยนำคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการทดสอบค่าที่ (t - test) ใช้ t - test dependent จากโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

1. ผลการศึกษาความต้องการพื้นฐานในการสร้างเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
2. ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
3. บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
4. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี
5. ผลการเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ก่อนและหลังการศึกษบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี
6. ผลการศึกษาความรู้สึกท้อถอยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาระหว่างก่อนเรียนและหลังการเรียน
7. ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
8. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

ตอนที่ 1. ผลการศึกษาความต้องการพื้นฐานในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

การศึกษาความต้องการพื้นฐานในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา โดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำนวน 60 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4 ความถี่และร้อยละของข้อมูลความต้องการพื้นฐานในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

รายการ	ความถี่ (n = 60)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	20.00
หญิง	48	80.00
2. อายุ		
12 – 13 ปี	53	88.33
14 – 15 ปี	7	11.66
3. เคยเรียนรู้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมีมาก่อน		
ไม่เคย	60	100.00
4. ต้องการให้บทเพลงระบำมัตหมีมีเนื้อร้องเกี่ยวกับ		
วิธีการทอผ้า	20	33.33
ลวดลายสีสันท	17	28.33
การสืบสานเป็นมรดกและจำหน่ายเป็นสินค้า	15	25.00
ความสำคัญของผ้ามัตหมี	8	13.33
5. ต้องการให้บทเพลงระบำมัตหมีมีทำรำ		
ตามแบบแผนนาฏศิลป์	8	13.33
ตามแบบวิธีการทอผ้า	9	15.00
ตามแบบแผนนาฏศิลป์ผสมกับวิธีการทอผ้า	43	71.66
6. ต้องการให้บทเพลงระบำมัตหมีมีการตีบท		
ตีบทตามบทร้องโดยนำแม่ทำจากเพลง		
แม่บทมาใช้เชื่อมโยง	10	16.66
ตีบทตามบทร้องโดยนำทำวิธีการทอผ้า		
มาใช้เชื่อมโยง	15	25.00
ตีบทตามบทร้องใช้เพลงแม่บทเป็นทำหลัก		
และใช้ทำทอผ้าเป็นทำเชื่อมโยง	35	58.33

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.00 ด้านอายุนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 12-13 ปี ร้อยละ 88.33 ด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่นักเรียนทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนเรื่องบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ร้อยละ 100.00 ด้านบทเพลงและทำรำต้องการให้มีเนื้อร้องเกี่ยวกับวิธีการทอผ้ามากที่สุด ร้อยละ 33.33 ด้าน ด้านบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องการให้มีทำรำตามแบบแผนนาฏศิลป์ผสมกับวิธีการทอผ้า มากที่สุด ร้อยละ 71.66 ด้านบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องการให้มีการตีบทแบบตีบทตามบทร้องใช้เพลงแม่บทเป็นทำหลักและใช้ทำการทอผ้าเป็นทำเชื่อมโยงมากที่สุด ร้อยละ 58.33

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เพศชาย อายุ 54 ปี จำนวน 1 ท่าน ครูผู้สอนนาฏศิลป์ เพศหญิง อายุ 40 – 43 ปี จำนวน 3 ท่าน มีความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า เป็นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสืบสานอนุรักษ์ไว้และให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นในสาระเพิ่มเติมได้
2. เนื้อเพลงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า เนื้อเพลงจะต้องให้มีวิธีการทอผ้า ความสวยงามของผ้า ความสำคัญของผ้า และเป็นสินค้า
3. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า ทำนองเพลงให้เป็นแบบซ้ำๆ
4. ทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า สวยงามโดยใช้ทำรำที่เป็น แม่ท่า (เพลงแม่บท) ผสมกับท่าทางการทอผ้า
5. การตีบทเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า ตีบทตามเนื้อเพลง
6. การปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า แบบนาฏศิลป์ไทย
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า 7 – 10 นาที
8. โอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความเห็นว่า โอกาสในการแสดงงานรื่นเริง งานแสดงสินค้า

ผลการสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น เพศหญิง อายุ 67,78 และ 80 ปี จำนวน 3 ท่าน มีความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นได้ให้ความเห็นว่า เป็นความคิดที่ดี ทำให้เยาวชนไม่ลืมนิยมปัญญาชาวบ้าน

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

ลูกหลานทุกวันนี้จะลืมการทอผ้าของบ้านหมี่หมดแล้ว ไม่มีคนสืบทอด

2. เนื้อเพลงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นได้ให้ความเห็นว่า เนื้อเพลงจะต้องให้มีการทอผ้า สีสันและความสวยงามของผ้า

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นเนื้อเพลงเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

ต้องให้มีการทอผ้าเข้าไปอยู่ในเพลงด้วย เพราะถ้าไม่มีก็ไม่ถือว่าเป็นเพลงมัทหมี่

3. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า ทำนองเพลงให้เป็นแบบซ้ำๆ กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นทำนองเพลงเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

ต้องเป็นเพลงที่ไม่ไว เพราะการทอผ้าก็ทำกันอย่างซ้ำๆ อยู่แล้ว

4. ทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า จะต้องสร้างท่ารำให้สวยงามแบบนาฏศิลป์

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นท่ารำเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

คนที่ทอผ้ายังมีท่าทางที่สวยงามเลย ถ้าจะทำท่ารำก็ต้องให้สวยด้วย

5. การตีบทเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า ตีบทตามเนื้อเพลง

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นการตีบทเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

การตีบททำให้ตามเพลงเลย เดี่ยวคนดูจะไม่เข้าใจ แต่อย่าลืมทำทอผ้าด้วย

6. การปฏิบัติท่ารำเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า จะต้องให้ผู้แสดงรำให้สวยงามแบบนาฏศิลป์ไทย

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

ทำรำถ้าเป็นทำรำที่สวยงามๆ ก็จะทำให้หน้าดูน่ารัก

7. ระยะเวลาที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า 8 - 10 นาที

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นระยะเวลาที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

อย่าใช้เวลานานเกินไปเพราะคนดูจะเบื่อ หรือถ้าเวลาน้อยไปคนดูก็ยังไม่เข้าใจเวลาที่กลางน่าจะเป็น 8 นาที

8. โอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงระบำมัทหมี่ ผู้รู้ในท้องถิ่นให้ความเห็นว่า งานแสดงสินค้า งานของดีของจังหวัด งานกาชาด

กรณีตัวอย่างข้อคิดเห็นโอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงระบำมัทหมี่ ที่สะท้อนจากผู้รู้ในท้องถิ่นดังนี้

ต้องเป็นงานที่มีคนไปเที่ยวกันเยอะๆ เหมือนงานของดีบ้านหมี่

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอที่ประกอบด้วยข้อมูลความต้องการพื้นฐานจากการศึกษาตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ซึ่งรายละเอียดปรากฏในตอน 3

ตอนที่ 3 ผลการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

ผู้วิจัยได้สร้างบทเพลงและทำรำขึ้นมาโดยใช้ข้อมูลความต้องการพื้นฐาน และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 ท่าน ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 3 คน และครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน จากนั้นก็นำข้อมูลไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านนาฏศิลป์ และทางด้านภาษาที่จะนำมาใช้เป็นบทประพันธ์เพลง บทประพันธ์จะมีทั้งหมด 3 บท เนื้อหาของเพลงจะเกี่ยวกับ วิธีการทอผ้า ลวดลายของผ้า ความสำคัญของผ้า และการรักษาให้เป็นมรดกสืบไป ส่วนทำรำจะนำเพลงแม่บท ซึ่งเป็นเพลงแม่ท่าของนาฏศิลป์ไทยมาใช้ในการประดิษฐ์ทำรำ และนำท่าทางการทอผ้ามัทหมี่ มารำเป็นทำรำเชื่อมของการรำทุกบาทของคำประพันธ์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่

เพลงระบำมัทหมี่

ผู้ประพันธ์เพลง นางนงค์โยวรี บุตรศรี

ผู้ขับร้อง อาจารย์จรรยา โลหิตาจร ผู้เชี่ยวชาญการขับร้องเพลงไทยของกรมศิลปากร

ทำนอง เพลงเหมมราช

กระสวยสอดสร้างลวดลายให้งานศิลป์	ประดับถิ่นประเทืองไทยไว้ศักดิ์ศรี
เลื่องระบือเอกลักษณ์ลพบุรี	ผ้ามัทหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม
ถักทอร้อยตำรายด้วยใจภักดี	อาชีพหลักส่งเสริมผลงานผสม
ศิลปาชีพสืบสานให้ไทยเกลียวกลม	สร้างสังคม สร้างคน สร้างผลงาน
ผลิตภัณฑ์ผลงานโก้สร้างโอท็อป	มัทหมี่มอบแด่องค์ให้ตั้งไขชาน
ราชินี "สิริกิติ์" ทรงประทาน	ขอพระองค์เกษมสำราญเนาว์นานเทอม

2. การแต่งกายเพลงระบำมัทหมี่

ภาพ 4 เครื่องแต่งกายเพลงระบำมัทหมี่

เครื่องแต่งกายเพลงระบำมัทหมี่ประกอบด้วย 1. ผ้ามัทหมี่ (เสื้อและผ้าถุงจะสีเดียวกันหรือคละสีก็ได้ นุ่งยาวคลุมเข่า จับหน้านางหรือจับข้างก็ได้ 2. ดอกไม้ (จะหลากสีหรือจะเป็นสีเดียวกันก็ได้ ติดไว้ที่ผมและข้างไหล่ซ้าย) 3. สร้อยคอสีทอง 4. เข็มขัดทอง 5. ต่างหูทอง 6. กำไลแขนทอง

3. เครื่องดนตรี การบรรเลงใช้วงปี่พาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย ปี่ใน ระนาดเอก มโหรีวงใหญ่ ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง
4. จำนวนผู้แสดง เป็นหญิงล้วนมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยจะต้องให้เป็นคู่ คือ 2,4,6,8, หรือ10 คน จึงจะสวยงาม
5. โอกาสที่ใช้ในการแสดง ใช้ในงานมงคลหรืองานรื่นเริงต่างๆ
6. ทำรำประกอบเนื้อเพลง มีรายละเอียดดังนี้

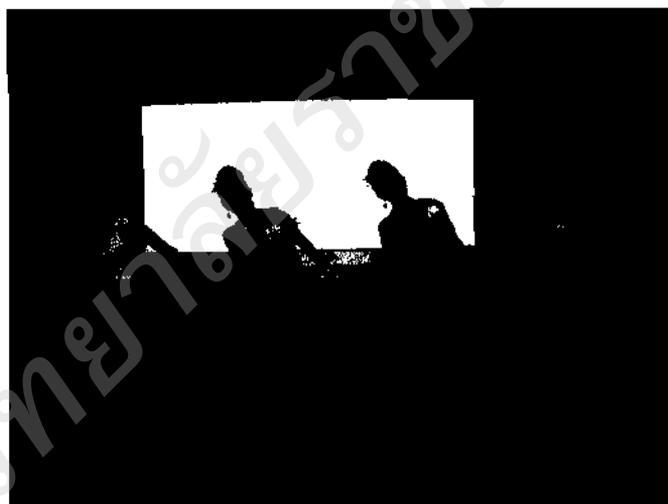
ภาพ 5 ท่าออก ท่าที่ 1 ท่าเดิน มือขวาตั้งวงล่าง มือซ้ายจับข้อมือของคู่รำ และมือซ้ายของคู่รำ มือตั้งข้อ นิ้วและแขนเหยียดตั้ง เท้าซ้ายก้าวหน้า ศีรษะเอียงขวา

ภาพ 6 ท่าออก ท่าที่ 2 ท่าเดิน มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับข้อมือของคู่รำ และมือขวาของคู่รำ มือตั้งข้อ นิ้วและแขนเหยียดตั้ง ศีรษะเอียงซ้าย เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 7 ทำออก ท่าที่ 3 ทำสาวเส้นฝ้าย มือขวาจับปรกหน้า มือซ้ายตั้งวงหน้า ย่ำเท้าซ้ายและ
ขวาตามจังหวะ ลักคอตตามจังหวะ

ภาพ 8 ทำออก ท่าที่ 4 มือขวาจับระดับไหล่ซ้าย มือซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวาแตะเท้าขวา
ทำสลับมือและเท้าจนหมดจังหวะของทำออก

ภาพ 9 ทำกระสวยสอด มือซ้ายและขวาจับเข้าหากัน โดยมือซ้ายอยู่บน มือขวายู่ล่าง
ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 10 ทำสร้างลวดลาย มือขวาจับชี้ลงบนมือซ้าย มือซ้ายแบ ศีรษะเอียงซ้าย
เท้าซ้ายก้าวหน้า

ภาพ 11 ทำให้งานศิลป์ มือขวาจับสอแก้วหักข้อมือ มือซ้ายจับส่งหลัง หันตัวไปทางด้านขวา
ศีรษะเอียงซ้าย เท้าซ้ายเดียวเท้า

ภาพ 12 ท่าประดับถิ่น มือขวาวางซ้อนทับมือซ้ายหันตัวไปทางด้านซ้าย ศีรษะเอียงขวา
เท้าขวานตะด้วยจุมกเท้า

ภาพ 13 ท่าประเทืองไทย มือขวาสอดสูง มือซ้ายตั้งวงหน้า ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า
กระดกเท้าซ้าย

ภาพ 14 ท่าไว้ตักดีศรี มือซ้ายไว้มือ มือขวาจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 15 ทำรับ ท่าที่ 1 การขึ้นหมี่ มือซ้ายจับสาวเส้นหมี่ (ฝ่าย) มือขวาจับหางโยกซ้ายพัก
ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 16 ทำรับ ท่าที่ 2 การขึ้นหมี่ มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับโยกซ้ายพัก ศีรษะเอียงซ้าย
เท้าขวาก้าวหน้า

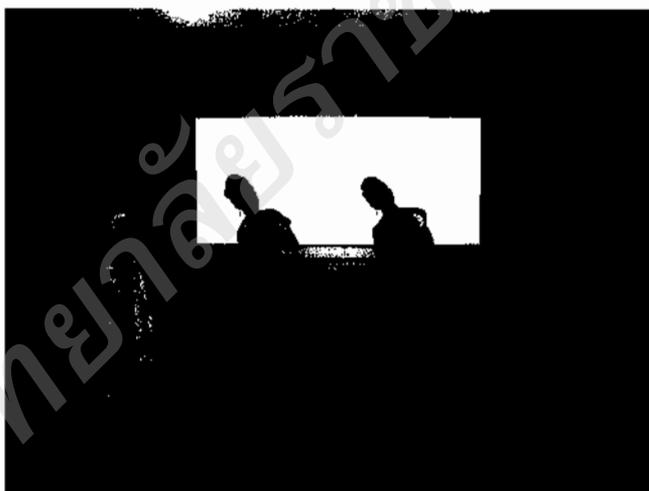
ภาพ 17 ท่าเลื่องระบือเอกลักษณ์ ท่าสอดสูง สีเหลือง,สีฟ้า สอดสูงข้างซ้าย ศีรษะเอียงขวา
 และเท้าซ้าย สีชมพู,สีแดง สอดสูงข้างขวา ศีรษะเอียงซ้าย และเท้าขวา วิ่งสลับกัน

ภาพ 18 ท่าลพบุรี ท่าสอดสูง สีชมพู,สีแดง สอดสูงข้างซ้าย ศีรษะเอียงขวา และเท้าซ้าย
 สีเหลือง,สีฟ้า สอดสูงข้างขวา ศีรษะเอียงซ้าย และเท้าขวา วิ่งสลับกัน

ภาพ 19 ท่าผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวน มือขวาชี้ลงที่ลายผ้า มือซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงซ้าย ยกเท้าซ้าย

ภาพ 20 ท่าล้วนนิยม มือทั้งสองประสานกันที่ระดับอก ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

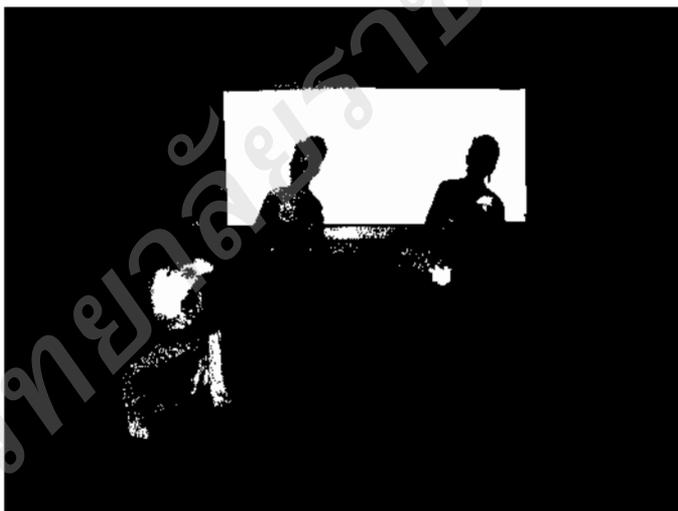
ภาพ 21 ท่ารับ ท่าที่ 3 การมัดหมี่ มือขวาจับหักข้อมือเข้าหาลำตัว มือซ้ายตั้งวงไถลมือขวา
ศีรษะเอียงซ้าย เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 22 ท่ารับ ท่าที่ 4 ท่ามัดหมี่ มือทั้งสองจับเข้าหากัน ทำท่าดึงมัด เพื่อให้หมี่แน่น
ลักคอตตามจังหวะ เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 23 ทำถักทอร้อยสำรวม มือซ้ายจับบน มือขวาจับล่าง ค่อยๆเลื่อนมือเข้าหากัน
ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 24 ทำด้วยใจภักดี วิ่งซอยเท้าเข้าหากัน มือประสานกันระดับชายพก คู่หน้านั่งตั้งเข่า
ซ้ายขึ้น คู่หลังใช้เท้าซ้ายแตะส้นเท้าของคู่หน้า ศีรษะเอียงซ้าย

ภาพ 25 ทำอาชีพหลักส่งเสริม มือซ้ายไว้มือ มือขวาจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา เท้าคู่หน้า
ตั้งเข่าซ้าย คู่หลังก้าวเท้าขวา

ภาพ 26 ทำผสมาน มือขวาจับเข้าหาลำตัวมือซ้ายตั้งวงด้านซ้าย ศีรษะเอียงซ้าย เท้าคู่หน้า
ตั้งเข่าขวา คู่หลังแตะเท้าขวา

ภาพ 27 ท่าผสม มือขวาดึงวง มือซ้ายจับเข่าลำตัวด้านขวา ศีรษะเอียงขวา ขอยเท้าคู่หน้า ลุกขึ้น จัดแถวหน้ากระดาน ตะเท้าซ้าย

ภาพ 28 ท่ารับ ท่าที่ 5 ท่าปั่นด้าย มือขวาดึงวงบน มือซ้ายตั้งข้อแบ่มือ แขนเหยียดตั้ง ระดับไหล่ ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 29 ทำรับ ทำที่ 6 ทำปั้นค้าย มือขวาทำโค้งเป็นวงเหมือนวงล้อการปั้นค้ายแล้วนำมา
แตะมือซ้าย ศีรษะเอียงซ้าย เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 30 ทำศิลปะสี่ปีสืบสานให้ไทยเกลียวกลม วิ่งชอยเท้าเข่าวง มือซ้ายบัวบาน มือขวา
ตั้งวงล่าง ศีรษะเอียงซ้าย เท้าซ้ายก้าวหน้า เดินตามจังหวะเพลง

ภาพ 31 ทำสร้างสังคม สร้างคน สร้างผลงาน มือซ้ายตั้งวง มือขวาอยู่ระดับชายพกหักข้อมือให้
ปลายนิ้วทุกนิ้วชี้ลงพื้น ศีรษะเอียงซ้าย เท้าซ้ายก้าวหน้า เดินตามจังหวะเพลง

ภาพ 32 ท่ารับ ท่าที่ 7 ท่ากระดูกก็ มือทั้งสองจับคว่ำข้างลำตัวระดับชายพก ศีรษะเอียงขวา
ยกเท้าขวา

ภาพ 33 ท่ารับ ท่าที่ 8 สอดกระสวยใส่ด้าย มือทั้งสองจับเข้าหากัน ศีรษะเอียงซ้าย ยกเท้าซ้าย

ภาพ 34 ท่าผลิตภัณฑ์ผลงานไก่ มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายผาลาเส้น หันตัวไปทางด้านขวา ศีรษะเอียงซ้าย ยกเท้าซ้าย

ภาพ 35 ทำสร้างโอท้อป มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาชี้ลงพื้น หันตัวไปทางด้านซ้าย
ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 36 ทำมัดหมี่มอบแต่องศ์ไ้ มือซ้ายแบมือตั้งข้อแขนงระดับหน้า มือขวาแบมือตั้งข้อ
แขนงระดับอก ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

ภาพ 37 ทำดั่งไขชาน มือขวาตั้งวง มือซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงซ้าย เท้าคู่ขวามือเท้าขวา ก้าวหน้า คู่ซ้ายมือเท้าซ้ายก้าวหน้า

ภาพ 38 ทำรับ ท่าที่ 9 จับผ้าคลุมลาย มือขวาจับคว่ำแขนตั้ง ด้านข้างลำตัวทางขวามือ มือซ้าย ตั้งวงล่าง ศีรษะเอียงซ้าย เท้าซ้ายก้าวหน้า

ภาพ 39 ท่ารับ ท่าที่ 10 จับผ้าคลุมลาย มือซ้ายจับคว่ำแขนตั้งด้านข้างลำตัวทางด้านซ้ายมือ มือขวาตั้งวงล่าง ศีรษะเอียงขวา เท้าซ้ายก้าวหน้า

ภาพ 40 ท่าราชินีสิริกิติ์ หันตัวไปทางด้านขวามือ ประนมมือระดับหน้า ศีรษะเอียงซ้าย เท้าซ้ายยกหน้า

ภาพ 41 ท่าทรงประธาน ขอพระองค์ มือขวาปาดมือแบแล้วตั้งขึ้นด้านขวา มือซ้ายจับสังหลัง ศีรษะเอียงขวา เท้าขวาก้าวหน้า

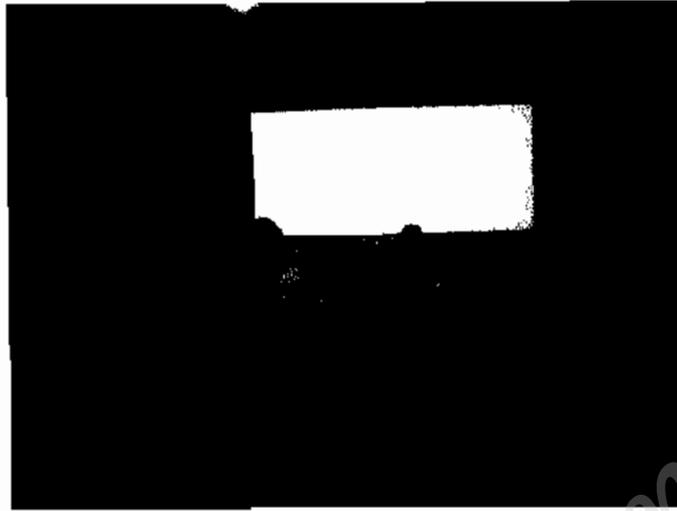
ภาพ 42 ท่าเกษมสำราญ มือทั้งสองตั้งข้อแขนตั้งระดับไหล่ ศีรษะตั้งตรง เท้าซ้ายยกหน้า

ภาพ 43 ทำเนาว์นันทเทอญ คู่ช่ายมือ (สีเหลือง สีฟ้า) มือขวาจับคว่ำระดับปาก มือซ้ายจับส่งหลัง ศีรษะเอียงซ้าย ตะเท้าขวา วิ่งรอบตัวเอง 1 รอบ คู่ขวามือ (สีชมพู สีแดง) มือซ้ายจับคว่ำระดับปาก มือขวาจับส่งหลัง ศีรษะเอียงขวา ตะเท้าซ้าย วิ่งรอบตัวเอง 1 รอบ

ภาพ 44 ทำรับ ทำที่ 11 สีแดง (ทำขึ้นหมี่) สีชมพู (ทำมัดหมี่) สีเหลือง (ทำปั้นด้าย) สีฟ้า (ทำกระดูกก๊)

ภาพ 45 ทำรับ ทำที่ 12 สีแดง(ทำขึ้นหมี่) สีชมพู(ทำมัดหมี่) สีเหลือง(ทำปั่นด้าย)
สีฟ้า(ทำสอดกระสวยใส่ด้าย)

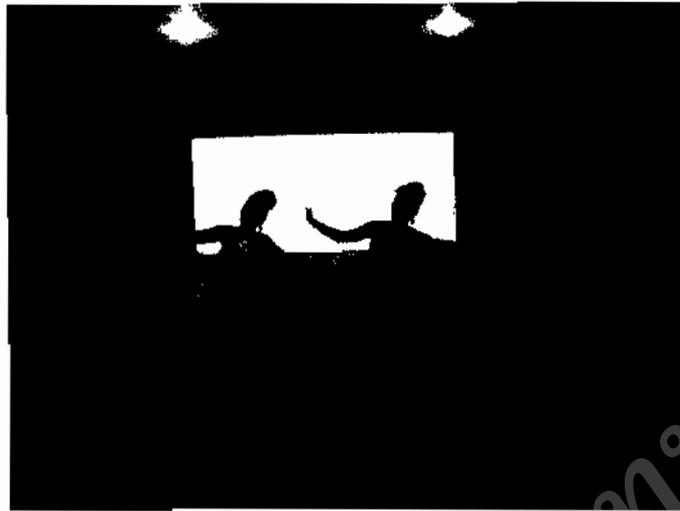
ภาพ 46 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 1 มือขวาดั้งวงล่าง มือซ้ายจับคอร์ดข้างลำตัวซ้ายระดับไหล่
ศีรษะเอียงซ้าย ย่ำเท้าตามจังหวะ

ภาพ 47 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 2 มือซ้ายจับค้ำข้างลำตัว มือขวาตั้งวงล่าง ศีรษะเอียงซ้าย เดินย่ำเป็นวงกลมตามจังหวะ

ภาพ 48 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 3 เดินตั้งแถวหน้ากระดาน มือซ้ายจับค้ำข้างลำตัวซ้าย มือขวาตั้งวงล่าง ศีรษะเอียงซ้าย เดินตามจังหวะ

ภาพ 49 ทำรับเพลงเร็วทำที่ 4 มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับผ้าคลุมคล้ายและสีผ้า
ที่สวนงาม ศิระะเอียงซ้าย เท้าซ้ายก้าวหน้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 4 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี

การหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่มย่อย และการทดลองภาคสนาม รายละเอียดดังนี้

ผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ จากการทดลองแบบเดี่ยว (1 : 1)

จากการทดลองแบบเดี่ยว (1:1) เพื่อศึกษาความบกพร่องของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ ผลปรากฏว่า การขับร้องเพลงของนักเรียนมีข้อบกพร่องในส่วนเนื้อเพลงคำว่า “ร้อยสำรวย” ซึ่งจะต้องมีเอื้อนตรงคำว่า “ร้อย” เล็กน้อยจึงทำให้นักเรียนร้องเสียงเพี้ยนมาก ผู้วิจัยจึงต้องแก้ไขโดยให้นักเรียนร้องลากเสียงยาวตรงๆ ไม่ต้องเอื้อนในตัว ส่วนการปฏิบัติทำรำนักเรียนจะมีข้อบกพร่องตรงการเอียงศีรษะและลักคอกในตอนทำรำเชื่อมของเพลงทำให้การปฏิบัติทำรำเหมือนรำติดขัดหรือรำผิดท่า ผู้วิจัยจึงต้องแก้โดยการให้เอียงตามมือไม่ต้องลักคอก หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำบทเพลงและทำนองที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มย่อย (1:3) ต่อไป

ผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย (1 : 3)

ขั้นการทดลองแบบกลุ่มย่อย กับนักเรียนที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน วิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ตามเกณฑ์ 75/75 ได้ผลดังนี้

ตาราง 5 ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จากการทดลองแบบกลุ่มย่อย

บทเรียน	n	E_1	E_2	E_1/E_2
บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่	9	75.27	81.11	75.27/81.11

จากตาราง 5 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1) และผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) ของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ เท่ากับ 75.27/81.11 แสดงว่าบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดเรียนจากการทดลองแบบภาคสนาม (1 : 10)

ขั้นการทดลองกับนักเรียนที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน อ่อน 10 คน วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ตามเกณฑ์ 75/75 ได้ผลดังนี้

ตาราง 6 ประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี จากการทดลองแบบภาคสนาม

บทเรียน	n	E_1	E_2	E_1/E_2
บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่	30	79.34	80.00	79.34/80.00

จากตาราง 6 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1) และผลการหาประสิทธิภาพของคะแนนซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในการทำแบบทดสอบหลังเรียน (E_2) ของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ เท่ากับ 79.34/80.00 แสดงว่าบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ก่อนและหลังเรียนบทเพลง และทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี

ผลการทดสอบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 7 ผลการทดสอบความแตกต่างความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

การทดสอบ	(n)	คะแนนเต็ม	(\bar{X})	(S.D.)	ค่า t-test	P - value
คะแนนก่อนเรียน	30	20	8.40	1.73	23.92*	.000*
คะแนนหลังเรียน	30	20	13.42	2.34		

* $p < .05$ $df = 29$

จากตาราง 7 พบว่า ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำ เพลงระบำมัทหมี่ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 6 ผลการศึกษาความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านหมีวิทยา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา ทั้งก่อนเรียนและหลังการเรียน จำนวน 30 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 8 ผลการทดสอบความแตกต่างความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเพลงและทำรำเพลง ระบำมัทหมี่

การทดสอบ	(n)	คะแนนเต็ม	(\bar{X})	(S.D.)	ค่า t-test	P - value
ก่อนเรียน	30	150	52.70	10.40	20.01*	.000*
หลังเรียน	30	150	90	16.50		

* $p < .05$ $df = 29$

จากตาราง 8 พบว่าความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ ตั้งไว้

**ตอนที่ 7 ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา**

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 30 คน พบว่าคะแนนเต็ม 40 นักเรียนได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 28. 63 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.57 คะแนนซึ่งแปลผลอยู่ในระดับ ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

**ตาราง 9 ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาล้างเรียนด้วยบทเพลงระบำมัทหมี่**

ระดับคะแนน (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	ความถี่	ร้อยละ	แปลผล
24	1	3.30	ดี
25	6	20.00	ดี
26	4	13.30	ดี
27	2	6.70	ดี
28	5	16.70	ดี
29	2	6.70	ดี
30	2	6.70	ดี
31	3	10.00	ดีมาก
32	1	3.30	ดีมาก
33	2	6.70	ดีมาก
34	2	6.70	ดีมาก

จากตาราง 9 พบว่าผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ได้คะแนนสูงสุด 34 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก สำหรับคะแนนต่ำสุดในการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ เท่ากับ 24 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับ ดี

ตอนที่ 8 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 30 คน พบว่าคะแนนเต็ม 40 นักเรียนได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 29.06 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.05 คะแนนซึ่งแปลผลอยู่ในระดับ ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 10 ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาล้างเรียนด้วยบทเพลงระบำมัทหมี่

ระดับคะแนน คะแนนเต็ม 40 คะแนน	ความถี่	ร้อยละ	แปลผล
24	3	10.00	ดี
25	2	6.70	ดี
26	2	6.70	ดี
27	1	3.30	ดี
28	5	16.70	ดี
29	4	13.30	ดี
30	2	6.70	ดี
31	4	13.30	ดีมาก
32	3	10.00	ดีมาก
33	1	3.30	ดีมาก
34	3	10.00	ดีมาก

จากตาราง 10 พบว่าผลการศึกษาการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา โดยคะแนนสูงสุด 34 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก สำหรับคะแนนต่ำสุดในการปฏิบัติทำรำ เท่ากับ 24 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับ ดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัย เรื่อง บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา มีความมุ่งหมายในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกท้อถိုင်ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
5. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

สมมติฐานการวิจัย

1. บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. หลังจากการเรียนรู้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมีแล้ว นักเรียนมีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์สูงกว่าก่อนเรียน
3. หลังจากการเรียนรู้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมีแล้วนักเรียนมีความรู้สึกท้อถိုင်สูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี จำนวน 60 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็น

ในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ มีทั้งหมด 7 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 3 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำ จำนวน 42 คน ได้จากการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) กลุ่มเก่ง 14 กลุ่มปานกลาง 14 คน กลุ่มอ่อน 14 คน 4) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ จำนวน 30 คน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

- 2.1 แบบสอบถามความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำ
- 2.2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำ
- 2.3 บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่
- 2.4 แผนการจัดการเรียนรู้
- 2.5 แบบทดสอบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์
- 2.6 แบบวัดทักษะการขับร้อง
- 2.7 แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ
- 2.8 แบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

- 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพ โดยใช้การหาค่า E_1/E_2
- 3.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่า IOC
- 3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก
- 3.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร KR-21
- 3.5 การหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจากแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น โดยการทดสอบค่าที (t-test)
- 3.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)
- 3.7 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องและแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำ โดยใช้สูตรของ สก๊อต (Scott)
- 3.8 การหาค่าแบบวัดทักษะการขับร้องและการปฏิบัติทำรำ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำร่ำเพลงระบำมัดหมี่ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 60 คน

4.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำร่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 3 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์จำนวน 3 คน

4.3 สร้างบทเพลงและทำร่ำเพลงระบำมัดหมี่ โดยนำข้อมูลในข้อที่ 1 และ 2 มาเป็นพื้นฐาน แล้วนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านบทเพลงและทำร่ำนาฏศิลป์ไทย

4.4 หาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำร่ำ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 42 คน โดยทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1) และทดสอบหลังเรียน (E_2) เพื่อใช้เป็นคะแนนประสิทธิภาพ

4.5 นำบทเพลงและทำร่ำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 30 คน โดยเริ่มลำดับขั้นตอนดังนี้

4.5.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนทั้งการวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ และวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

4.5.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาของบทเพลงและทำร่ำเพลงระบำมัดหมี่

4.5.3 วัดทักษะการขับร้องและการปฏิบัติทำร่ำ

4.5.4 ทำแบบทดสอบหลังเรียนทั้งการวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ และวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

4.5.5 นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลองสรุปได้ดังนี้

1. บทเพลงและทำร่ำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง (1:1) (1:3) และ (1:10) ได้ ผลประสิทธิภาพ เท่ากับ 75.28/81.11 และ 79.34/80.00 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน หลังการเรียนด้วยบทเพลงและทำร่ำเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียน หลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
5. ศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 โดยผลการหาประสิทธิภาพกลุ่มเดี่ยว (1:1) กลุ่มย่อย (1:3) 75.28/81.11 และภาคสนาม (1:10) 79.34/80.00 ส่งผลให้ประสิทธิภาพของ บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัดหมี่ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการที่ได้ผลเป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ศึกษาวิธีการทอผ้ามัดหมี่จากสถานที่จริง และศึกษาด้วยตนเอง รวมทั้งได้ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ และด้านการขับร้องเพลงไทยในการแต่งบทเพลงมีปัญหาหลายอย่างเช่นการใช้คำให้มี ความหมายตามที่ต้องการและให้คล้องจองสัมพันธ์กัน ทำให้ผู้วิจัยนำบทเพลงที่แต่งขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญการแต่งคำประพันธ์ในการขับร้องเพลงไทยได้ปรับปรุงแก้ไขบทขับร้องในบางวรรค ส่วนทำรำได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยยึดเนื้อหาของบทเพลงเป็นสำคัญ ทำรำหลักที่ใช้คือ ทำรำเพลงแม่บทซึ่งเป็นเพลงต้นแบบของการแต่งทำรำของทุกเพลง ส่วนทำรำเชื่อมของทุกๆ วรรคจะใช้ทำทอผ้าซึ่งบ่งบอกถึงขั้นตอนการทอผ้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอำเภอบ้านหมี แล้วจึงนำทั้งบทเพลงและทำรำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล (1:1) จำนวน 3 คน จากการที่ผู้วิจัยนำบทเพลงและทำรำไปทดลองเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนยังเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะยังไม่เข้าใจเนื้อหา ไม่เข้าใจภาษาในบทเพลง ขับร้องเพลงยังไม่คล่องโดยเฉพาะในช่วงที่มีการเอื้อนในการปฏิบัติทำรำยังสื่อความหมายให้คนดูเข้าใจได้น้อย ผู้วิจัยจึงต้องปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง เพื่อใช้ทดลองในกลุ่มต่อไปคือแบบกลุ่มย่อย (1:3) จำนวน 9 คน พบว่า โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีจำนวนมากขึ้น มีเพื่อนที่ต้องปฏิบัติด้วยกันมากขึ้น ทำให้มีความกล้าในการแสดงออก กล้าที่จะซักถามเกี่ยวกับบทเพลงและทำรำ ทำให้การเรียนการสอนเกิดความผิดพลาดน้อยลงแต่ที่ผิดพลาดมากที่สุดคือเรื่องจังหวะ คือนักเรียนขับร้องและปฏิบัติทำรำไม่ค่อยตรงจังหวะ ผู้วิจัยจึงต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปทดลองแบบภาคสนาม (1:10) จำนวน 30 คน ซึ่งโดยภาพรวมพบว่า ผู้เรียนเริ่มมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น มีเพื่อนเรียนมากทำให้มีการฝึกซ้อมและปรึกษากันมากขึ้น ในการปฏิบัติทำรำนักเรียนส่วนใหญ่จะชอบทำรำที่เกี่ยวกับการทอผ้ามาก เพราะนักเรียนไม่เคยคิดว่าท่าทางการทอผ้าจะนำมาเป็น

ทำร่าได้ ทำให้นักเรียนอย่างมีความสุขและสนุกสนาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ วรรณธินี สมชนะ (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม ด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็น ทำร่า ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม ด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นทำร่า มีประสิทธิภาพ 90.68/87.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เช่นกัน

2. ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน หลังเรียนด้วยบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่ได้ผลเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นบทเพลงและทำร่า ซึ่งเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นสิ่งใหม่ และใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด เข้ามาสอดแทรกในบทเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ครูสาธิตให้นักเรียนดูทั้งการขับร้อง การปฏิบัติทำร่า และสื่อความหมายภาษาท่าทางให้นักเรียนเข้าใจ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นจึงทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ อุษาสยา สบฤกษ์ (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียน การสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยใน สถาบันอุดมศึกษาผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชา นาฏศิลป์ไทย หลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา หลังเรียนด้วย บทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ สูงกว่าก่อนเรียนด้วย บทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปรียบเทียบ ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา ก่อนการเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 52.70 และหลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 90.00 ทำให้ความรู้สึกรักท้องถิ่นของ นักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งการที่ได้ผลเป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก นักเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ ู้และเห็นการทอผ้ามัดหมี่มาตั้งแต่เกิด แต่ไม่เคยลงมือปฏิบัติ จึงทำให้นักเรียนสนใจในการทอผ้ามัดหมี่น้อย และเมื่อผู้วิจัยมีแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นซึ่งจะ วัดเกี่ยวกับการทอผ้า สี ลวดลาย ความสำคัญของผ้าทอที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน ก่อนเรียนนั้น ความรู้สึกรักท้องถิ่น ยังมีไม่สูงเท่าที่ควร แต่เมื่อนักเรียนได้เรียนและได้ปฏิบัติ ตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยจัดให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และไป ศึกษาท่าทางการ ทอผ้าแล้วมาปฏิบัติให้ครูดู ทำให้นักเรียนเรียนบทเพลงและทำร่าเพลงระบำมัดหมี่ได้ดียิ่งขึ้น หลังจากการเรียนการสอนจบลงผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นพบว่า นักเรียนทุกคนทำแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นได้อยู่ในเกณฑ์สูงขึ้นไปทุกคน ซึ่ง ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับ ไชยรัตน์ ปราณิ (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา

หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา มีทักษะการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.03 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทเพลงที่ผู้วิจัยได้แต่งขึ้นเป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาใหม่ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปสอดแทรก และในบทเพลงกล่าวถึง ความสำคัญมัดหมี่ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และในการขับร้องเพลงระบำมัดหมี่นั้น การสอนต้องสอนโดยวิธีการสาธิต เพื่อจะได้ใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นรายบุคคล การขับร้องสอนทีละวรรค ไปจนกว่าจะจบเพลง จะได้รู้ข้อบกพร่องของนักเรียน ซึ่งจะได้แก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด สิ่งสำคัญต้องให้นักเรียนมีเวลาในการฝึกซ้อม ผลการเรียนของนักเรียนจะดีขึ้นซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ จันทนา คชประเสริฐ (2542, หน้า 55) ที่ได้สร้างชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลาง เรื่องเพลงเทพทอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การที่นักเรียนมีทักษะการขับร้องสูงถึง ร้อยละ 96.21 เป็นเพราะผู้วิจัย สร้างชุดการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนให้มี ความกระตือรือร้นในการเรียน โดยมีเนื้อหาใหม่ ซึ่งไม่เคยมีการเรียนการสอนมาก่อน โดยการสอนด้วยชุดการสอนนี้ ครูผู้สอนมีเวลาและโอกาสได้ใกล้ชิดผู้เรียนเป็นรายบุคคล อันจะเป็นการพัฒนาทักษะการขับร้องของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

5. ผลการศึกษาทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา มีทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.06 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะท่ารำที่นำมาปฏิบัติเป็นท่ารำที่คิดประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และท่ารำในเพลงบางตอนก็มีการนำท่าการทอผ้ามาผสมผสานให้กลมกลืนกันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ อุษา สบฤกษ์ (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสวรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสวรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทย หลังการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ไปใช้

1. ผู้ที่นำบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ไปใช้ในการเรียนการสอน ควรศึกษาวิธีการขับร้อง การปฏิบัติทำรำ และทำรำที่นำมาผสมผสานให้ละเอียด เพื่อสร้างความเข้าใจในการนำไปสื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจ
2. ในการนำบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ไปใช้สอนควรต่อทำรำให้ผู้เรียนโดยใช้วิธีการสาธิตให้นักเรียนดูทีละขั้นตอน เพราะทั้งเนื้อเพลงและทำรำประชิดรูปขึ้นใหม่ นักเรียนยังไม่เข้าใจ หรือไม่เคยพบเห็นมาก่อน
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนของ บทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ ควรมีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากพอสมควร ถ้าเวลาน้อยเกินไปการต่อทำรำอย่างเร่งรีบให้จบ จะทำให้นักเรียนขับร้องและปฏิบัติทำรำได้ไม่ดีพอ
4. สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนต้องกว้างขวางพอสมควร คือให้นักเรียนได้ปฏิบัติทำรำพร้อมๆ กันทั้งห้อง เพื่อความมั่นใจและไม่กดดันความรู้สึกของนักเรียนที่จะต้องมีการแบ่งทีละกลุ่มในขณะที่จะต้องต่อทำรำใหม่ แต่ถ้าเป็นการฝึกซ้อมก็สามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ เพราะนักเรียนเริ่มมีความมั่นใจในตนเองแล้ว
5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้สอนนักเรียน ซึ่งกำหนดไว้ 12 ชั่วโมง แต่ละแผน จะมีการกำหนด เวลาไว้อย่างชัดเจน เมื่อเวลานำไปปฏิบัติจริง การปฏิบัติทำรำจะไม่ใช่ไปตามแผนการจัดการเรียนรู้เท่าที่ควร เนื้อเพลงบางตอนจะต่อทำรำได้มาก บางตอนจะต่อเพลงได้น้อย ขึ้นอยู่กับความพร้อมเพียงและสมาธิของนักเรียน ในบางครั้งก็ให้นักเรียนใช้เวลาว่างในการฝึกซ้อม เมื่อถึงเวลาเรียนก็ต่อทำรำใหม่ จึงจะทำให้นักเรียนขับร้องและต่อทำรำทันกำหนดเวลา และเกิดความสวยงาม
6. การนำบทเพลงและทำนองเพลงระบำมัทหมี่ไปใช้แสดงในงานต่างๆ มีข้อเสนอแนะดังนี้
 - 6.1 ลักษณะการแต่งกายควรใช้ผ้าทอมัทหมี่ของอำเภอบ้านหมี่เพราะถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของการแสดง จะแต่งกายในลักษณะใดขึ้นอยู่กับผู้สอน แต่ควรเน้นความสวยงามเป็นหลัก
 - 6.2 โอกาสที่ใช้ในการแสดง ควรแสดงในงานมงคล หรืองานรื่นเริงต่างๆ
 - 6.3 จำนวนผู้แสดง ควรเป็นหญิงล้วนมีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ถ้าจะให้สวยงามควรมี 4 – 8 คนขึ้นไป จึงจะสวยงาม
 - 6.4 ระบบเสียงของคนตรีและขับร้อง ควรให้ชัดเจน เพราะผู้รำจะได้รำถูกต้องไม่ผิดพลาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างบทเพลงและทำร่าในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด มาใช้ในการแต่งบทเพลงและทำร่า เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
2. ควรมีการสร้างบทเพลงและทำร่าที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของจังหวัด และอำเภอที่น่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนจะได้มีความรู้ ในรูปแบบของนาฏศิลป์ไทย
3. ในการสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงระบำคหมีนั้น ยังอาจจะมีส่วนบกพร่องอยู่ ซึ่งอาจจะเกิดจากการที่ศึกษาจากผู้รู้ในท้องถิ่น หรือปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์น้อยเกินไป ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บทเพลงกับทำร่าไม่สมบูรณ์ ในการสร้างบทเพลงและทำร่าเพลงต่อไป ควรปรึกษาผู้รู้ในท้องถิ่น หรือปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ให้มากขึ้น เพื่อจะได้ความรู้อย่างหลากหลายมาเป็นแนวคิด
4. ในการวิจัยครั้งต่อไปการวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น อาจทำในลักษณะอื่นคู้บ้างเช่น การสังเกต หรือการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่นอนยิ่งขึ้น
5. ควรมีการศึกษาตัวแปรตามในลักษณะอื่นคู้บ้าง เช่น ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ความพึงพอใจในการเรียนนาฏศิลป์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และ ภูมิปัญญา จังหวัดลพบุรี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____ (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ (2546). **แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. (2548). **หลักสูตรโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา**. ลพบุรี : โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานนาฏศิลป์**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ จำกัด.
- เชตต์อรัญ เลิศพิพัฒน์. (2545). **คิดคำทำเพลง ศิลปะการแต่งเนื้อเพลงไทย**. กรุงเทพฯ : ชมรมคีตกวี.
- จันทนา คชประเสริฐ. (2542). **การสร้างชุดการสอนฝึกปฏิบัติขับร้องเพลงพื้นเมืองภาคกลาง เรื่องเพลงเทพทอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). **ระบบสื่อการสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). **ทำไป - เรียนไปเพื่อให้รู้**. กรุงเทพฯ : วิชาวุฒิชัยวิทยาลัย.
- ไชยรัตน์ ปราวณี. (2545). **การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐยา ทิพรัตน์. (2543). **การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา โดยการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น "หนังตะลุง" ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญจังหวัดสงขลา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรัพย์ พิลา. (2548, สิงหาคม 8). สัมภาษณ์.
- ทับทิม เทียนศรี. (2548 สิงหาคม 7). สัมภาษณ์.
- กิตนา แคมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรชัย เนตรนอมศักดิ์. (2538). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทย**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นิลวรรณ วรรณะลี. (2541). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง สาขา
 วิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทุทศักราช 2527. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญส่ง ชัยสิงห์กานานนท์. (2532). ลักษณะของงานศิลป์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- บุปผา ทัททิกรณ์. (2541). วชิราวุธวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วชิราวุธวิทยาลัย.
- ประชาสัมพันธ์อำเภอบ้านหมี่. (2549, ตุลาคม 5). ข้อมูลทั่วไปของอำเภอบ้านหมี่. [online].
 เข้าถึงได้จาก : <http://lopburi.doae.go.th>
- ประยอม ของทอง และคณะ. (2545). การแต่งคำประพันธ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวดี เทศวิรัช. (2547). ความเป็นมาของผ้ามัดหมี่. ลพบุรี : อัดสำเนา.
- พงษ์ศักดิ์ สิงหะมัต. (2542). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และ
 ภูมิปัญญา จังหวัดลพบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พจน์มาลัย สมรรคบุตร. (2538). แนวความคิดประดิษฐ์ทำรำเชิง. อุตรธานี : สำนักงาน
 ส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏอุตรธานี.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2544). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : แฮ็ส ออฟเคอร์มิสท์.
- พิรพงศ์ เสนไสย. (2546). ความงามในนาฏศิลป์. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2532). พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมและวัฒนธรรม
 หน่วยที่ 8 – 15 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____ (2527). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษาหน่วยที่
 8 – 15. กรุงเทพฯ : สหมิตร.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. (2533). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- เรณู โกศินานนท์. (2519). การขับร้องระดับมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อักษร
 เจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิบัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- วินิตย์ มณีรัตน์. (2545). การประดิษฐ์ทำรำประกอบการแสดงชุด “ระบำไข่เค็ม
 ดินสอพอง”. ลพบุรี : โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านท่าหิน.

- วรรณินี สมชนะ. (2546). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยกระบวนการกลุ่มด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นทำร่า. ลพบุรี : ม.ป.ท.
- วิญญู ทรัพย์ะประภาและคณะ. (2535). ศิลปะกับชีวิต 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิไล ทองแผ่. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ศิริณา จิตต์จรัส. (2541). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง สัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า. รายงานการวิจัย สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1.
- เศรษฐ์ พลอินทร์. (2542). เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับ 235 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- สมยา ศรีแสงอ่อน. (2548, สิงหาคม 8). สัมภาษณ์.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2539). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 13 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : หอรัษฎากรพิพัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี. (2542). แผนปฏิบัติการประจำปี 2542. ลพบุรี : ม.ป.ท.
- อเนก นิคมภักดิ์. (2547). เอกสารประกอบการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ชุด "รามโหรีโคราช". นครราชสีมา : วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุษา สบฤกษ์. (2545). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- P.S.P. Group. (ม.ป.พ.). คู่มือสอบความรู้ทั่วไปทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : P.S.P.
- Anderson, Dorothy Patricia. (2005, May 18). Fedor Sologub and the dance. [online]. Available: <http://www.lib.uom/dissertaions/fullcit/9967432>.
- Cronbach, Lee. (1977). J. Educational Psychology. New York : Harcourt Brace

Jevanovich.Inc.

De Cecco,John P. and Grawford,William R. (1974). **The Psychology of Learning and Instruction**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hill,Inc.

Marie, Arnett Angela. (2005). **Four dances : Adance educator' s Culminating project**.

[online]. Marie : <http://www.lib.uom/dissertaions/fullcit/ 1424788>.

Garrison,Karl C. and Robrrt Magoon. (1972).**Educational Psychology**. Columbia Ohio :

Charles E. Merrill Publishing Company.

Wendy Guess - Hall. (2005). **A teacher' s resource guide addressing health and**

dance issues:A Delphi study. [online]. Wendy : <http://www.lib.uom/>

[dissertaions/fullcit/ 3168576](http://www.lib.uom/dissertaions/fullcit/ 3168576).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ผศ. ดร. ปราโมทย์ จันทน์เรือง ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร. ทรงศรี คู่ทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดผล
และประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อาจารย์บุญณนุช เจริญหงส์ หัวหน้าสาขาวิชาการวัดผลและ
ประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

นางสมบัติ กุรงกูร ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

นายสุรัชย์ สีนุปลา อาจารย์สอนขับร้องเพลงไทย
วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

ภาคผนวก ข

แบบวัดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบวัดความรู้สีกรักท้องถิ่นก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบวัดทักษะการขับร้อง

แบบวัดทักษะการปฏิบัติท่ารำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อให้นักเรียนเลือกกากบาทข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร.
 - ก. นาฏยศัพท์
 - ข. ภาษาท่า
 - ค. นาฏศิลป์
 - ง. ศิลป
2. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า.
 - ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์
 - ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด
 - ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย
 - ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด
3. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของแขน - มือ
 - ก. กล่อมหน้า
 - ข. ตั้งวง
 - ค. กระทบ
 - ง. จรด
4. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางตรงกันข้าม หมายถึงนาฏยศัพท์ใด.
 - ก. เอียงศีรษะ
 - ข. ลักคอ
 - ค. กล่อมหน้า
 - ง. เอียงไหล่
5. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยิ้ม
 - ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจมูก
 - ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก
 - ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก
 - ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายพก

6. “ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่” เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร.

- ก. ตีใจ
- ข. รัก
- ค. กลัว
- ง. รำเริง

7. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร.

- ก. ค้างว้ง
- ข. ฉายมือ
- ค. จีบ
- ง. เดินมือ

8. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับงาช้าง มือตั้งข้อเหยียดนิ้วตั้ง เราเรียกว่าอะไร.

- ก. ค้างว้ง
- ข. หงายแขน
- ค. ตั้งมือ
- ง. คลายมือ

9. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำมดหมี่

- ก. เอกลักษณ์
- ข. ศิลปาชีพ
- ค. อาชีพ
- ง. การศึกษา

10. เพลงระบำมดหมี่กล่าวถึงผู้ที่นิยมทอผ้ามดหมี่ คือกลุ่มชนใด

- ก. จีนกลาง
- ข. ไทยมุสลิม
- ค. ลาวพวน
- ง. มอญ

11. เพลงระบำมัทหมี่ที่ประดิษฐ์ทำรำขึ้นใหม่ ได้แม่แบบทำรำมาจากสิ่งใด
 - ก. เพลงแม่บท
 - ข. เพลงช้าเพลงเร็ว
 - ค. เพลงเชิด
 - ง. เพลงเสมอ
12. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ทำนองเพลงใด
 - ก. ภาตรีประดับดาว
 - ข. เขมรไทรโยค
 - ค. เหมราช
 - ง. เขมรไล่ควาย
13. อัคราจังหวะของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัคราจังหวะกี่ชั้น
 - ก. ชั้นเดียว
 - ข. สองชั้น
 - ค. สามชั้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
14. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่.
 - ก. เอกลักษณ์
 - ข. สิ้นคำ
 - ค. อาชีพ
 - ง. ความยั่งยืน
15. การข้อมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอว ทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณโน้มค้ำลงคามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. ทำยิ่งใหญ่
 - ข. ท่ามอบให้
 - ค. ท่าหาญสู้
 - ง. ท่างาม
16. ตั้งมือซ้ายระดับปาก มือขวาดังวงบัวบานเป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. ท่าถวาย
 - ข. ท่าเชื้อเชิญ
 - ค. มาสยิ่งใหญ่
 - ง. ท่างาม

17. คำว่า “ประดับถิ่น” ในเพลงระบำมัทหมี่ นิ้วมือควรวอยู่ที่ระดับใด
- ก. ชี้นงบนพื้น
 - ข. ชี้นระดับสายตา
 - ค. ชี้นระดับปาก
 - ง. ชี้นระดับแง่ศีรษะ
18. คำว่า “สร้างผลงาน” ในเพลงระบำมัทหมี่ ข้อนิ้วมือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด. การประเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด.
- ก. ก้าวเท้า
 - ข. ยกเท้า
 - ค. กระดกเท้า
 - ง. กระทุ้งเท้า
19. คำว่า “ราชินี สิริกิตติ” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาท่าใด.
- ก. ท่าถวาย
 - ข. ท่าเทิดทูน
 - ค. ท่ามอบให้
 - ง. ท่าไหว้
20. คำว่า “มัทหมี่มอบ” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาท่าใด.
- ก. ท่าไหว้
 - ข. ท่าถวาย
 - ค. ท่าเชื้อเชิญ
 - ง. ท่าเทิดทูน

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อให้นักเรียนเลือกกากบาทข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า.
 - ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์
 - ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด
 - ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย
 - ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด
2. ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร.
 - ก. นาฏยศัพท์
 - ข. ภาษาท่า
 - ค. นาฏศิลป์
 - ง. ศิลป
3. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางต่างกัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด.
 - ก. เอียงศีรษะ
 - ข. ลักคอ
 - ค. กล่อมหน้า
 - ง. เอียงไหล่
4. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า อี๋.
 - ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจมูก
 - ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก
 - ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก
 - ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายอก
5. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของแขน - มือ
 - ก. กล่อมหน้า
 - ข. ค้างว
 - ค. กระทบ
 - ง. จรด

6. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกกลายเป็นรูปพัด เราเรียกว่าอะไร.
- ก. ค้างวง
 - ข. ฉายมือ
 - ค. จีบ
 - ง. เดินมือ
7. "ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบและที่ฐานไหล่" เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร.
- ก. คีใจ
 - ข. รัก
 - ค. กลัว
 - ง. ว่าเรื่อง
8. การประเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด.
- ก. ก้าวเท้า
 - ข. ยกเท้า
 - ค. กระดกเท้า
 - ง. กระทุ้งเท้า
9. กระดกเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด.
- ก. กระทุ้งเท้า
 - ข. ยกเท้า
 - ค. ก้าวเท้า
 - ง. จรดเท้า
10. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับงาช้าง มือคั้งข้อเหยียดนิ้วคั้ง เราเรียกว่าอะไร.
- ก. ค้างวง
 - ข. หงายแขน
 - ค. ค้างมือ
 - ง. คลายมือ

11. ค้างมือซ้ายระดับปาก มือขวาค้างวงบัวบาน เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร.
- ท่าถวาย
 - ท่าเชื้อเชิญ
 - ท่ายิ่งใหญ่
 - ท่างาม
12. การซ้อนมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอวทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณโน้มตัวลงตามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร.
- ท่ายิ่งใหญ่
 - ท่ามอบให้
 - ท่าหาญสู้
 - ท่างาม
13. คำว่า “สร้างผลงาน” ในเพลงระบำมัทหมี่ ซ้อนมือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด.
- ระดับชายพก
 - ระดับศีรษะ
 - ระดับหน้า
 - ระดับหางคิ้ว
14. คำว่า “ประทับดิน” ในเพลงระบำมัทหมี่ นิ้วมือควรอยู่ที่ระดับใด.
- ชี้ลงบนพื้น
 - ชี้ระดับสายตา
 - ชี้ระดับปาก
 - ชี้ระดับง่าศีรษะ
15. คำว่า “ราชินี สิริกิติ์” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาท่าใด.
- ท่าถวาย
 - ท่าเกตุพน
 - ท่ามอบให้
 - ท่าไหว้
16. คำว่า “มัทหมี่มอบ” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาท่าใด.
- ท่าไหว้
 - ท่าถวาย
 - ท่าเชื้อเชิญ
 - ท่าเกตุพน

17. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ทำนองเพลงใด.
- ก. ราชรีประดับดาว
 - ข. เขมรไพรโยก
 - ค. เหมราช
 - ง. เขมรไล่ควาย
18. อัตรารัจังหวะที่ใช้บรรเลงในเพลงระบำมัทหมี่ จะใช้อัตรารัจังหวะกี่ชั้น.
- ก. ชั้นเดียว
 - ข. สองชั้น
 - ค. สามชั้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
19. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่.
- ก. เอกลักษณ์
 - ข. สีนค้ำ
 - ค. อาชีพ
 - ง. ความยั่งยืน
20. อัตรารัจังหวะของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัตรารัจังหวะกี่ชั้น.
- ก. ชั้นเดียว
 - ข. สองชั้น
 - ค. สามชั้น
 - ง. ถูกทุกข้อ

แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง

1. แบบสอบวัดฉบับนี้มี 30 ข้อ ให้เวลาตอบ 30 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อเป็นข้อสอบที่เสนอสถานการณ์ เพื่อวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อท้องถิ่นของตนเอง ให้นักเรียนเลือกตอบ ตัวเลือกที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวเลือกนั้น ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ลบเครื่องหมายดังกล่าวออก แล้วเลือกตัวเลือกใหม่ต่อไป
3. ข้อสอบแต่ละข้อไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด นักเรียนจึงไม่ต้องกังวลว่าจะตอบถูกหรือผิด แต่อย่างไร และไม่ควรใช้เวลามากเกินไปในการตอบข้อสอบแต่ละข้อ

1. "งานเทศกาลของดีบ้านหมี่ ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
 - ก. ทราบดีว่าเคยมีงานนี้ทุกปี
 - ข. ฉันชอบให้มีนะจะได้ศึกษาคู
 - ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้านมาจำหน่าย
 - ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน
 - จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี
2. มีคนกล่าวว่า "การทอผ้ามัดหมี่เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี่" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
 - ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน
 - ข. เราน่าจะหัดทอผ้าบ้าง
 - ค. น่าจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่
 - ง. โรงเรียนควรส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ให้มากขึ้นเพื่อเศรษฐกิจของบ้านเรา
 - จ. แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว
3. มีคนกล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต มีความสมดุลของเส้นและสี ผสมผสานกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
 - ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลากหลาย
 - ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่
 - ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง

- ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องการออกแบบลายผ้ามัดหมี่
- จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่
4. ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ของลพบุรี ผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน คือ เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย ปัจจุบันนิยมใช้ด้ายฝ้ายและไหมสำเร็จ จากคำกล่าวนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย
- ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและไหมดีขึ้น
- ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผ้ามัดหมี่
- ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายดูแลง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหม
- จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว
5. "ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่
- ข. เราควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่
- ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะ ๆ
- ง. อาชีพทอผ้าสามารถทำรายได้เป็นอย่างดี
- จ. ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ
6. "งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำคำหัวหน้าผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้
- ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์
- ข. ดีเราชอบเพราะสนุกสนานดี
- ค. เราควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา
- ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา
- จ. เข้าร่วมงานประจำทุกปี
7. "เชื่อว่าหมู่บ้านของเราทอผ้าลวดลายยังไม่สวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกัน
- ข. เป็นไปได้อย่างไรไม่อยากจะเชื่อเลย
- ค. ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย
- ง. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้านเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบ ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- จ. แสวงหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาผลผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ
8. "คนที่มืออาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- คนที่มืออาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี
 - ใครมาอยู่ก็รวยทั้งนั้น
 - โตขึ้นเราน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง
 - โรงเรียนควรสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
 - ตั้งใจประกอบอาชีพทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเราดีขึ้น
9. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีในหมู่บ้านของเรา นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้
- โครงการนี้มีผ้ามัดหมี่จำหน่าย
 - ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป
 - หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้
 - ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง
 - ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมือกันอยู่แล้ว
10. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทอผ้ามัดหมี่มาสอนในโรงเรียนของเรา
- เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้
 - เป็นการวางพื้นฐานการทอผ้าให้นักเรียน
 - นักเรียนจะได้นำความรู้การทอผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต
 - ควรมีการนำการทอผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา
 - นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว ทอผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องสวยงาม
11. "คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว
- คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน
 - พ่อ แม่ พี่ น้องของก็เป็นคนไทยพวน
 - คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี
 - เราควรภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่
 - เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่
12. "เด็กๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า การทำปลาสามฝัก ฯลฯ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- เป็นเรื่องที่ดี
 - ดีนะที่เด็กๆ เขาเป็นเช่นนั้น

- ค. การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี
- ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ
- จ. เด็กคนอื่นๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง
13. "แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านเราเสมอ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น
- ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่าง ๆ ก็กลับมาเที่ยวบ้าน
- ค. เราควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ให้รู้จักกันอย่างทั่วถึง
- ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่
- จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว
14. "แต่งตัวเรียบร้อย สวยงามด้วยผ้าทอมือมีดี ดูทำจะเป็นคนในอำเภอบ้านหมี่กระมัง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. คนบ้านหมี่แต่งกายด้วยผ้าทอมือดีมีสวยดี
- ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมือดี
- ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้าทอมือดีจะทำให้ดูดี สวยงามสมกับเป็นคนบ้านหมี่
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดผ้าทอมือดี
- จ. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมือดีสัปดาห์ละ 1 วันอยู่แล้ว
15. "นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี่ เวลาจัดการแสดง นิยมนำผ้ามัดหมี่มาจัดตกแต่ง เป็นชุดการแสดง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น
- ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมี่มาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดง
- ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่เป็นอุปกรณ์
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่อง การแต่งทำร่าที่เกี่ยวกับการใช้ผ้าทอมือดี
- จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้ามัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของโรงเรียน
16. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน
- ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

- ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์
- จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำอยู่แล้ว
17. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ผ้า การใช้สี ในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ผ้าและสีที่หลากหลาย
- ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผ้าและการใช้สี
- ค. โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ผ้าและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่
- ง. ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ผ้า การใช้สี กับชาวบ้านอย่างทั่วถึง
- จ. ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ผ้าและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่
18. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี
- ข. มีการสอดคล้องกันดีทั้งคำว่า บ้านหมี่กับมัดหมี่
- ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่
- ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง
- จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว
19. “ผ้ามัดหมี่ สร้างสังคม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ทำให้คนรู้จักกัน
- ข. คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- ค. ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาวอำเภอบ้านหมี่
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน
- จ. นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้คืออยู่แล้ว
20. การทอผ้าให้สวยงามนั้น จะต้องมีความรู้ทางด้านศิลปะควบคู่ไปด้วย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. มีคนพูดให้ฟังบ้างเหมือนกัน
- ข. ใช่เลย เพราะศิลปะบ่งบอกถึงความสวยงาม
- ค. นักเรียนควรได้เรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อส่งเสริมการทอผ้าให้สวยงาม
- ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องศิลปะการทอผ้าที่สวยงาม
- จ. ได้เรียนรู้จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นประจำอยู่แล้ว
21. คนเฒ่าคนแก่มักพูดว่า “เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ได้ยินคนเฒ่า คนแก่พูดอย่างนั้นเหมือนกัน
- ข. ควรหาวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน

- ค. เราควรจูงใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่
- ง. โรงเรียนควรรณรงค์ให้นักเรียนใช้ทอมัดหมี่
- จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว
22. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่
- ก. ไม่เคยได้ยินมาก่อน
- ข. เป็นสิ่งที่ดี จะได้มีความรู้ใหม่ๆ
- ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี
- ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป
- จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้นานแล้ว
23. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่า “ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่
- ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน
- ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม
- ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่
- จ. ควรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
- ฉ. เราควรสืบทอดและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
24. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ ควรจะเป็นทำนองเพลงช้าๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ข. ดีจัง จะได้เรียนรู้เข้าใจ
- ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวาน ช้าๆ ดีแล้ว
- ง. ช้าหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ
- จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจ
25. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวว่า “ศิลปาชีพสืบสานให้ไทยเกลียวกลม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เคยได้ยินแต่ศูนย์ศิลปาชีพ
- ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปาชีพ
- ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง
- ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปาชีพได้
- จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มั่นคง

26. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน
 - จริงซื เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน
 - ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญ
 - เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด
 - ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป
27. เมื่อในอนาคตการทอผ้ามัดหมี่ไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- น่าเสียดาย
 - ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น
 - รักษาของเก่าและหาวัสดุสายไหมมาเพิ่ม
 - โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยการสืบทอด
 - ต้องเรียนรู้การทอผ้ามัดหมี่เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา
28. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้ผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น
 - ต้องเป็นผ้ามัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว
 - ใช้ผ้ามัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม
 - เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ
 - ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว
29. ผลิตภัณฑ์ผลงานโก๊สร้างไอทอป มัดหมี่มออบแดงค์ให้ตั้งไชซาน ราชนี "สิริกิดค์" ทรง
 ประทาน ขอพระองค์เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ดีใจที่ผ้ามัดหมี่มีชื่อเสียง
 - ผ้ามัดหมี่มีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าไอทอป
 - ภาคภูมิใจที่ผ้ามัดหมี่อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์
 - ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึง
 - ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป
30. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า " อยู่ช้า อยู่น่า วัฒนธรรมรุ่งเรือง
 เมืองผ้ามัดหมี่ สตรีแสนงาม"
- เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ
 - ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก
 - ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้
 - ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนได้เห็นจริงดังคำขวัญ
 - อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว

แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (หลังเรียน)

คำชี้แจง

1. แบบสอบวัดฉบับนี้มี 30 ข้อ ให้เวลาตอบ 30 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อเป็นข้อสอบที่เสนอสถานการณ์ เพื่อวัดความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อท้องถิ่นของตนเอง ให้นักเรียนเลือกตอบ ตัวเลือกที่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของนักเรียนเอง โดยทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวเลือกนั้น ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ลบเครื่องหมายดังกล่าวออก แล้วเลือกตัวเลือกใหม่ต่อไป
3. ข้อสอบแต่ละข้อไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด นักเรียนจึงไม่ต้องกังวลว่าจะตอบถูกหรือผิด แต่อย่างไร และไม่ควรใช้เวลามากเกินไปในการตอบข้อสอบแต่ละข้อ

1. มีคนกล่าวว่า "การทอผ้ามัดหมี่เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี่" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
 - ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน
 - ข. เราน่าจะหัดทอผ้าบ้าง
 - ค. น่าจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่
 - ง. โรงเรียนควรส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ให้มากขึ้นเพื่อเศรษฐกิจของบ้านเรา
 - จ. แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว
2. "งานเทศกาลของดีบ้านหมี่ ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
 - ก. ทราบดีว่าเคยมีงานนี้ทุกปี
 - ข. ฉันชอบให้มีนะจะได้ฝึกครีมน
 - ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้านมาจำหน่าย
 - ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน
 - จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี
3. ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ของลพบุรี ผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน คือ เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย ปัจจุบันนิยมใช้ด้ายฝ้ายและไหมสำเร็จ" จากคำกล่าวนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย
 - ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและไหมดีขึ้น

- ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผ้ามัดหมี่
- ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายคุณแล่ง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหม
- จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว
4. มีคนกล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต มีความสมดุลของเส้นและสี ผสมผสานกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลากหลาย
- ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่
- ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง
- ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องการออกแบบลายผ้ามัดหมี่
- จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่
5. "งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้
- ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์
- ข. ดีเราชอบเพราะสนุกสนานดี
- ค. เราควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา
- ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา
- จ. เข้าร่วมงานประจำทุกปี
6. "ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่
- ข. เราควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่
- ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะๆ
- ง. อาชีพทอผ้าสามารถทำรายได้เป็นอย่างดี
- จ. ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ
7. "คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี
- ข. โครมอยู่ก็รวยทั้งนั้น
- ค. โด่งขึ้นเราน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง
- ง. โรงเรียนควรสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
- จ. ตั้งใจประกอบอาชีพทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเราดีขึ้น

8. "เขาว่าหมู่บ้านของเราทอดผ้าลวดลายยังไม่สวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกัน
 - เป็นไปได้อย่างไรไม่อยากจะเชื่อเลย
 - ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย
 - ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้านเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบ ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
 - แสวงหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาลวดลายและออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ
9. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทอดผ้ามัดหมี่มาสอนในโรงเรียนของเรา
- เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้
 - เป็นการวางพื้นฐานการทอดผ้าให้นักเรียน
 - นักเรียนจะได้นำความรู้การทอดผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต
 - ควรมีการนำการทอดผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา
 - นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว ทอดผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องสวยงาม
10. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีในหมู่บ้านของเรา นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้
- โครงการนี้มีผ้ามัดหมี่จำหน่าย
 - ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป
 - หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้
 - ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง
 - ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมือกันอยู่แล้ว
11. "เด็กๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทอดผ้า การทำปลาสามฝัก ฯลฯ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- เป็นเรื่องที่ดี
 - ดีนะที่เด็กๆ เขาเป็นเช่นนั้น
 - การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี
 - โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ
 - เด็กคนอื่นๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง
12. "คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว
- คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน
 - พ่อ แม่ พี่ น้องของก็เป็นคนไทยพวน

- ค. คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี
- ง. เราควรภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่
- จ. เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่
13. "แต่งตัวเรียบร้อย สวยงามด้วยผ้าทอฝีมือดี คุณจะเป็นคนในอำเภอบ้านหมี่กระมัง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. คนบ้านหมี่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สวยดี
- ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่
- ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่จะทำให้ดูดี สวยงามสมกับเป็นคนบ้านหมี่
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดผ้าทอมัดหมี่
- จ. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สัปดาห์ละ 1 วันอยู่แล้ว
14. "แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านเราเสมอ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น
- ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่างๆก็กลับมาเที่ยวบ้าน
- ค. เราควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ให้รู้กันอย่างทั่วถึง
- ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่
- จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว
15. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน
- ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่ มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
- ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์
- จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำอยู่แล้ว
16. "นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี่ เวลาจัดการแสดง นิยมนำผ้ามัดหมี่มาจัดตกแต่ง เป็นชุดการแสดง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น
- ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมี่มาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดง
- ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่เป็นอุปกรณ์
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่อง การแต่งทำรำที่เกี่ยวกับการใช้ผ้าทอมัดหมี่

- จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้ามัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของโรงเรียน
17. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี
 - มีการสอดคล้องกันดีทั้งคำว่า บ้านหมี่กับมัดหมี่
 - บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่
 - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง
 - อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว
18. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ด้าย การใช้สี ในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ด้ายและสีที่หลากหลาย
 - นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ด้ายและการใช้สี
 - โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ด้ายและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่
 - ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ด้าย การใช้สี กับชาวบ้านอย่างทั่วถึง
 - ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ด้ายและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่
19. การทอผ้าให้สวยงามนั้น จะต้องมีความรู้ทางด้านศิลปะควบคู่ไปด้วย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- มีคนพูดให้ฟังบ้างเหมือนกัน
 - ใช่เลย เพราะศิลปะบ่งบอกถึงความสวยงาม
 - นักเรียนควรได้เรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อส่งเสริมการทอผ้าให้สวยงาม
 - โรงเรียนควรสอนเรื่องศิลปะการทอผ้าที่สวยงาม
 - ได้เรียนรู้จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นประจำอยู่แล้ว
20. “ผ้ามัดหมี่ สร้างสังคม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ทำให้คนรู้จักกัน
 - คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
 - ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาวอำเภอบ้านหมี่
 - โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน
 - นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้ดีขึ้นแล้ว
21. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่
- ไม่เคยได้ยินมาก่อน

- ข. เป็นสิ่งที่ดี จะได้มีความรู้ใหม่ๆ
- ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี
- ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป
- จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้นานแล้ว
22. คนเฒ่าคนแก่มักพูดว่า “เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ได้ยินคนเฒ่า คนแก่พูดอย่างนั้นเหมือนกัน
- ข. ควรวางวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน
- ค. เราควรจูงใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่
- ง. โรงเรียนควรรณรงค์ให้นักเรียนใช้ทอมัดหมี่
- จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว
23. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ ควรจะเป็นทำนองเพลงช้าๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ข. ดิฉัน จะได้เรียนรู้เข้าใจ
- ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวาน ช้าๆ ดีแล้ว
- ง. ช้าหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ
- จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจ
24. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่า “ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่
- ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน
- ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม
- ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่
- จ. ควรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
25. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน
- ข. จริงซิ เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน
- ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญ
- ง. เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด
- จ. ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป
26. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวว่า “ศิลปาชีพสืบสานให้ไทยเกลียวกลม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. เคยได้ยินแต่ศูนย์ศิลปาชีพ

- ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปอาชีพ
 ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง
 ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปอาชีพได้
 จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มั่นคง
27. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้ผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 ก. ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น
 ข. ต้องเป็นผ้ามัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว
 ค. ใช้ผ้ามัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม
 ง. เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ
 จ. ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว
28. เมื่อในอนาคตการทอผ้ามัดหมี่ไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 ก. น่าเสียดาย
 ข. ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น
 ค. รักษาของเก่าและหาลวดลายใหม่มาเพิ่ม
 ง. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยการสืบทอด
 จ. ต้องเรียนรู้การทอผ้ามัดหมี่เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา
29. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า " อยู่ข้าว อยู่น้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองผ้ามัดหมี่ สตรีแสนงาม"
 ก. เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ
 ข. ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก
 ค. ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้
 ง. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนได้เห็นจริงดังคำขวัญ
 จ. อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว
30. ผลิตภัณฑ์ผลงานโกสรวางไอทอป มัดหมี่มออบแต่องค์ให้คังไซซาน
 ราชนิ "สิริกิตต์" ทรงประทาน ขอพระองค์เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ
 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 ก. ดีใจที่ผ้ามัดหมี่มีชื่อเสียง
 ข. ผ้ามัดหมี่มีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าไอทอป
 ค. ภาคภูมิใจที่ผ้ามัดหมี่อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์
 ง. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึง
 จ. ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป

แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

รายการ	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40 คะแนน)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40 คะแนน)	รวมคะแนน (40 คะแนน)
1. จังหวะ			
2. ทำนอง			
3. อักขระ			
4. น้ำเสียง			
5. ความกล้าในการ แสดงออก			

ระดับคุณภาพ การขับร้อง

คะแนน 31 – 40 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21 – 30 หมายถึง ดี

คะแนน 11 – 20 หมายถึง พอใช้

คะแนน 10 หมายถึง ปรับปรุง

แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

รายการ	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40 คะแนน)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40 คะแนน)	รวมคะแนน (40 คะแนน)
1. ความคิดสร้างสรรค์			
2. การเคลื่อนไหว สอดคล้องกับ จังหวะเพลง			
3. ความกล้าในการ แสดงออก			

ระดับคุณภาพ การขั้บร้อง

คะแนน 31 – 40 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 21 – 30 หมายถึง ดี

คะแนน 11 – 20 หมายถึง พอใช้

คะแนน 10 หมายถึง ปรับปรุง

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความต้องการในการสร้างบทเพลง

และทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลง

และทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

แบบประเมินแบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

แบบประเมินแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพลงระบำมัทหมี่

แบบประเมินแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (ก่อนเรียน)

แบบประเมินแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (หลังเรียน)

แบบประเมิน
เรื่อง
ความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา ความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

+1 = แน่ใจว่า ความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มี

ความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

0 = ไม่แน่ใจว่า ความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มี

ความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

-1 = แน่ใจว่า ความต้องการในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ไม่มี

ความเหมาะสมและ สอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ตามความเป็นจริง และเติมค่าลงในช่องว่าง</p> <p>1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง</p> <p>2. อายุ ☐ 12–13 ปี ☐ 14–15 ปี ☐ มากกว่า 15 ปี</p> <p>3. นักเรียนเคยเรียนรู้เรื่องบทเพลงและ ทำรำเพลงระบำมัทหมี่หรือไม่ ☐ เคย (ตอบข้อ 4) ☐ ไม่เคย (ไม่ต้องตอบข้อ 4)</p> <p>4. ถ้าท่านเคยเรียนรู้ในรายวิชาใด และท่านเคยฝึกปฏิบัติด้วย หรือไม่.....</p> <p>ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนเรื่อง บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่</p> <p>1. บทเพลงระบำมัทหมี่ต้องการให้มี เนื้อเพลงเกี่ยวกับ ☐ วิธีการทอผ้า ☐ ลวดลายสีสันทัน ☐ การสืบสานเป็นมรดกและจำหน่าย เป็นสินค้า ☐ ความสำคัญของผ้ามัทหมี่ ☐ อื่นๆโปรดระบุ </p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>2. บทเพลงระบำมัตถมีต้องการให้มีท่ารำแบบใด</p> <p>☐ ตามแบบแผนนาฏศิลป์</p> <p>☐ ตามแบบวิธีการทอผ้า</p> <p>☐ ตามแบบแผนนาฏศิลป์ผสมกับท่าวิธีการทอผ้า</p> <p>☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....</p> <p>.....</p> <p>3. บทเพลงระบำมัตถมีต้องการให้มีการตีบทแบบใด</p> <p>☐ การตีบทตามบทร้องโดยเ้าแม่ทำจากเพลงแม่บทมาใช้เชื่อมโยง</p> <p>☐ การตีบทตามบทร้องโดยนำท่าวิธีการทอผ้ามาใช้เชื่อมโยง</p> <p>☐ การตีบทตามบทร้องใช้เพลงแม่บทเป็นท่าหลักและใช้ท่าการทอผ้าเป็นท่าเชื่อม</p> <p>☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....</p> <p>ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ</p> <p>เพิ่มเติม.....</p>				

แบบประเมิน

เรื่อง

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ (สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้รู้ในท้องถิ่น)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา การสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

+1 = แน่ใจว่า ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มี

ความเหมาะสม และสอดคล้องในด้านต่างๆ

0 = ไม่แน่ใจว่า ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มี

ความเหมาะสม และสอดคล้องในด้านต่างๆ

1 = แน่ใจว่า ความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ไม่มี

ความเหมาะสม และสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	1	
<p>ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป คำชี้แจง เติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์</p> <p>1. เพศ.....</p> <p>2. อายุ.....</p> <p>3. อาชีพ.....</p> <p>ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ สร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 8 ข้อ</p> <p>1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างต่อการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัตหมี่</p> <p>2. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัตหมี่ต้องมีเนื้อเพลงเกี่ยวกับอะไรบ้าง</p> <p>3. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัตหมี่ต้องมีทำนองเพลงแบบใด</p> <p>4. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัตหมี่ต้องมีทำรำแบบใด</p> <p>5. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัตหมี่ต้องมีการตีบทแบบใด</p> <p>6. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัตหมี่ต้องมีการปฏิบัติทำรำแบบใด</p> <p>7. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัตหมี่กี่นาทีจึงจะเหมาะสม</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	1	
<p>8. ท่านคิดว่าโอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงระบำมัทหมี่ เหมาะสมที่จะใช้ในโอกาสใดบ้าง</p> <p>ตอนที่ 3 ข้อเสนอนั้นอื่นๆ เพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>.....</p>				

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบประเมิน
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

+1 = แน่ใจว่า ข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 = ไม่แน่ใจว่า ข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 = แน่ใจว่า ข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	1. ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร. ก. นาฏยศัพท์ ข. ภาษาท่า ค. นาฏศิลป์ ง. ศิลป์				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	2. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า. ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์ ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและ นาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ ได้	3. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของ แขน - มือ ก. กล่อมหน้า ข. ค้างวง ค. กระทย ง. จรด				

ประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	4. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางตรงกันข้าม กัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด. ก. เอียงศีรษะ ข. ลักคอก ค. กล่อมหน้า ง. เอียงไหล่				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	5. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยิ้ม ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจมูก ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายพก				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	6. "ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่" เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร. ก. คีใจ ข. วิก ค. กลัว ง. ร่าเริง				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	7. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่ เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร. ก. ตั้งวง ข. ฉายมือ ค. จับ ง. เเดินมือ				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	8. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำ ตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับงาช้าง มือค้ำข้อเหยียด นิ้วตั้ง เราเรียกว่าอะไร. ก. ตั้งวง ข. หงายแขน ค. ตั้งมือ ง. กลายมือ				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	9. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำมัทหมี่. ก. เอกลักษณ์ ข. ศิลปาชีพ ค. อาชีพ ง. การศึกษา				
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	10. เพลงระบำมัทหมี่กล่าวถึงผู้ที่นิยมทอผ้ามัทหมี่คือชนกลุ่มใด. ก. จีนกลาง ข. ไทยมุสลิม ค. ลาวพวน ง. มอญ				
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	8. เพลงระบำมัทหมี่ที่ประดิษฐ์ทำรำขึ้นใหม่ได้แม่แบบทำรำมาจากสิ่งใด ก. เพลงแม่บท ข. เพลงช้าเพลงเร็ว ค. เพลงเชิด ง. เพลงเสมอ				
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	12. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ทำนองเพลงใด. ก. ราตรีประดับดาว ข. เขมรไทรโยก ค. เขมรราช ง. เขมรไล่ควาย				
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	13. อัตรารังหระของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ				
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	14. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่. ก. เอกลักษณ์ ข. ลีนคำ ค. อาชีพ ง. ความยั่งยืน				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ได้ถูกต้อง	15. การข้อมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอวทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณโน้มคิ้วลงตามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร. ก. ทำยิ่งใหญ่ ข. ท่ามอบให้ ค. ท่าหาญสู้ ง. ท่างาม				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ได้ถูกต้อง	16. ตั้งวงมโหรีระดับปาก มือขวาตั้งวงบัวบาน เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร. ก. ท่าถวาย ข. ท่าเชื้อเชิญ ค. ทำยิ่งใหญ่ ง. ท่างาม				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ได้ถูกต้อง	17. คำว่า "ประดับถิ่น" ในเพลงระบำมัดหมี่ นิ้วมือควรอยู่ที่ระดับใด. ก. ชี้นบนพื้น ข. ชี้นระดับสายตา ค. ชี้นระดับปาก ง. ชี้นระดับอังคิระชะ				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ได้ถูกต้อง	18. คำว่า "สร้างผลงาน" ในเพลงระบำมัดหมี่ ข้อมือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด. ก. ระดับชายพก ข. ระดับอังคิระชะ ค. ระดับหน้า ง. ระดับหางคิ้ว				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัดหมี่ได้ถูกต้อง	19. คำว่า "ราชินี ลีลิกดิ์" ในเพลงระบำมัดหมี่ ควรใช้ภาษาท่าใด. ก. ท่าถวาย ข. ท่าเกิดทูน ค. ท่ามอบให้ ง. ท่าไหว้				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
3. ปฏิบัติทำรำ เพลงระบำมัทหมี่ ได้ถูกต้อง	20. คำว่า "มัทหมี่มอบ" ในเพลงระบำมัทหมี่ ควร ใช้ภาษาทำใด. ก. ทำไหว้ ข. ทำถวาย ค. ทำเชื้อเชิญ ง. ทำเทิดทูน				

แบบประเมิน
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่องความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

+1 = แน่ใจว่า ข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 = ไม่แน่ใจว่า ข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 = แน่ใจว่า ข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	1. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า. ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์ ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	2. ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร. ก. นาฏยศัพท์ ข. ภาษาท่า ค. นาฏศิลป์ ง. ศิลป				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	3. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด. ก. เอียงศีรษะ ค. ลักถอ ง. กล่อมหน้า จ. เอียงไหล่				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	4. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยัม ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจมูก ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายพก				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	5. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของ แขน - มือ ก. กล่อมหน้า ข. ตั้งวง ค. กระทย ง. จรด				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	6. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่ เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร. ก. ตั้งวง ข. ฉายมือ ค. จับ ง. เดินมือ				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	7. "ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่" เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร. ก. คีใจ ข. รั๊ก ค. กลัว ง. ร่าเริง				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	8. การประเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด ก. ก้าวเท้า ข. ยกเท้า ค. กระดกเท้า ง. กระทุ้งเท้า				
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏย ศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	9. กระดกเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด ก. กระทุ้งเท้า ข. ยกเท้า ค. ก้าวเท้า ง. จรดเท้า				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	10. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับขาข้าง มือตั้งข้อเหยียดนิ้วตั้ง เราเรียกว่าอะไร. ก. ตั้งวง ข. หงายแขน ค. ตั้งมือ ง. คลายมือ				
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	11. ตั้งวงมือซ้ายระดับปาก มือขวาตั้งวงบัวบาน เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร ก. ทำถวาย ข. ทำเชื้อเชิญ ค. ทำยิ่งใหญ่ ง. ทำงาม				
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ได้	12. การชันมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอวทั้งสองมือ วางห่างกันพอประมาณ โนมตัวลงตามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร ก. ทำยิ่งใหญ่ ข. ทำมอบให้ ค. ทำหาญสู้ ง. ทำงาม				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมีได้ถูกต้อง	13. คำว่า "สร้างผลงาน" ในเพลงระบำมัทหมี ช้อนมือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด. ก. ระดับชายพก ข. ระดับศีรษะ ค. ระดับหน้า ง. ระดับหางคิ้ว				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมีได้ถูกต้อง	14. คำว่า "ประดับถิ่น" ในเพลงระบำมัทหมี นิ้วมือควรวอยู่ที่ระดับใด. ก. ชีลงบนพื้น ข. ชีระดับสายตา ค. ชีระดับปาก ง. ชีระดับแก้มศีรษะ				
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมีได้ถูกต้อง	16. คำว่า "ราชินี สิริกิติ์" ในเพลงระบำมัทหมี ควรใช้ภาษาท่าใด				

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อความข้อที่	ผลการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	ก. ทำถวาย ข. ทำเกิดทูน ค. ทำมอบให้ ง. ทำไหว้ 16. คำว่า "มัทหมี่มอบ" ในเพลงระบำมัทหมี่ ควร ใช้ภาษาท่าใด ก. ทำไหว้ ข. ทำถวาย ค. ทำเชื้อเชิญ ง. ทำเกิดทูน				
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็น มาของเพลงระบำ มัทหมี่ได้	17. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ทำนองเพลงใด. ก. ราชรีประดับดาว ข. เขมรไทรโยก ค. เขมรราช ง. เขมรไล่ควาย 18. อัตรารังหระของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมา แต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น. ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ				
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็น มาของเพลงระบำ มัทหมี่ได้	19. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่. ก. เอกลักษณ์ ข. สิ้นคำ ค. อาชีพ ง. ความยั่งยืน 20. อัตรารังหระของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมา แต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น. ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ				
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็น มาของเพลงระบำ มัทหมี่ได้	2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็น มาของเพลงระบำ มัทหมี่ได้				

แบบประเมิน
แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่มีความเหมาะสม
 และสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 0 = ไม่แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่มีความ
 เหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 1 = แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี่ไม่มีความ
 เหมาะสมและ สอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. จังหวะ				
2. ทำนอง				
3. อักขระ / ควบกล้ำ				
4. น้ำเสียง				
5. ความกล้าในการแสดงออก				

แบบประเมิน
แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 0 = ไม่แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 1 = แน่ใจว่า แบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่ไม่มีความเหมาะสมและ สอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
2. การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับจังหวะเพลง				
3. ความกล้าในการแสดงออก				

แบบประเมิน
บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่า บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 0 = ไม่แน่ใจว่า บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 1 = แน่ใจว่า บทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	+1	
1. ทำรำมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบทเพลง				
2. บทเพลงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเพลงแม่บทและลีลาท่าทางการทอผ้า				
3. ทำรำมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเพลงแม่บทและลีลาท่าทางการทอผ้า				
4. ภาษาที่ใช้สื่อความหมายในบทเพลงและทำรำมีความชัดเจน				

แบบประเมิน
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพลงระบำมัทหมี่
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพลงระบำมัทหมี่
นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการ
พิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของ
ท่าน

- +1 = แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
0 = ไม่แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
-1 = แน่ใจว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา		
	+1	0	-1
1. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ			
2. ความเหมาะสมและสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
3. ความเหมาะสมและสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้			
4. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระการเรียนรู้			
5. ความเหมาะสมและสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้			
6. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสื่อและแหล่งเรียนรู้			
7. ความเหมาะสมและสอดคล้องของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			

แบบประเมิน
แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (ก่อนเรียน)
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้แนวทางในการวัดตามคุณลักษณะด้านความรู้สึก 4 ระดับ คือ (1) การรับรู้ (2) การตอบสนอง (3) การเกิดค่านิยม (4) การจัดระบบค่านิยม (5) การเสริมสร้างลักษณะนิสัย แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 0 = ไม่แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
- 1 = แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. "งานเทศกาลของตำบลบ้านหมี่ ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. ทราบมาว่าเคยมีงานนี้ทุกปี (1) ข. ฉันชอบให้มันจะได้สักครั้ง (2) ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้านมาจำหน่าย (3) ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน (4) จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี (5)				
2. มีคนกล่าวว่า "การทอดผ้าไหมหมี่เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี่" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน (1) ข. เราน่าจะหัตถยผ้าบ้าง (2)				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ค. นำจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ให้มากขึ้น เพื่อเศรษฐกิจบ้านเรา (4)</p> <p>จ. แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว(5)</p> <p>3. มีคนกล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นรชาคณิศ มีความสมดุลของเส้นและสี ผสมผสานกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลากหลาย (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่(2)</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่อง การออกแบบลายผ้ามัดหมี่ (4)</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่ (5)</p> <p>4. ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ลพบุรี ผ้ามัดหมี่ภาคอีสาน คือ เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำทำให้ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย และไหมสำเร็จ จากคำกล่าวนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย (1)</p> <p>ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและ ไหมดีขึ้น (2)</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผ้ามัดหมี่ (3)</p> <p>ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายดูแลง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหมสำเร็จ (4)</p> <p>จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว (5)</p> <p>5. "ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่ (1) ข. ควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่ (2) ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะ ๆ(3) ง. อาชีพทอผ้าสามารถสร้างรายได้ที่ดี (4) จ. ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ (5)				
6. "งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด" นักเรียน รู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้ ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์ (1) ข. ดี เราชอบเพราะสนุกสนานดี (2) ค. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา (3) ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา (4) จ. เข้าร่วมงานประจำปี (5)				
7. "เชื่อว่าหมู่บ้านของเราทอผ้าลวดลายยังไม่ สวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกับ (1) ข. เป็นไปได้อย่างไร ไม่อยากจะเชื่อเลย (2) ค. ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย (3) ง. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้านในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม(4) จ. แสวงหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการพัฒนา ลวดลายและการออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ (5)				
8. "คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี (1) ข. ใครมาอยู่ก็รวยทั้งนั้นแหละ (2)				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ค. โดเซ็นเราน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง (3) ง. โรงเรียนการสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (4) จ. ตั้งใจประกอบอาชีพการทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเรดีขึ้น (5)				
9. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีผ้ามัดหมี่ในหมู่บ้านของเราออกจำหน่าย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้ ก. โครงการนี้มีผ้ามัดหมี่จำหน่าย (1) ข. ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป (2) ค. หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้(3) ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง (4) จ. ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมืออยู่แล้ว				
10. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทอผ้ามัดหมี่มาสอนในโรงเรียนของเรา ก. เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้ (1) ข. เป็นการวางพื้นฐานการทอผ้าให้นักเรียน(2) ค. นักเรียนจะได้นำความรู้การทอผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต (3) ง. ควรมีการนำการทอผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา (4) จ. นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้วทอผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องและสวยงาม (5)				
11. "คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว ก. คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน (1) ข. พ่อ แม่ พี่ น้องของเราก็เป็นคนไทยพวน (2) ค. คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี (3) ง. เราควรรูภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่ (4) จ. เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ (5)</p> <p>12. "เด็ก ๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า การทำปลาต้มพริก ฯลฯ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้อ</p> <p>ก. เป็นเรื่องที่ดี (1)</p> <p>ข. ดินะที่เด็ก ๆ เขาเป็นเช่นไหน (2)</p> <p>ค. การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ (4)</p> <p>จ. เด็กคนอื่น ๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง (5)</p> <p>13. "แต่งตัวเรียบร้อย สวยงามด้วยผ้าทอมือมีอดี คุณจะเป็นคนในอำเภอบ้านหมี่กระมัง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. คนบ้านหมี่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สวยดี (1)</p> <p>ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่ (2)</p> <p>ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่จะทำให้ดูดี สวยงามสมกับเป็นคนบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แต่งชุดผ้าทอมัดหมี่ (4)</p> <p>นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สัปดาห์ละ 1 วันอยู่แล้ว</p> <p>14. "แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านเราเสมอ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้อ</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น (1)</p> <p>ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่างๆก็กลับมาเที่ยวบ้าน (2)</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ให้รู้จักกันอย่างทั่วถึง (3)</p> <p>ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ (4)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว(5) อยู่แล้ว (5)</p> <p>15. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของ ชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึก อย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (2)</p> <p>ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่มาจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียน (3)</p> <p>ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์ไว้ (4)</p> <p>จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาเป็น ประจำอยู่แล้ว (5)</p> <p>16. "นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี่ เวลาจัดการแสดง นิยมนำผ้ามัดหมี่มาจัดตกแต่ง เป็นชุดการแสดง" นัก เรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น (1)</p> <p>ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมี่มาสร้างสรรค์ เป็นชุดการแสดง (2)</p> <p>ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการ ใช้ผ้ามัดหมี่เป็นอุปกรณ์ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่อง การแต่งทำผ้าที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่ (4)</p> <p>จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้า มัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของ โรงเรียน (5)</p> <p>17. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นัก เรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี (1)</p> <p>ข. มีความสอดคล้องกันดีทั้งคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ (2)</p> <p>ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้า</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>มัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง (4)</p> <p>จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว (5)</p> <p>18. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ผ้าและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ผ้าและสีที่หลากหลาย (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผ้าและการใช้สี (2)</p> <p>ค. โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ผ้า การใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่ (3)</p> <p>ง. ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ผ้า การใช้สี กับชาวบ้านอย่างทั่วถึง (4)</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ผ้า การใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่</p> <p>19. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี (1)</p> <p>ข. มีความสอดคล้องกันดีทั้งคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ (2)</p> <p>ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง (4)</p> <p>จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว (5)</p> <p>20. “ผ้ามัดหมี่ สร้างสังคม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้คนรู้จักกัน (1)</p> <p>ข. คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (2)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ก. ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาวอำเภอบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน (4)</p> <p>จ. นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้คืออยู่แล้ว (5)</p> <p>21. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่</p> <p>ก. ไม่เคยได้ยินมาก่อน (1)</p> <p>ข. เป็นสิ่งที่คิดจะได้มีความรู้ที่ใหม่ๆ (2)</p> <p>ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี (3)</p> <p>ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป (4)</p> <p>จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้นานแล้ว(5)</p> <p>22. คนเฒ่าคนแก่มักพูดว่า “เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ได้ยินคนเฒ่าคนแก่พูดเช่นนั้นเหมือนกัน (1)</p> <p>ข. ควรหาวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน (2)</p> <p>ค. ควรจูงใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรรณรงค์ให้นักเรียนใช้ผ้าทอมัดหมี่ (3)</p> <p>จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว (4)</p> <p>23. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ มีทำนองเพลงซ้ำๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)</p> <p>ข. ดีจัง จะได้เรียนรู้เข้าใจ (2)</p> <p>ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวานซ้ำๆ ดีแล้ว (3)</p> <p>ง. ซ้ำหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ ผู้เรียนรู้เข้าใจ (4)</p> <p>จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ความสนใจ (5)</p> <p>24. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่่า "ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่ (1)</p> <p>ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน(2)</p> <p>ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม (3)</p> <p>ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ (4)</p> <p>จ. ควรรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (5)</p> <p>25. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. จริงซึ เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญ</p> <p>ง. เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด</p> <p>จ. ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและการอนุรักษ์ต่อไป</p>				
<p>26. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวว่่า "ศิลปะชีพ สืบสานให้ไทย...กลียวกลม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เคยได้ยินชื่อศูนย์ศิลปะชีพ (1)</p> <p>ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปะชีพ (2)</p> <p>ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง (3)</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปะชีพได้</p> <p>จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มีมั่นคง (4)</p>				
<p>27. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้ผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น (1)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ข. ต้องเป็นผ้ามัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว (2)</p> <p>ค. ใช้ผ้ามัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม (3)</p> <p>ง. เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ (4)</p> <p>จ. ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว</p> <p>28. เมื่อในอนาคตการทอผ้ามัดหมี่ไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. น่าเสียดาย (1)</p> <p>ข. ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น (2)</p> <p>ค. รักษาของเก่าและหาลวดลายใหม่มาเพิ่ม(3)</p> <p>ง. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการสืบทอด (4)</p> <p>จ. ต้องเรียนรู้การทอผ้ามัดหมี่เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา (5)</p> <p>29. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า "อู่ข้าว อู่น้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองผ้ามัดหมี่ สตรีแสนงาม"</p> <p>ก. เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ (1)</p> <p>ข. ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก (2)</p> <p>ค. ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้ (3)</p> <p>ง. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนได้เห็นจริงดังคำขวัญ (4)</p> <p>จ. อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว (5)</p> <p>30. ผลิตภัณฑ์ผลงานก่อสร้างโอท็อป มัดหมี่มอญแดงค์ ไห่คั้งไชขาน ราชนี "สิริกิด" ทรงประทาน ขอพระองค์ เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ</p> <p>นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ดีใจที่ผ้ามัดหมี่มีชื่อเสียง (1)</p> <p>ข. ผ้ามัดหมี่มีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าโอท็อป(2)</p> <p>ค. ภาคภูมิใจที่ผ้ามัดหมี่อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (3)</p> <p>ง. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึงกัน(4)</p> <p>จ. ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป (5)</p>				

แบบประเมิน
แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น (หลังเรียน)
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณา แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น นี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้แนวทางในการวัดตามคุณลักษณะด้านความรู้สึก 4 ระดับ คือ (1) การรับรู้ (2) การตอบสนอง (3) การเกิดค่านิยม (4) การจัดระบบค่านิยม (5) การเสริมสร้างลักษณะนิสัย แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง "คะแนนพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น มีความเหมาะสมและสอดคล้อง
ในด้านต่าง ๆ
- 0 = ไม่แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น มีความเหมาะสมและ
สอดคล้องในด้านต่าง ๆ
- 1 = แน่ใจว่า แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น ไม่มีความเหมาะสมและ
สอดคล้องในด้านต่าง ๆ

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. มีคนกล่าวว่า "การทอดผ้ามีดหมีเป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน (1) ข. เราน่าจะหัดทอดผ้าบัง (2) ค. น่าจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามีดหมีในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่ (3) ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน (4) จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี (5)				
2. "งานเทศกาลของดีบ้านหมี ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. ทราบมาว่าเคยมีงานนี้ทุกปี (1) ข. ฉันชอบให้มีนะจะได้ศึกษาค้นคว้า (2) ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของ				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ชาวบ้านมาจำหน่าย (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน (4)</p> <p>จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี (5)</p> <p>3. ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ลพบุรี ผ้ามัดหมี่ภาคอีสาน คือเส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำทำให้ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย และไหมสำเร็จ" จากคำกล่าวนี้นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย (1)</p> <p>ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและ ไหมดีขึ้น (2)</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติดี ของผ้ามัดหมี่ (3)</p> <p>ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายดูแลง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหม สำเร็จ (4)</p> <p>จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว (5)</p> <p>4. มีคนกล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต มีความสมดุลของเส้นและสี สัมผัสเข้ากับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลาย (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่(2)</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่อง การออกแบบลายผ้ามัดหมี่ (4)</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่ (5)</p> <p>5. "งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด" นักเรียน รู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้</p> <p>ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์ (1)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ข. ดี เราชอบเพราะสนุกสนานดี (2) ค. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา (3) ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา (4) จ. เข้าร่วมงานประจำปี (5)				
6. "ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่ (1) ข. ควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่ (2) ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะๆ(3) ง. อาชีพทอผ้าสามารถสร้างรายได้ที่ดี (4) จ. ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ (5)				
7. "คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี (1) ข. ใครมาอยู่ก็รวยทั้งนั้นแหละ (2) ค. โตขึ้นเราน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง (3) ง. โรงเรียนการสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ (4) จ. ตั้งใจประกอบอาชีพการทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเราดีขึ้น (5)				
8. "เชื่อว่าหมู่บ้านของเราทอผ้าลวดลายยังไม่ สวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้ ก. เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกัน (1) ข. เป็นไปได้อย่างไร ไม่อยากจะเชื่อเลย (2) ค. ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย (3) ง. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้าน				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม(4)</p> <p>จ. แสวงหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อการพัฒนา ลวดลายและการออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ (5)</p> <p>9. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทำผ้ามัดหมี่มาสอน ในโรงเรียนของเรา</p> <p>ก. เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้ (1)</p> <p>ข. เป็นการวางพื้นฐานการทำผ้าให้นักเรียน(2)</p> <p>ค. นักเรียนจะได้นำความรู้การทำผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต (3)</p> <p>ง. ควรมีการนำการทำผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา (4)</p> <p>จ. นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้วทำผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องและสวยงาม (5)</p> <p>10. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีผ้ามัดหมี่ในหมู่บ้านของเราออกจำหน่าย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้</p> <p>ก. โครงการนี้มีผ้ามัดหมี่จำหน่าย (1)</p> <p>ข. ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป (2)</p> <p>ค. หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้(3)</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง (4)</p> <p>จ. ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมืออยู่แล้ว</p> <p>11. "เด็ก ๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทำผ้า การทำปลาสามฝัก ฯลฯ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เป็นเรื่องที่ดี (1)</p> <p>ข. ดีนะที่เด็ก ๆ เขาเป็นเช่นนั้น (2)</p> <p>ค. การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ (4)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>จ. เด็กคนอื่นๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง (5)</p> <p>12. "คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว</p> <p>ก. คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน (1)</p> <p>ข. พ่อ แม่ พี่ น้องของเราก็เป็นคนไทยพวน (2)</p> <p>ค. คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี (3)</p> <p>ง. เราควรภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่ (4)</p> <p>จ. เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ (5)</p> <p>13. "แต่งตัวเรียบร้อย สวยงามด้วยผ้าทอมัดหมี่ สดุดีจะทำเป็นคนในอำเภอบ้านหมี่กระมัง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. คนบ้านหมี่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สวยดี (1)</p> <p>ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่ (2)</p> <p>ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่จะทำให้ดูดี สวยงามสมกับเป็นคนบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แต่งชุดผ้าทอมัดหมี่ (4)</p> <p>จ. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สัปดาห์ละ 1 วัน อยู่แล้ว</p> <p>14. "แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านเราเสมอ" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น (1)</p> <p>ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่างๆก็กลับมาเที่ยวบ้าน (2)</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ให้รู้กันอย่างทั่วถึง (3)</p> <p>ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ (4)</p> <p>จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว(5)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>15. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (2)</p> <p>ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน (3)</p> <p>ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์ไว้ (4)</p> <p>จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาเป็นประจำอยู่แล้ว (5)</p>				
<p>16. "นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี่ เวลาจัดการแสดงนิยมนำผ้ามัดหมี่มาจัดตกแต่ง เป็นชุดการแสดง" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น (1)</p> <p>ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมี่มาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดง (2)</p> <p>ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่เป็นอุปกรณ์ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่องการแต่งท่ารำที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่ (4)</p> <p>จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้ามัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของโรงเรียน (5)</p>				
<p>17. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี (1)</p> <p>ข. มีความสอดคล้องกันดีทั้งคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ (2)</p> <p>ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึง</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ ทั่วถึง (4)</p> <p>จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว (5)</p> <p>18. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ด้ายการใช้สี ในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ด้ายและสีที่หลากหลาย (1)</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ด้ายและการ ใช้สี (2)</p> <p>ค. โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ด้าย การใช้สีในการ ทอผ้ามัดหมี่ (3)</p> <p>ง. ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ด้าย การใช้สี กับ ชาวบ้านอย่างทั่วถึง (4)</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ด้าย การใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่</p> <p>19. การทอผ้าให้สวยงามนั้น จะต้องมีความรู้ทางด้านศิลปะ ควบคู่ไปด้วย นักเรียนมีความรู้สึก อย่างไร</p> <p>ก. มีคนพูดให้ฟังบ้างเหมือนกัน (1)</p> <p>ข. ใช่เลย เพราะศิลปะบ่งบอกถึงความสวยงาม (2)</p> <p>ค. นักเรียน ควรได้เรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อส่งเสริมการ ทอผ้าให้สวยงาม (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องศิลปะการทอผ้าที่สวยงาม (4)</p> <p>จ. ได้เรียนรู้จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน เป็นประจำอยู่แล้ว (5)</p> <p>20. "ผ้ามัดหมี่ สร้างสังคม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้คนรู้จักกัน (1)</p> <p>ข. คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน (2)</p> <p>ค. ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาว อำเภอบ้านหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการ</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>ทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน (4)</p> <p>จ. นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้ดีขึ้นแล้ว (5)</p> <p>21. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่</p> <p>ก. ไม่เคยได้ยินมาก่อน (1)</p> <p>ข. เป็นสิ่งที่ดีจะได้มีความรู้ที่ใหม่ๆ (2)</p> <p>ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี (3)</p> <p>ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป (4)</p> <p>จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้นานแล้ว(5)</p> <p>22. คนเฒ่าคนแก่มักพูดว่า "เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ได้ยินคนเฒ่าคนแก่พูดเช่นนั้นเหมือนกัน (1)</p> <p>ข. ควรหาวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน (2)</p> <p>ค. ควรจูงใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่ (3)</p> <p>ง. โรงเรียนควรรณรงค์ให้นักเรียนใช้ผ้าทอมัดหมี่ (3)</p> <p>จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว (4)</p> <p>23. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ มีทำนองเพลงซ้ำๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)</p> <p>ข. ดีจัง จะได้เรียนรู้เข้าใจ (2)</p> <p>ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวานซ้ำๆ ดีแล้ว (3)</p> <p>ง. ซ้ำหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ ผู้เรียนรู้เข้าใจ (4)</p> <p>จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจ (5)</p> <p>24. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่ (1)</p>				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน(2) ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม (3) ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ (4) จ. ควรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (5)				
25. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน (1) ข. จริงซี เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน (2) ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ (3) ง. เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด (4) จ. ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป (5)				
26. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวว่"ศิลปะชีพ สืบสานให้ไทยเจริญกลม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. เคยได้ยินชื่อศูนย์ศิลปะชีพ (1) ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปะชีพ (2) ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง (3) ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปะชีพได้ จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มั่นคง (-)				
27. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้ผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น (1) ข. ต้องเป็นผ้ามัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว (2) ค. ใช้ผ้ามัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม (3) ง. เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ (4)				

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
<p>จ. ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว</p> <p>28. เมื่อในอนาคตการทอผ้ามัดหมี่ไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. น่าเสียดาย (1)</p> <p>ข. ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น (2)</p> <p>ค. รักษาของเก่าและหาตลาดขายใหม่มาเพิ่ม(3)</p> <p>ง. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการสืบทอด (4)</p> <p>จ. ต้องเรียนรู้การทอผ้ามัดหมี่เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา (5)</p> <p>29. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า "อยู่ข้าว อยู่น้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองผ้ามัดหมี่ สตรีแสนงาม"</p> <p>ก. เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ (1)</p> <p>ข. ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก (2)</p> <p>ค. ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้ (3)</p> <p>ง. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนภายนอกได้เห็นจริงดังคำขวัญ (4)</p> <p>จ. อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว (5)</p> <p>30. ผลิตภัณฑ์ผลงานโกสรางโถที่อป มัดหมี่มอบแดงคี่ไท่ คั้งไชชาน ราชนิ "สิริภักดิ์" ทรงประทาน ขอพระองค์ เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ</p> <p>นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ตั้งใจที่ผ้ามัดหมี่มีชื่อเสียง (1)</p> <p>ข. ผ้ามัดหมี่มีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าโอท็อป(2)</p> <p>ค. ภาคภูมิใจที่ผ้ามัดหมี่อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (3)</p> <p>ง. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึงกัน(4)</p> <p>จ. ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป (5)</p>				

ภาคผนวก ง
การวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่นก่อนเรียน

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>1. “งานเทศกาลของดีบ้านหมี่ ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก” นักเรียนรู้สึก อย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ทราบมาว่าเคยมีงานนี้ทุกปี</p> <p>ข. ฉันชอบให้มีนะจะได้ศึกษาค้น</p> <p>ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้านมาจำหน่าย</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน</p> <p>จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>2. มีคนกล่าวว่า “การทอผ้ามัดหมี่เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี่” นักเรียน รู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. เราน่าจะหัดทอผ้าบ้าง</p> <p>ค. น่าจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ให้มากขึ้นเพื่อเศรษฐกิจของบ้านเรา</p> <p>จ. แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>3. มีคนกล่าวว่า “ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต มีความสมดุลของเส้นและสี ผสมผสานกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลากหลาย</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องการออกแบบลายผ้ามัดหมี่</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>4. “ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ของลพบุรี ผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน คือ เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย ปัจจุบันนิยมใช้ด้ายฝ้ายและไหมสำเร็จ” จากคำกล่าวนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย</p> <p>ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและไหมดีขึ้น</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผ้ามัดหมี่</p> <p>ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายดูแลง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหม</p> <p>จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>5. “ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่</p> <p>ข. เราควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่</p> <p>ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะๆ</p> <p>ง. อาชีพทอผ้าสามารถทำรายได้เป็นอย่างดี</p> <p>จ. ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>6. “งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้</p> <p>ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์</p> <p>ข. ดีเราชอบเพราะสนุกสนานดี</p> <p>ค. เราควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา</p> <p>ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>จ. เข้าร่วมงานประจำปี</p> <p>7. “เชื่อว่าหมู่บ้านของเราทอดผ้าลวดลายยังไม่สวยงาม” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. เป็นไปได้อย่างไรไม่อยากจะเชื่อเลย</p> <p>ค. ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย</p> <p>ง. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้านเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบ ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>จ. แสวงหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาลวดลายและออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>8. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี</p> <p>ข. โครมายุก็รวยทั้งนั้น</p> <p>ค. โตขึ้นรณาน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ</p> <p>จ. ตั้งใจประกอบอาชีพทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเราดีขึ้น</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>9. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีในหมู่บ้านของเรา นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้</p> <p>ก. โครงการนี้มีผ้ามัดหมี่จำหน่าย</p> <p>ข. ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป</p> <p>ค. หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง</p> <p>จ. ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมือกันอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปดผล
<p>10. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทอผ้ามัดหมี่มาสอนในโรงเรียนของเรา</p> <p>ก. เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้</p> <p>ข. เป็นการวางพื้นฐานการทอผ้าให้นักเรียน</p> <p>ค. นักเรียนจะได้นำความรู้การทอผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต</p> <p>ง. ควรมีการนำการทอผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>จ. นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว ทอผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องสวยงาม</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>11. “คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว</p> <p>ก. คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน</p> <p>ข. พ่อ แม่ พี่ น้องของก็เป็นคนไทยพวน</p> <p>ค. คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี</p> <p>ง. เราควรภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่</p> <p>จ. เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>12. “เด็ก ๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า การทำปลาสามพัก ฯลฯ” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เป็นเรื่องที่ดี</p> <p>ข. ดีนะที่เด็ก ๆ เขาเป็นเช่นนั้น</p> <p>ค. การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ</p> <p>จ. เด็กคนอื่น ๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>13. “แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านราเสมอ”นักเรียน รู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น</p> <p>ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่างๆก็กลับมาเที่ยวบ้าน</p> <p>ค. เราควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมีให้รู้จักกันอย่างทั่วถึง</p> <p>ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี</p> <p>จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>14. “แต่ตัวเรียวร้อย สวยงามด้วยผ้าทอมัดหมีดี คุณจะเป็นคนในอำเภอบ้านหมีกระมัง”นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. คนบ้านหมีแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมีสวยดี</p> <p>ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี</p> <p>ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมีจะทำให้ดูดี สวยงาม สมกับเป็นคนบ้านหมี</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดผ้าทอมัดหมี</p> <p>จ. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมีสัปดาห์ละ 1 วัน อยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>15. “นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี เวลาจัดการแสดง นิยมนำผ้ามัดหมีมาจัดตกแต่ง เป็นชุดการแสดง” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น</p> <p>ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมีมาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดง</p> <p>ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมีเป็นอุปกรณ์</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่อง การแต่งทำร่าที่เกี่ยวกับการใช้ผ้าทอมัดหมี</p> <p>จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>นำผ้ามัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของโรงเรียน</p> <p>16. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับผ้ามัดหมี่อย่างไร</p> <p>ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน</p> <p>ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์</p> <p>จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>17. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ผ้า การใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอย่างไร</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ผ้าและสีที่หลากหลาย</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผ้าและการใช้สี</p> <p>ค. โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ผ้าและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่</p> <p>ง. ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ผ้า การใช้สีกับชาวบ้านอย่างทั่วถึง</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ผ้าและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>18. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี</p> <p>ข. มีการสอดคล้องกันดีทั้งคำว่า บ้านหมี่กับมัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่</p> <p>ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง</p> <p>จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว</p> <p>19. ผ้ามัดหมี่ “สร้างสังคม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้คนรู้จักกัน</p> <p>ข. คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน</p> <p>ค. ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาวอำเภอบ้านหมี่</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน</p> <p>จ. นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้ได้อยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>20. การทอผ้าให้สวยงามนั้น จะต้องมีความรู้ทางด้านศิลปะควบคู่ไปด้วย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. มีคนพูดให้ฟังบ้างเหมือนกัน</p> <p>ข. ใช่เลย เพราะศิลปะบ่งบอกถึงความสวยงาม</p> <p>ค. นักเรียนควรได้เรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อส่งเสริมการทอผ้าให้สวยงาม</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องศิลปะการทอผ้าที่สวยงาม</p> <p>จ. ได้เรียนรู้จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>21. คนเฒ่าคนแก่มักพูดว่า “เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ได้ยินคนเฒ่า คนแก่พูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. ควรหาวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน</p> <p>ค. เราควรภูมิใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
ง. โรงเรียนควรเร่งรณรงค์ให้นักเรียนใช้ทอมมัดหมี่ จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว 22. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอมัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่ ก. ไม่เคยได้ยินมาก่อน ข. เป็นสิ่งที่ดี จะได้มีความรู้ใหม่ๆ ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้นานแล้ว	1.00	มีความสอดคล้อง
23. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่า “ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่ ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ จ. ควรรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	1.00	มีความสอดคล้อง
24. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ ควรจะเป็นทำนองเพลงช้าๆ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข. ดิฉัน จะได้เรียนรู้เข้าใจ ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวานช้าๆ ดีแล้ว ง. ช้าหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจ	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>25. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวหาว่า "ศิลปินศิลปสถานให้ไทยเกลียดวกลม" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เคยได้ยินแต่ศูนย์ศิลปิน</p> <p>ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปิน</p> <p>ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปินได้</p> <p>จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มั่นคง</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>26. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. จริงซี เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญ</p> <p>ง. เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด</p> <p>จ. ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>27. เมื่อในอนาคตการทอผ้ามัดหมี่ไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. น่าเสียดาย</p> <p>ข. ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น</p> <p>ค. รักษาของเก่าและหาวัสดุสายไหมมาเพิ่ม</p> <p>ง. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยการสืบทอด</p> <p>จ. ต้องเรียนรู้การทอผ้ามัดหมี่เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>28. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้มัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น</p> <p>ข. ต้องเป็นมัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว</p> <p>ค. ใช้มัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม</p> <p>ง. เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ</p> <p>จ. ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>29. ผลิตภัณฑ์ผลงานก่อสร้างโอท็อป มัดหมี่มอบแต่ องค์ให้ตั้งไขชาน ราชนิ “สิริกิตต์” ทรงประทาน ขอพระองค์เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ตั้งใจที่มัดหมี่มีชื่อเสียง</p> <p>ข. มัดหมี่มีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าโอท็อป</p> <p>ค. ภาคภูมิใจที่มัดหมี่อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์</p> <p>ง. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึง</p> <p>จ. ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>30. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า ” อยู่ข้าว อยู่น้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองมัดหมี่ สตรีแสนงาม”</p> <p>ก. เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ</p> <p>ข. ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก</p> <p>ค. ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้</p> <p>ง. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนได้เห็นจริงดังคำขวัญ</p> <p>จ. อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความรู้ที่รักท้องถิ่นหลังเรียน

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>1. มีคนกล่าวว่า "การทอผ้ามัดหมี่เป็นหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านหมี่" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นเขาพูดกันอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. เราน่าจะหัดทอผ้าบ้าง</p> <p>ค. น่าจะจัดประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่ในที่ชุมชนเพื่อเป็นการเผยแพร่</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมการทอผ้ามัดหมี่ให้มากขึ้นเพื่อเศรษฐกิจของบ้านเรา</p> <p>จ. แต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>2. งานเทศกาลของดีบ้านหมี่ ที่เคยจัดกันมาทุกปีแล้วมาหยุดไม่มีการจัดอีก" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ทราบมาว่าเคยมีงานนี้ทุกปี</p> <p>ข. ฉันชอบให้มีจะได้ศึกษาค้น</p> <p>ค. น่าจะจัดทุกปีเพราะเป็นการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้านมาจำหน่าย</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลงาน</p> <p>จ. เข้าร่วมงานนี้ทุกปี</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>3. "ข้อแตกต่างของผ้ามัดหมี่ของลพบุรี ผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน คือ เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย เพราะสภาพภูมิอากาศของลพบุรีมีอากาศร้อนและความชื้นต่ำ เป็นอุปสรรคการขยายพันธุ์ของตัวไหม จึงนิยมใช้ฝ้าย ปัจจุบันนิยมใช้ด้ายฝ้ายและไหมสำเร็จ" จากคำกล่าวนี้ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เส้นด้ายส่วนใหญ่เป็นฝ้าย</p> <p>ข. ควรหาวิธีที่จะทำให้คุณภาพของฝ้ายและไหมดีขึ้น</p> <p>ค. ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของผ้ามัดหมี่</p> <p>ง. น่าจะดีเพราะฝ้ายดูแลง่ายกว่าทอด้วยผ้าไหม</p> <p>จ. ทุกวันนี้ชาวบ้านหมี่ก็ใช้ฝ้ายทอผ้าเป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>4. มีคนกล่าวว่า "ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่ มีรูปทรงที่เป็นเรขาคณิต มีความสมดุลของเส้น และสี ผสมผสานกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดลวดลายอันสวยงาม" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่มีลวดลายให้เลือกหลากหลาย</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้ามัดหมี่</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสวยงามของลายผ้ามัดหมี่ให้ทั่วถึง</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องการออกแบบลายผ้ามัดหมี่</p> <p>จ. ชาวบ้านควรได้พัฒนาฝีมือเกี่ยวกับการออกแบบลายผ้ามัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>5. "งานสงกรานต์ทุกปีของหมู่บ้านเรา จะมีพิธีแห่พระและรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ ใส่ผ้าทอมัดหมี่ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตลอด" นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับประเพณีนี้</p> <p>ก. ทุกหมู่บ้านก็มีประเพณีสงกรานต์</p> <p>ข. ดีเราชอบเพราะสนุกสนานดี</p> <p>ค. เราควรส่งเสริมสนับสนุนให้สืบทอดประเพณีให้กับหมู่บ้านเรา</p> <p>ง. นับเป็นประเพณีที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเรา</p> <p>จ. เข้าร่วมงานประจำทุกปี</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>6. "ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าเศรษฐกิจของอำเภอบ้านหมี่" นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. ชาวอำเภอบ้านหมี่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผ้ามัดหมี่</p> <p>ข. เราควรส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่</p> <p>ค. เราน่าจะชวนเยาวชนคนรุ่นใหม่ทำเยอะๆ</p> <p>ง. อาชีพทอผ้าสามารถทำรายได้ที่ดี ตั้งใจในการเรียนรู้เรื่องการทอผ้ามัดหมี่อยู่เสมอ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>7. “คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ ส่วนมากจะมีฐานะดีขึ้นทุกคนเลย นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. คนที่มีอาชีพทอผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่มีรายได้ดี</p> <p>ข. โครมายุก็รวยทั้งนั้น</p> <p>ค. โดชิโนราน่าจะมีอาชีพนี้บ้าง</p> <p>ง. โรงเรียนควรสอนการฝึกอาชีพการทอผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ</p> <p>จ. ตั้งใจประกอบอาชีพทอผ้าเพื่อให้เศรษฐกิจบ้านเราดีขึ้น</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>8. “เชื่อว่าหมู่บ้านของเราทอผ้าลวดลายยังไม่สวยงาม” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นเขาพูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. เป็นไปได้อย่างไรไม่อยากจะเชื่อเลย</p> <p>ค. ไม่จริงหรอก ก็ยังเห็นมีคนมารับเอาไปขายอยู่เลย</p> <p>ง. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาชาวบ้านเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>จ. แสวงหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาลวดลายและออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>9. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำการทอผ้ามัดหมี่มาสอนในโรงเรียนของเรา</p> <p>ก. เป็นสิ่งที่ดี นักเรียนจะได้เรียนรู้</p> <p>ข. เป็นการวางพื้นฐานการทอผ้าให้นักเรียน</p> <p>ค. นักเรียนจะได้นำความรู้การทอผ้าไปประกอบอาชีพในอนาคต</p> <p>ง. ควรมีการนำการทอผ้ามัดหมี่มาจัดเข้าเป็นหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>จ. นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว ทอผ้ามัดหมี่ได้ถูกต้องสวยงาม</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>10. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีในหมู่บ้านของเรา นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับโครงการนี้</p> <p>ก. โครงการนี้มีฝ่ายที่มีเจ้าหน้าที่</p> <p>ข. ควรมีการส่งเสริมให้มีโครงการนี้ต่อไป</p> <p>ค. หลายๆ ฝ่ายควรให้ความร่วมมือโครงการนี้</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้อย่างทั่วถึง</p> <p>จ. ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนก็ให้ความร่วมมือกันอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>11. “เด็กๆ ในอำเภอของเรา สนใจที่จะรับการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไม่ว่าจะเป็นการทำผ้า การทำปลาต้มพริก ฯลฯ” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เป็นเรื่องที่ดี</p> <p>ข. ดินะที่เด็กๆ เขาเป็นเช่นนั้น</p> <p>ค. การได้รับการถ่ายทอดเอกลักษณ์ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี</p> <p>ง. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ</p> <p>จ. เด็กคนอื่นๆ ก็เอาเป็นแบบอย่าง</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>12. คนบ้านหมี่ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพวน” นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับข้อความดังกล่าว</p> <p>ก. คนในหมู่บ้านที่เราอยู่ก็เป็นคนไทยพวน</p> <p>ข. พ่อ แม่ พี่ น้องของก็เป็นคนไทยพวน</p> <p>ค. คนพวนเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย นับเป็นตัวอย่างที่ดี</p> <p>ง. เราควรภูมิใจในความเป็นคนพวน อำเภอบ้านหมี่</p> <p>จ. เราควรอนุรักษ์การเป็นคนไทยพวนไว้ เช่น ภาษาพวน วิถีชีวิตความเป็นอยู่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>13. “แต่งตัวเรียบร้อย สวยงามด้วยผ้าทอฝีมือดี ดูท่าจะเป็นคนในอำเภอบ้านหมี่กระมัง”</p> <p>นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. คนบ้านหมี่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สวยดี</p> <p>ข. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่</p> <p>ค. ผู้ที่แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่จะทำให้ดูดี สวยงามสมกับเป็นคนบ้านหมี่</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่งชุดผ้าทอมัดหมี่</p> <p>จ. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่สัปดาห์ละ 1 วันอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>14. “แม้ว่าฉันจะไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีโอกาสฉันจะกลับมาเที่ยวที่บ้านเราเสมอ” นักเรียน</p> <p>รู้สึกอย่างไรกับคำกล่าวนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่คิดเช่นนั้น</p> <p>ข. คนที่ไปทำงานต่างถิ่นเมื่อถึงเทศกาลต่างๆก็กลับมาเที่ยวบ้าน</p> <p>ค. เราควรประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่ให้รู้จักกันอย่างทั่วถึง</p> <p>ง. น่าจะดีถ้านักเรียนมีส่วนในการประชาสัมพันธ์ของดีบ้านหมี่</p> <p>จ. ทุกคนที่ไปอยู่ต่างถิ่นก็กลับมาทุกปีอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>15. มีคนพูดว่า ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้สึก</p> <p>อย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เคยมีคนพูดให้ฟังเหมือนกัน</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ค. โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมโดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้ามัดหมี่มาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน</p> <p>ง. ต้องมีการถ่ายทอดและอนุรักษ์</p> <p>จ. มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>16. “นักเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอบ้านหมี่ เวลาจัดการแสดง นิยมนำผ้ามัดหมี่มาจัดตกแต่ง เป็น</p> <p>ชุดการแสดง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับคำพูดนี้</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทำเช่นนั้น</p> <p>ข. นักเรียนชื่นชอบมากที่นำผ้ามัดหมี่มาสร้างสรรค์เป็นชุดการแสดง</p> <p>ค. น่าจะจัดให้มีการแสดงของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ผ้ามัดหมี่เป็นอุปกรณ์</p> <p>ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนเรื่อง การแต่งท่ารำที่เกี่ยวกับการใช้ผ้าทอมัดหมี่</p> <p>จ. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ในการนำผ้ามัดหมี่มาจัดเป็นชุดการแสดงทุกครั้งที่มีงานของโรงเรียน</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>17. มีคนพูดว่า อำเภอบ้านหมี่ก็มาจากคำว่ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เป็นชื่อที่มีความไพเราะดี</p> <p>ข. มีการสอดคล้องกันดีทั้งคำว่า บ้านหมี่กับมัดหมี่</p> <p>ค. บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการทอผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่</p> <p>ง. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสอดคล้องของคำว่าบ้านหมี่กับมัดหมี่ให้ทั่วถึง</p> <p>จ. อำเภอบ้านหมี่กับคำว่ามัดหมี่อยู่คู่กันมานานแล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>18. กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ด้าย การใช้สี ในการทอผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ผ้ามัดหมี่ที่สวยงามต้องใช้ด้ายและสีที่หลากหลาย</p> <p>ข. นักเรียนควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ด้ายและการใช้สี</p> <p>ค. โรงเรียนควรสอนเรื่องการใช้ด้ายและการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
ง. ควรมีการให้ความรู้เรื่องการใช้ผ้าย การใช้สี กับชาวบ้านอย่างทั่วถึง จ. ชาวบ้านควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ผ้าย และการใช้สีในการทอผ้ามัดหมี่ 19. การทอผ้าให้สวยงามนั้น จะต้องมีความรู้ทางด้านศิลปะควบคู่ไปด้วย นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. มีคนพูดให้ฟังบ้างเหมือนกัน ข. ใช่เลย เพราะศิลปะบ่งบอกถึงความสวยงาม ค. นักเรียนควรได้เรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อส่งเสริมการทอผ้าให้สวยงาม ง. โรงเรียนควรสอนเรื่องศิลปะการทอผ้าที่สวยงาม จ. ได้เรียนรู้จากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นประจำอยู่แล้ว	1.00	มีความสอดคล้อง
20. “ผ้ามัดหมี่ สร้างสังคม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ก. ทำให้คนรู้จักกัน ข. คนในสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ค. ผ้ามัดหมี่เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้กับสังคมชาวอำเภอบ้านหมี่ ง. โรงเรียนควรส่งเสริมสังคมโดยการฝึกอาชีพการทอผ้ามัดหมี่ให้กับนักเรียน จ. นักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างสังคมให้คืออยู่แล้ว	1.00	มีความสอดคล้อง
21. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการนำเอาวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ มาประดิษฐ์เป็นเพลงระบำมัดหมี่ ก. ไม่เคยได้ยินมาก่อน ข. เป็นสิ่งที่ดี จะได้มีความรู้ใหม่ๆ ค. เป็นการบูรณาการที่หลากหลายวิธีดี ง. เด็กควรได้เรียนรู้สิ่งเก่าและสิ่งใหม่ควบคู่กันไป จ. ต้องการให้มีการทำในลักษณะนี้มานานแล้ว	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>22. คนแก่คนแก่มักพูดว่า “เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ได้ยินคนแก่ๆ คนแก่ๆ พูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. ควรหาวิธีทำให้เยาวชนหันมาใช้ผ้าทอมัดหมี่กัน</p> <p>ค. เราควรตั้งใจวัยรุ่นให้มาแต่งกายด้วยผ้ามัดหมี่</p> <p>ง. โรงเรียนควรรณรงค์ให้นักเรียนใช้ทอมัดหมี่</p> <p>จ. นักเรียนก็แต่งกายด้วยผ้าทอมัดหมี่เป็นประจำอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>23. มีคนกล่าวว่า ทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัดหมี่ ควรจะเป็นทำนองเพลงช้าๆ</p> <p>นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เห็นด้วยอย่างยิ่ง</p> <p>ข. ดิฉัน จะได้เรียนรู้เข้าใจ</p> <p>ค. คำว่า ระบำมัดหมี่ น่าจะมีทำนองที่อ่อนหวาน ช้าๆ ดีแล้ว</p> <p>ง. ช้าหรือเร็วก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ</p> <p>จ. การเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสนใจ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>24. ในเนื้อเพลงที่กล่าวว่า “ผ้ามัดหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม” นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ทุกเชื้อชาตินิยมผ้ามัดหมี่</p> <p>ข. เห็นทุกหมู่บ้านก็สวมใส่กัน</p> <p>ค. ความสวยงามของผ้ามัดหมี่ทำให้ทุกคนนิยม</p> <p>ง. ควรมีหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ผ้ามัดหมี่</p> <p>จ. ควรอนุรักษ์ผ้ามัดหมี่ให้คงอยู่และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>25. ถ้าใครไม่รู้จักผ้ามัดหมี่ ก็ไม่ใช่ลูกหลานของชาวบ้านหมี่ นักเรียนมีความรู้ดีอย่างไร</p> <p>ก. มีคนพูดอย่างนั้นเหมือนกัน</p> <p>ข. จริงซิ เพราะทำกันเกือบทุกหมู่บ้าน</p> <p>ค. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญ</p> <p>ง. เราต้องหาทางเรียนรู้เกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่ให้มากที่สุด</p> <p>จ. ต้องฟื้นฟูให้เยาวชนสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>26. ในเนื้อเพลงระบำมัดหมี่ที่กล่าวว่า "ศิลปาชีพสืบสานให้ไทยเกิดยวถอม" นักเรียนมีความรู้ดีอย่างไร</p> <p>ก. เคยได้ยินแต่ศูนย์ศิลปาชีพ</p> <p>ข. ดีจังเลย ผ้าทอเราได้เป็นสินค้าของศิลปาชีพ</p> <p>ค. เราต้องทำให้ดีและสวยงามจะได้ขายดีมีชื่อเสียง</p> <p>ง. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของผ้ามัดหมี่ที่เป็นสินค้าในศิลปาชีพได้</p> <p>จ. ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ก็จะทำให้เศรษฐกิจด้านการทอผ้ามัดหมี่มั่นคง</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>27. เพลงระบำมัดหมี่ที่ประดิษฐ์ขึ้น การแต่งกายจะใช้ผ้ามัดหมี่ นักเรียนมีความรู้ดีอย่างไร</p> <p>ก. ดีจัง เพราะเป็นผ้าทอของท้องถิ่น</p> <p>ข. ต้องเป็นผ้ามัดหมี่เพราะชื่อเพลงก็บอกอยู่แล้ว</p> <p>ค. ใช้ผ้ามัดหมี่เพราะมีลวดลายที่สวยงาม</p> <p>ง. เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของ</p> <p>จ. ตั้งใจที่จะใช้ผ้าทอมัดหมี่อยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
<p>28. เมื่อในอนาคตการทอดผ้ามีดหมีไม่มีการสืบทอด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. น่าเสียดาย</p> <p>ข. ต้องไปเรียนรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น</p> <p>ค. รักษาของเก่าและหาสวดลายใหม่มาเพิ่ม</p> <p>ง. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยการสืบทอด</p> <p>จ. ต้องเรียนรู้การทอดผ้ามีดหมีเพื่อสืบทอดภูมิปัญญา</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>29. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคำขวัญของอำเภอที่ว่า ” อู่ข้าว อู่น้ำ วัฒนธรรมรุ่งเรือง เมืองผ้ามีดหมี สตรีแสนงาม”</p> <p>ก. เป็นคำขวัญที่มีความไพเราะ</p> <p>ข. ฉันชอบอ่านคำขวัญนี้มาก</p> <p>ค. ภูมิใจที่อำเภอเรามีคำขวัญดีเช่นนี้</p> <p>ง. ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาเยือนได้เห็นจริงดังคำขวัญ</p> <p>จ. อำเภอเราเป็นจริงดังคำขวัญอยู่แล้ว</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
<p>30. ผลิตภัณฑ์ผลงานไม้สักสร้างไอทอป มีดหมีมอบแด่องค์ให้ตั้งไชขาน</p> <p>ราชินี “สิริกิตต์” ทรงประทาน ขอพระองค์เกษมสำราญเนาว์นานเทอญ</p> <p>นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. ดีใจที่ผ้ามีดหมีมีชื่อเสียง</p> <p>ข. ผ้ามีดหมีมีคุณภาพจึงได้เป็นสินค้าไอทอป</p> <p>ค. ภาคภูมิใจที่ผ้ามีดหมีอยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์</p> <p>ง. ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึง</p> <p>จ. ต้องรักษาไว้ให้เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอต่อไป</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียนความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	1. ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร. ก. นาฏยศัพท์ ข. ภาษาท่า ค. นาฏศิลป์ ง. ศิลป	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	2. ข้อใดเป็นความหมายของภาษาท่า. ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์ ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	3. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของแขน - มือ ก. กล่อมหน้า ข. ตั้งวง ค. กระทบ ง. จรด	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	4. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางต่างกัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด. ก. เอียงศีรษะ ข. ลักคอ ค. กล่อมหน้า ง. เอียงไหล่	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	5. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยิ้ม ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจุมุก ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 13 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	<p>ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายพก</p> <p>6. ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่” เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร.</p> <p>ก. คีใจ</p> <p>ข. รัก</p> <p>ค. กลัว</p> <p>ง. ร่าเริง</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	<p>7. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรือออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร.</p> <p>ก. ตั้งวง</p> <p>ข. ฉายมือ</p> <p>ค. จับ</p> <p>ง. เตะมือ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบายภาษาท่าและนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	<p>8. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับงาช้าง มือตั้งข้อเหยียดนิ้วตั้ง เราเรียกว่าอะไร.</p> <p>ก. ตั้งวง</p> <p>ข. หงายแขน</p> <p>ค. ตั้งมือ</p> <p>ง. คลายมือ</p>	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	<p>9. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำมัทหมี่</p> <p>ก. เอกลักษณ์</p> <p>ข. ศิลปาชีพ</p> <p>ค. อาชีพ</p> <p>ง. การศึกษา</p>	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 13 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมัทหมี่ได้	10. เพลงระบำมัทหมี่กล่าวถึงผู้ที่ นิยมทอผ้ามัทหมี่ คือกลุ่มชนใด ก. จีนกลาง ข. ไทยมุสลิม ค. ลาวพวน ง. มอญ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมัทหมี่ได้	11. เพลงระบำมัทหมี่ที่ประดิษฐ์ทำร่า ขึ้นใหม่ ได้แม่แบบทำร่ามาจากสิ่งใด ก. เพลงแม่บท ข. เพลงช้าเพลงเร็ว ค. เพลงเชิด ง. เพลงเสมอ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมัทหมี่ได้	12. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ ทำนองเพลงใด ก. วาดรีประดับดาว ข. เขมรไทรโยค ค. เขมรราช ง. เขมรไฉ่ควาย	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมัทหมี่ได้	13. อัตรจังหวะของเพลงไทยส่วน ใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำ จะใช้อัตรจังหวะกี่ชั้น ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 13 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
2. นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้	14. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่. ก. เอกลักษณ์ ข. สิ้นคำ ค. อาชีพ ง. ความยั่งยืน	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	15. การข้อมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอว ทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณ โนมัดคล้องตามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร ก. ทำยิ่งใหญ่ ข. ท่ามอบให้ ค. ท่าหาญสู้ ง. ท่างาม	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	16. ตั้งมือซ้ายระดับปาก มือขวาตั้งวงบัวบานเป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร ก. ท่าถวาย ข. ท่าเชื้อเชิญ ค. มาสยิ่งใหญ่ ง. ท่างาม	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	17. คำว่า “ระดับถีน” ในเพลงระบำมัทหมี่ นิ้วมือควรอยู่ที่ระดับใด ก. ซี่ลงบนพื้น ข. ซี่ระดับสายดา ค. ซี่ระดับปาก ง. ซี่ระดับแง่ศีรษะ	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	18. คำว่า “สร้างผลงาน” ในเพลงระบำมัทหมี่ ข้อมือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด.		

ตาราง 13 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	ก. ระดับชายพก ข. ระดับศีรษะ ค. ระดับหน้า ง. ระดับทางคิ้ว 19. คำว่า “ราชินี สิริกิตต์” ในเพลง ระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด. ก. ทำถวาย ข. ทำเกิดทูน ค. ทำมอบให้ ง. ทำไหว	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	20. คำว่า “มัทหมี่มอบ” ในเพลง ระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด. ก. ทำไหว ข. ทำถวาย ค. ทำเชื้อเชิญ ง. ทำเกิดทูน	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบหลังเรียนความรู้ทางด้านนาฏศิลป์

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	1. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า. ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์ ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็น ภาษาพูด	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	2. ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร. ก. นาฏยศัพท์ ข. ภาษาท่า ค. นาฏศิลป์ ง. ศิลป์	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	3. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศ ทางต่างกัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด. ก. เอียงศีรษะ ข. ลักคอก ค. กล่อมหน้า ง. เอียงไหล่	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	4. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยัม ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับ จมูก ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับ ออก ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับ ปาก ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับ ชายพก	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 14 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปดผล
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	5. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วน ของแขน - มือ ก. กล่อมหน้า ข. ค้างว ค. กระทบ ง. จรด	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	6. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของ นิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร. ก. ค้างว ข. ฉายมือ ค. จีบ ง. เต็มมือ	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	7. “ลักษณะการประสานมือ ให้ ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่” เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร. ก. คีใจ ข. รัก ค. กลัว ง. ร่าเริง	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมัตหมีได้	8. การประแท้ มีความสัมพันธ์กับ ข้อใดมากที่สุด. ก. ก้าวเท้า ข. ยกเท้า ค. กระดกเท้า ง. กระทุ้งเท้า	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 14 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	9. กระดกเท้า มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด. ก. กระทุ้งเท้า ข. ยกเท้า ค. ก้าวเท้า ง. จรดเท้า	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	10. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่ง ออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้าย กับงาช้าง มือตั้งข้อเหยียดนิ้วคิง เรา เรียกว่าอะไร. ก. ตั้งวง ข. หงายแขน ค. ตั้งมือ ง. คลายมือ	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	11. ตั้งวงมือซ้ายระดับปาก มือขวา ตั้งวงบัวบาน เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร. ก. ทำถวาย ข. ทำเชื้อเชิญ ค. ทำยิ่งใหญ่ ง. ทำงาม	1.00	มีความสอดคล้อง
1. นักเรียนอธิบาย ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ ด้านนาฏศิลป์ไทยได้	12. การซ้อนมือทั้งสองข้างขึ้นระดับ เอวทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณ โนมืดลงตามมือเล็กน้อย เป็น ภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร. ก. ทำยิ่งใหญ่ ข. ทำมอบให้ ค. ทำหาญสู้ทำงาม	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 14 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปดผล
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	13. คำว่า “สร้างผลงาน” ในเพลง ระบำมัทหมี่ ซ้อนมือทั้งสองตั้งขึ้น ระดับใด. ก. ระดับชายพก ข. ระดับศีรษะ ค. ระดับหน้า ง. ระดับหางคิ้ว	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	14. คำว่า “ประดับถิ่น” ในเพลง ระบำมัทหมี่ นิ้วมือควรวูอยู่ที่ระดับใด. ก. ซี่ลงบนพื้น ข. ซี่ระดับสายตา ค. ซี่ระดับปาก ง. ซี่ระดับแฉ่งศีรษะ	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	15. คำว่า “ราชินี สิริกิติ์” ในเพลง ระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด. ก. ทำถวาย ข. ทำเทิดทูน ค. ทำมอบให้ ง. ทำไหว้	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ปฏิบัติทำรำเพลง ระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง	16. คำว่า “มัทหมี่มอบ” ในเพลง ระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด. ก. ทำไหว้ ข. ทำถวาย ค. ทำเชื้อเชิญ ง. ทำเทิดทูน	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 14 (ต่อ)

จุดประสงค์ข้อที่	ข้อคำถามข้อที่	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมดหมีได้	17. ทำนองเพลงระบำมดหมีใช้ ทำนองเพลงใด. ก. ราตรีประดับดาว ข. เขมรไทรโยก ค. เหมวราช ง. เขมรไล่ควาย	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมดหมีได้	18. อัตรารังหระที่ใช้บรรเลงในเพลง ระบำมดหมี จะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น. ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมดหมีได้	19. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลง ระบำมดหมี. ก. เอกลักษณะ ข. สีนค้ำ ค. อาชีพ ง. ความยั่งยืน	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นักเรียนอธิบาย ประวัติและความเป็นมา ของเพลงระบำมดหมีได้	20. อัตรารังหระของเพลงไทยส่วน ใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำ จะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น. ก. ชั้นเดียว ข. สองชั้น ค. สามชั้น ง. ถูกทุกข้อ	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. จังหวะ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ทำนอง	1.00	มีความสอดคล้อง
3. อักษร / ควบกถ้ำ	1.00	มีความสอดคล้อง
4. น้ำเสียง	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ความกล้าแสดงออก	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.00	มีความสอดคล้อง
2. การเคลื่อนไหวสอดคล้องกับ จังหวะ	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ความกล้าในการแสดงออก	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นในการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป		
คำชี้แจง เติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์		
1. เพศ.....	1.00	มีความสอดคล้อง
2. อายุ.....	1.00	มีความสอดคล้อง
3. อาชีพ.....	1.00	มีความสอดคล้อง
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ สร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จำนวน 8 ข้อ		
1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างต่อการสร้างบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องมีเนื้อเพลงเกี่ยวกับอะไรบ้าง	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องมีทำนองเพลงแบบใด	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องมีทำรำแบบใด	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องมีการตีบทแบบใด	1.00	มีความสอดคล้อง
6. ท่านคิดว่าบทเพลงระบำมัทหมี่ต้องมีการปฏิบัติทำรำแบบใด	1.00	มีความสอดคล้อง
7. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ใช้ในการบรรเลงเพลงระบำมัทหมี่กี่นาทีจึงจะเหมาะสม	1.00	มีความสอดคล้อง
รายการประเมิน		
8. ท่านคิดว่าโอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงระบำมัทหมี่ เหมาะสมที่จะใช้ในโอกาสใดบ้าง	1.00	มีความสอดคล้อง
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม		
.....	1.00	มีความสอดคล้อง
.....		

ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เพลงระบำมัทหมี่

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระสำคัญ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ความเหมาะสมและสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ความเหมาะสมและสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสาระการเรียนรู้	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ความเหมาะสมและสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	มีความสอดคล้อง
6. ความเหมาะสมและสอดคล้องของสื่อและแหล่งเรียนรู้	1.00	มีความสอดคล้อง
7. ความเหมาะสมและสอดคล้องของทรวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 20 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของบทเพลงและทำนองเพลงระบำมิดหมี

รายการประเมิน	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. ทำนองมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบทเพลง	1.00	มีความสอดคล้อง
2. บทเพลงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเพลงแม่บทและลีลาท่าทางการ ทอผ้า	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ทำนองมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเพลงแม่บทและลีลาท่าทางการทอผ้า	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ภาษาที่ใช้สื่อความหมายในบทเพลงและทำนอง มีความชัดเจน	1.00	มีความสอดคล้อง

ตาราง 21 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัจฉาหมู่รายบุคคล

นักเรียน	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 40 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน 20 คะแนน
	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	ตอนที่ 4		
	ประวัติ	เนื้อร้อง	ทำนอง	ลีลา/ท่ารำ		
	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน		
1	8	9	9	9	35	18
2	8	9	8	7	32	16
3	6	7	6	6	25	12
รวม					92	46
คะแนนประสิทธิภาพ					$E_1 = 75.00$	$E_2 = 76.67$

ตาราง 22 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัจฉาหมู่ แบบกลุ่มย่อย

นักเรียน	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 40 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน 20 คะแนน
	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	ตอนที่ 4		
	ประวัติ	เนื้อร้อง	ทำนอง	ลีลา/ท่ารำ		
	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน		
1	8	9	8	9	34	19
2	9	9	8	8	34	18
3	9	8	9	9	35	18
4	9	7	9	8	33	16
5	8	7	7	8	30	18
6	7	8	7	7	29	16
7	6	6	7	7	26	12
8	6	6	7	6	25	15
9	5	7	6	7	25	14
รวม					271	146
คะแนนประสิทธิภาพ					$E_1 = 75.27$	$E_2 = 81.11$

ตาราง 23 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่
แบบภาคสนาม

นักเรียน	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 40 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน 20 คะแนน
	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	ตอนที่ 4		
	ประวัติ 10 คะแนน	เนื้อร้อง 10 คะแนน	ทำนอง 10 คะแนน	ลีลา/ท่ารำ 10 คะแนน		
1	8	8	9	8	33	18
2	7	8	8	9	32	16
3	9	9	9	9	36	18
4	9	8	9	8	34	17
5	8	9	9	8	34	16
6	9	8	8	9	34	18
7	8	9	9	8	34	18
8	7	9	8	9	33	17
9	9	8	9	8	34	17
10	9	9	9	8	35	18
11	8	8	8	7	31	17
12	8	7	8	8	31	16
13	7	8	7	8	30	17
14	9	7	8	8	32	15
15	7	8	8	8	31	16
16	9	7	8	8	32	17
17	7	8	7	8	30	18
18	7	8	7	8	30	17
19	8	7	8	8	31	16
20	7	9	8	7	31	15

ตาราง 23 (ต่อ)

นักเรียน	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 40 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน 20 คะแนน
	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	ตอนที่ 4		
	ประวัติ	เนื้อร้อง	ทำนอง	ลีลาท่าทาง		
	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน	10 คะแนน		
21	6	7	7	8	28	14
22	8	8	7	6	29	15
23	8	7	8	8	31	13
24	9	7	8	9	32	14
25	7	6	8	8	29	25
26	8	8	8	8	32	15
27	8	7	7	8	30	16
28	8	8	8	8	32	15
29	7	8	8	8	31	14
30	7	8	7	8	30	12
รวม					952	480
คะแนนประสิทธิภาพ					$E_1 = 79.34$	$E_2 = 80.00$

ตาราง 24 แสดงคะแนนทักษะการขับร้องเพลงระบำมัตหมี่

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	\bar{X} (40 คะแนน)
1	28	28	0	1	28
2	32	33	-1	2	33
3	29	29	0	1	29
4	25	24	1	0	25
5	31	32	-1	2	32
6	30	29	1	0	30
7	31	31	0	1	31
8	33	34	-2	2	34
9	32	34	-2	3	33
10	33	34	-1	2	34
11	29	28	1	0	39
12	30	31	-1	2	31
13	28	28	0	1	28
14	26	27	-1	2	27
15	25	26	-1	2	26
16	26	26	0	1	26
17	25	25	0	1	25
18	28	27	1	0	28
19	25	24	1	0	25
20	26	26	0	1	26
21	28	28	0	1	28
22	30	31	-1	2	31
23	24	25	-1	2	25
24	24	23	1	0	24
25	25	25	0	1	25

ตาราง 24 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1(40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	\bar{X} (40 คะแนน)
26	28	27	1	0	28
27	29	30	-1	2	30
28	27	26	1	0	27
29	26	26	0	1	26
30	24	25	-1	2	25
รวม				35	$\bar{X} = 28.63$ S.D. = 3.57

ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่ หาได้จาก

$$\pi = \frac{p_0 - p_c}{1 - p_c}$$

$$\pi = \frac{35 - 2245}{1 - 2245}$$

$$= 0.984$$

- เมื่อ π แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่
 P_0 แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนความแตกต่าง
 ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (รวมทุกข้อ) = 35
 p_c แทน ผลบวกของกำลังสองค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกต
 ได้สูงสุดกับค่าที่รองลงมา = 2245

ตาราง 25 แสดงคะแนนทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
1	33	34	-1	2	34
2	34	34	0	1	34
3	31	32	-1	2	32
4	29	28	1	0	29
5	30	31	-1	2	31
6	32	32	0	1	32
7	34	33	1	0	34
8	25	27	-2	3	26
9	24	26	-2	3	25
10	28	28	0	1	28
11	31	31	0	1	31
12	29	27	2	-1	28
13	28	30	-2	3	29
14	29	31	-2	3	30
15	32	33	-1	2	33
16	29	29	0	1	29
17	31	30	1	0	31
18	30	32	-2	3	31
19	28	29	-1	2	29
20	31	32	-1	2	32
21	27	28	-1	2	28
22	24	23	1	0	24
23	25	23	2	-1	24
24	24	24	0	1	24
25	29	27	2	-1	28

ตาราง 25 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	\bar{X} (40 คะแนน)	
26	30	29	1	0	30	
27	28	28	0	1	28	
28	24	25	-1	2	25	
29	27	27	0	1	27	
30	25	26	-1	2	26	
รวม				38	$\bar{X} = 29.06$	S.D. = 3.05

ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทำรำเพลงระบำมดหมี หาได้จาก

$$\pi = \frac{P_0 - P_e}{1 - P_e}$$

$$\pi = \frac{38 - 2245}{1 - 2245}$$

$$= 0.983$$

- เมื่อ π แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทำรำเพลงระบำมดหมี
 P_0 แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนความแตกต่าง
 ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (รวมทุกข้อ) = 38
 P_e แทน ผลบวกของกำลังสองค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกต
 ได้สูงสุดกับค่าที่รองลงมา = 2245

ตาราง 26 แสดงคะแนนทักษะการขับร้องเพลงระบำมัทหมี่

เลขที่	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40)	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
1	28	28	28
2	32	33	33
3	29	29	29
4	25	24	25
5	31	32	32
6	30	29	30
7	31	31	31
8	33	35	34
9	32	34	33
10	33	34	34
11	29	28	39
12	30	31	31
13	28	28	28
14	26	27	27
15	25	26	26
16	26	26	26
17	25	25	25
18	28	27	28
19	25	24	25
20	26	26	26
21	28	28	28
22	30	31	31
23	24	25	25
24	24	23	24
25	25	25	25

ตาราง 26 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40)	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
26	28	27	28
27	29	30	30
28	27	26	27
29	26	26	26
30	24	25	25

ตาราง 27 แสดงคะแนนทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่

เลขที่	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40)	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
1	33	34	34
2	34	34	34
3	31	32	32
4	29	28	29
5	30	31	31
6	32	32	32
7	34	33	34
8	25	27	26
9	24	26	25
10	28	28	28
11	31	31	31
12	29	27	28
13	28	30	29
14	29	31	30
15	32	33	33
16	29	29	29
17	31	30	31
18	30	32	31
19	28	29	29
20	31	32	32
21	27	28	28
22	24	23	24
23	25	23	24
24	24	24	24
25	29	27	28

ตาราง 27 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนนคนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนนคนที่ 2 (40)	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
26	30	29	30
27	28	28	28
28	24	25	25
29	27	27	27
30	25	26	26

ตาราง 28 แสดงคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	10	16	16	8	11
2	9	14	17	9	13
3	8	12	18	6	12
4	12	18	19	10	15
5	9	15	20	7	12
6	6	10	21	10	16
7	10	17	22	8	13
8	8	13	23	6	12
9	7	10	24	9	14
10	11	18	25	7	10
11	8	14	26	5	11
12	6	10	27	7	12
13	10	15	28	8	14
14	9	14	29	10	14
15	11	16	30	8	11

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อให้นักเรียนเลือกกากบาทข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร.
 - ก. นาฏยศัพท์
 - ข. ภาษาท่า
 - ค. นาฏศิลป์
 - ง. ศิลป
2. ข้อใดเป็นความหมายของ ภาษาท่า.
 - ก. ศัพท์ที่ใช้สำหรับนาฏศิลป์
 - ข. กิริยาอาการที่ใช้แทนคำพูด
 - ค. ภาษาที่ใช้ในการรำไทย
 - ง. ภาษานาฏศิลป์เสมือนเป็นภาษาพูด
3. ข้อใดเป็นนาฏยศัพท์ที่ใช้ในส่วนของแขน - มือ
 - ก. กล่อมหน้า
 - ข. ตั้งวง
 - ค. กระทบ
 - ง. จรด
4. การเอียงศีรษะกับไหล่ไปในทิศทางต่างกัน หมายถึงนาฏยศัพท์ใด.
 - ก. เอียงศีรษะ
 - ข. ลักค่อ
 - ค. กล่อมหน้า
 - ง. เอียงไหล่
5. ข้อใดคือภาษาท่าที่เรียกว่า ยิ้ม
 - ก. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับจมูก
 - ข. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก
 - ค. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก
 - ง. มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับชายพก

6. “ลักษณะการประสานมือ ให้ปลายมือทั้งสอง ทาบแตะที่ฐานไหล่” เป็นภาษาที่เรียกว่าอะไร.

- ก. ตีใจ
- ข. รัก
- ค. กลัว
- ง. รำเริง

7. นิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด เราเรียกว่าอะไร.

- ก. ค้างว้าง
- ข. ฉายมือ
- ค. จีบ
- ง. เดินมือ

8. การเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปข้างลำตัว ให้มีส่วนโค้งคล้ายกับงาช้าง มือตั้งข้อเหยียดนิ้วคืบ เราเรียกว่าอะไร.

- ก. ค้างว้าง
- ข. หงายแขน
- ค. ตั้งมือ
- ง. คลายมือ

9. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำมดหมี่

- ก. เอกลักษณ์
- ข. ศิลปาชีพ
- ค. อาชีพ
- ง. การศึกษา

10. เพลงระบำมดหมี่กล่าวถึงผู้ที่นิยมทอผ้ามัดหมี่ คือกลุ่มชนใด

- ก. จีนกลาง
- ข. ไทยมุสลิม
- ค. ลาวพวน
- ง. มอญ

11. เพลงระบำมัทหมี่ที่ประดิษฐ์ทำรำขึ้นใหม่ ได้แม่แบบทำรำมาจากสิ่งใด
- เพลงแม่บท
 - เพลงช้าเพลงเร็ว
 - เพลงเชิด
 - เพลงเสมอ
12. ทำนองเพลงระบำมัทหมี่ใช้ทำนองเพลงใด
- ราตรีประดับดาว
 - เขมรไทรโยค
 - เหมราษ
 - เขมรไล่ควาย
13. อัตรารังหระของเพลงไทยส่วนใหญ่ที่นำมาแต่งเป็นทำนองเพลงรำจะใช้อัตรารังหระกี่ชั้น
- ชั้นเดียว
 - สองชั้น
 - สามชั้น
 - ถูกทุกข้อ
14. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับบทเพลงระบำมัทหมี่.
- เอกลักษณะ
 - สินค้ำ
 - อาชีพ
 - ความยั่งยืน
15. การข้อมือทั้งสองข้างขึ้นระดับเอว ทั้ง 2 มือ วางห่างกันพอประมาณโน้มตัวลงตามมือเล็กน้อย เป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร
- ทำยิ่งใหญ่
 - ท่ามอบให้
 - ท่าหาญสู้
 - ท่างาม
16. ตั้งมือซ้ายระดับปาก มือขวาดึงวงบัวบานเป็นภาษาท่าที่มีความหมายว่าอย่างไร
- ท่าถวาย
 - ท่าเชื้อเชิญ
 - มาส่งยิ่งใหญ่
 - ท่างาม

17. คำว่า “ประดับถิ่น” ในเพลงระบำมัทหมี่ นิ้วมือควรอยู่ที่ระดับใด

- ก. ชีตงบนพื้น
- ข. ชีระดับสายดา
- ค. ชีระดับปาก
- ง. ชีระดับแง่ศีรษะ

18. คำว่า “สร้างผลงาน” ในเพลงระบำมัทหมี่ ข้อ่มือทั้งสองตั้งขึ้นระดับใด.

การประทับ มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด.

- ก. ก้าวเท้า
- ข. ยกเท้า
- ค. กระดกเท้า
- ง. กระทุ้งเท้า

19. คำว่า “ราชินี สิริกิตติ” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด.

- ก. ทำถวาย
- ข. ทำเกตุทูน
- ค. ทำมอบให้
- ง. ทำไหว้

20. คำว่า “มัทหมี่มอบ” ในเพลงระบำมัทหมี่ ควรใช้ภาษาทำใด.

- ก. ทำไหว้
- ข. ทำถวาย
- ค. ทำเชื้อเชิญ
- ง. ทำเกตุทูน

ภาคผนวก จ

แสดงผลวิเคราะห์ความยากง่ายค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องและแบบวัด

ทักษะการปฏิบัติ

แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและ

หลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แสดงการเปรียบเทียบความรู้สึกรักท้องถิ่นก่อนและหลังเรียน

ด้วยบทเพลงและทำรำเพลงระบำมัทหมี่

แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น

แสดงค่าการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติขับร้องเพลงระบำมัทหมี่

แสดงค่าการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมัทหมี่

ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	14	196
2	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	14	196
3	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	13	169
4	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	12	144
5	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	12	144
6	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	10	100
7	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	11	121
8	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	12	144
9	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	10	100
10	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	11	121
11	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	11	121
12	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	10	100
13	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	9	81

ตาราง 28 (ต่อ)

ชื่อ คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
14	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	9	81
15	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	8	64
16	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	7	49
17	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	7	49
18	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	8	64
19	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	8	64
20	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	8	64
21	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	6	36
22	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	25
23	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	16
24	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9
25	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	5	25
26	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	6	36

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ กน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
27	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	4	16
28	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9
29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9
30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3	9
ΣX	12	13	11	12	12	10	14	12	12	13	12	12	12	14	13	12	12	12	12	14	246	2362
P	0.40	0.43	0.37	0.40	0.40	0.33	0.47	0.40	0.40	0.43	0.40	0.40	0.40	0.47	0.43	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.47	
r	0.27	0.33	0.33	0.27	0.40	0.40	0.27	0.27	0.40	0.33	0.40	0.40	0.40	0.53	0.47	0.53	0.40	0.27	0.27	0.40		

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

การหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบใช้สูตร KR-21 ดังนี้ (พิชิต ฤทธิงกูญ, 2544, หน้า 278)

$$r_n = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2} \right\}$$

เมื่อ	r_n	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งฉบับ
	S^2	แทน	แทนความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

แทนค่า

$$r_n = \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{8.2(20-8.2)}{20 \times 141.13} \right\}$$

$$= 1.052 \times 0.60$$

$$= 0.65$$

ตาราง 29 แสดงคะแนนทักษะการขับร้องเพลงระบำมิดหมี

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
1	28	28	0	1	28
2	32	33	-1	2	33
3	29	29	0	1	29
4	25	24	1	0	25
5	31	32	-1	2	32
6	30	29	1	0	30
7	31	31	0	1	31
8	33	34	-2	2	34
9	32	34	-2	3	33
10	33	34	-1	2	34
11	29	28	1	0	39
12	30	31	-1	2	31
13	28	28	0	1	28
14	26	27	-1	2	27
15	25	26	-1	2	26
16	26	26	0	1	26
17	25	25	0	1	25
18	28	27	1	0	28
19	25	24	1	0	25
20	26	26	0	1	26
21	28	28	0	1	28
22	30	31	-1	2	31
23	24	25	-1	2	25
24	24	23	1	0	24
25	25	25	0	1	25

ตาราง 29 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
26	28	27	1	0	28
27	29	30	-1	2	30
28	27	26	1	0	27
29	26	26	0	1	26
30	24	25	-1	2	25
รวม				35	

ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี หาได้จาก

$$\pi = \frac{P_0 - P_c}{1 - p_c}$$

$$\pi = \frac{35 - 2245}{1 - 2245}$$

$$= 0.984$$

เมื่อ π แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการขับร้องเพลงระบำมดหมี
 P_0 แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนความแตกต่าง
 ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (รวมทุกข้อ) = 35
 p_c แทน ผลบวกของกำลังสองค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกต
 ได้สูงสุดกับค่าที่รองลงมา = 2245

ตาราง 30 แสดงคะแนนทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงระบำมดหมี่

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
1	33	34	-1	2	34
2	34	31	0	1	34
3	31	32	-1	2	32
4	29	28	1	0	29
5	30	31	-1	2	31
6	32	32	0	1	32
7	34	33	1	0	34
8	25	27	-2	3	26
9	24	26	-2	3	25
10	28	28	0	1	28
11	31	31	0	1	31
12	29	27	2	-1	28
13	28	30	-2	3	29
14	29	31	-2	3	30
15	32	33	-1	2	33
16	29	29	0	1	29
17	31	30	1	0	31
18	30	32	-2	3	31
19	28	29	-1	2	29
20	31	32	-1	2	32
21	27	28	-1	2	28
22	24	23	1	0	24
23	25	23	2	-1	24
24	24	24	0	1	24
25	29	27	2	-1	28

ตาราง 30 (ต่อ)

เลขที่	ผู้ให้คะแนน คนที่ 1 (40)	ผู้ให้คะแนน คนที่ 2 (40)	สัดส่วนของ ความแตกต่าง	P_0	คะแนนเฉลี่ย (40 คะแนน)
26	30	29	1	0	30
27	28	28	0	1	28
28	24	25	-1	2	25
29	27	27	0	1	27
30	25	26	-1	2	26
รวม				38	

ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทำรำเพลงระบำมดหมี่ หาได้จาก

$$\pi = \frac{p_0 - p_e}{1 - p_e}$$

$$\pi = \frac{38 - 2245}{1 - 2245}$$

$$= 0.983$$

- เมื่อ π แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะทำรำเพลงระบำมดหมี่
 P_0 แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.00 กับผลรวมของสัดส่วนความแตกต่าง
 ระหว่างผู้สังเกต 2 คน (รวมทุกข้อ) = 38
 p_e แทน ผลบวกของกำลังสองค่าสัดส่วนของคะแนนจากลักษณะที่สังเกต
 ได้สูงสุดกับค่าที่รองลงมา = 2245

แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำกระบือมางัดหมี่

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลัง	13.4000	30	2.34300	.42777
ก่อน	8.4000	30	1.73404	.31659

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 หลัง & ก่อน	30	.884	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper			
Pair 1 หลัง - ก่อน	5.0000	1.14470	.20899	4.5726 5.4274	23.924	29	.000

แสดงการเปรียบเทียบความรู้ที่รักก่อนและหลังเรียนด้วยบทเพลงและทำรำกระบามัตหมี

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลัง	90.0667	30	16.50064	3.01259
ก่อน	52.7000	30	10.40938	1.90048

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 หลัง	90.0667	30	16.50064	3.01259
ก่อน	52.7000	30	10.40938	1.90048

Paired Samples Test

	Mean	Std. Deviation	Paired Differences		t	df	Sig. (2-tailed)
			Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower Upper			
Pair 1 หลัง - ก่อน	37.3667	10.22668	1.86713	33.5480 41.1854	20.013	29	.000

แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้รักท้องถิ่น

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8376

แสดงค่าการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติขั้วร้องเพลงและระบำมดหมี่

Statistics

รวม		
N	Valid	30
	Missing	0
Percentiles	100	34.0000

รวม					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	24.00	1	3.3	3.3	3.3
	25.00	6	20.0	20.0	23.3
	25.00	4	13.3	13.3	36.7
	27.00	2	6.7	6.7	43.3
	28.00	5	16.7	16.7	60.0
	29.00	2	6.7	6.7	66.7
	30.00	2	6.7	6.7	73.3
	31.00	3	10.0	10.0	83.3
	32.00	1	3.3	3.3	86.7
	33.00	2	6.7	6.7	93.3
	34.00	2	6.7	6.7	100.0
	Total	30	100.0	100.0	

แสดงค่าการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติทำราระบามัดหมี่

Statistics

รวม

N	Valid	30
	Missing	0
Std. Deviation		3.05053
Percentiles	100	34.0000

รวม

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 24.00	3	10.0	10.0	10.0
25.00	2	6.7	6.7	16.7
26.00	2	6.7	6.7	23.3
27.00	1	3.3	3.3	26.7
28.00	5	16.7	16.7	43.3
29.00	4	13.3	13.3	56.7
30.00	2	6.7	6.7	63.3
31.00	4	13.3	13.3	76.7
32.00	3	10.0	10.0	86.7
33.00	1	3.3	3.3	90.0
34.00	3	10.0	10.0	100.0
Total	30	100.0	100.0	

ภาคผนวก ช
แผนการจัดการเรียนรู้
บทเพลงและทำรำเพลงระบำมดหมี่

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วย เพลงระบำมัทหมี่
แผนการเรียนรู้ที่ 1 เพลงระบำมัทหมี่ จำนวน 12 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เพลงระบำมัทหมี่เป็นเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ทั้งบทเพลงและท่ารำ โดยใช้ท่ารำเพลงแม่บท และลีลาการทอผ้า มาประดิษฐ์ท่ารำ ส่วนทำนองเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบบทเพลงนั้นใช้ทำนองเพลงเหมมราช

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 2.1 อธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง
- 2.2 ปฏิบัติท่ารำเพลงระบำมัทหมี่ได้ถูกต้อง
- 2.3 มีความรู้สึกรักท้องถิ่นของตนเอง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 นักเรียนอธิบายประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัทหมี่ได้
- 3.2 นักเรียนปฏิบัติท่ารำเพลงระบำมัทหมี่ได้
- 3.3 นักเรียนมีความรู้สึกรักท้องถิ่นของตนเอง

4. สาระการเรียนรู้

เพลงระบำมัทหมี่

5. กิจกรรมการเรียนรู้

(2 คาบ)

5.1 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องการทอผ้า เช่น

- ใครเคยเห็นผ้ามัทหมี่บ้าง ถ้าเคยเห็นมีลักษณะเป็นอย่างไร
- ใครเคยไปดูการทอผ้ามัทหมี่บ้าง ถ้าเคยไป มีอุปกรณ์อะไรบ้าง (เท่าที่จำได้)
- ลักษณะของคนทอผ้าในขณะที่ทำการทอผ้า นั้นเป็นอย่างไร
- ผ้ามัทหมี่อำเภอบ้านหมี่แตกต่างจากผ้ามัทหมี่จังหวัดอื่นอย่างไร

5.2 นำรูปภาพผ้ามัทหมี่และวิธีการทอผ้าให้นักเรียนดูและร่วมกันสนทนาเนื้อหาจากรูปภาพ

5.3 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ

- 5.4 แจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่าในชั่วโมงนี้นักเรียนจะเรียนเรื่อง ประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัดหมี่
- 5.5 นักเรียนแต่ละคนรับใบความรู้ไปศึกษาและทำตามกิจกรรมในใบงานที่แจกให้นักเรียน
- 5.6 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 – 5 คน ช่วยกันสรุปใจความสำคัญและตั้งคำถามกลุ่มละ 2 – 3 ข้อ เพื่อนำไปถามกลุ่มอื่นๆ
- 5.7 แต่ละกลุ่มผลัดกันนำคำถามที่กลุ่มคิดขึ้นถามและให้กลุ่มอื่นตอบ กลุ่มใดที่ตอบคำถามถูกมากที่สุด ถือว่ากลุ่มนั้นชนะเลิศ
- 5.8 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 20 ข้อ
- 5.9 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปสาระสำคัญของประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัดหมี่

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

(2 คาบ)

- 5.10 นำเข้าสู่บทเรียนโดย เปิดเครื่องบันทึกเสียงเพลงระบำมัดหมี่ให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามเกี่ยวกับเรียน เพลงระบำมัดหมี่ เช่น
 - ใครเคยได้ยินเพลงนี้บ้าง
 - ได้ยินที่ไหน ในงานอะไร
 - เนื้อหาของบทเพลงกล่าวถึงอะไรบ้าง
 - ทำนองเพลงนักเรียนคิดว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร
- 5.11 นำแผนภูมิเพลงระบำมัดหมี่ให้นักเรียนร่วมกันขับร้องโดยครูเป็นผู้สาธิตการขับร้องก่อนแล้วให้นักเรียนขับร้องตามที่ละบรรทัดจนจบเพลง
- 5.12 นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 คน ขับร้องเพลงระบำมัดหมี่ จนกว่าจะขับร้องได้หมดทุกคน
- 5.13 นักเรียนขับร้องเพลงให้ครูฟังทีละกลุ่ม โดยครูบันทึกคะแนนลงในแบบวัดทักษะการขับร้องของนักเรียนแต่ละคน
- 5.14 นักเรียนและครูช่วยกันสรุปเนื้อหาของบทเพลงและวิธีการขับร้องอีกครั้งเป็นการทบทวน เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจมากยิ่งขึ้น

บันทึกหลังสอน

(2 คาบ)

- 5.15 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่อง ทำรำในเพลงระบำมัทหมี่ เช่น
- ใครเคยเห็นทำรำนาฏศิลป์ไทยบ้าง เป็นอย่างไร
 - นักเรียนชอบหรือไม่
 - นักเรียนสนใจจะทำไหม
 - นักเรียนทดลองทำท่าค้างงและจีบให้ครูดูก่อน สวยหรือไม่ เพราะอะไร
- 5.16 นำรูปภาพทำนาฏยศัพท์และภาษาให้นักเรียนดูและให้นักเรียนทดลองปฏิบัติตามรูปภาพ
- 5.17 ครูสาธิตท่ารำที่จะนำมาใช้รำในเพลงระบำมัทหมี่ให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม
- 5.18 เปิดวิดีโอทัศน์และเ้าแผนภูมิเพลงระบำมัทหมี่มาให้นักเรียนดูเพื่อจได้ต่อท่ารำ
- 5.19 นักเรียนจับคู่ ชาย (พระ) หญิง (นาง)
- 5.20 ค่อท่ารำตั้งแต่ท่าออก จนถึง “ประดับถิ่นประเทืองไทยไว้ศักดิ์ศรี”
- 5.21 เมื่อต่อท่ารำเสร็จแล้ว ให้นักเรียนฝึกซ้อม เพื่อให้ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องและสวยงาม ถ้ามีข้อสงสัยให้ซักถามคุณครู
- 5.22 ครูคอยแก้ไขข้อบกพร่องและจัดท่ารำให้สวยงาม

บันทึกหลังสอน

(2 คาบ)

- 5.23 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเปิดวิดีโอทัศน์ ทบทวนท่ารำตั้งแต่ท่าออก จนถึง “ประดับถิ่นประเทืองไทยไว้ศักดิ์ศรี”
- 5.24 ค่อท่ารำตั้งแต่ท่า “เลื่องระบือเอกลักษณ์ลพบุรี” จนถึง “อาชีพลักส่งเสริมผสวนผสม”
- 5.25 เมื่อต่อท่ารำเสร็จแล้ว ให้นักเรียนฝึกซ้อม เพื่อให้ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องและสวยงาม ถ้ามีข้อสงสัยให้ซักถามคุณครู

5.26 ครูคอยแก้ไขข้อบกพร่องและจัดทำรำให้สวยงาม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

(2 คาบ)

5.27 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเปิดวีดิทัศน์ ทบทวนทำรำตั้งแต่ทำ"เลื่องระบือเอก
ลักษณะโศภบุรี" จนถึง "อาชีพอหฬักสงเสริมผสวนผสม"

5.28 ต่อทำรำตั้งแต่ทำ"ศิลาปาชีพลีสานให้ไทยเกลียวกลม" จนถึง "มัดหมี่มอบแต่
องค์ให้ตั้งไชขาน"

5.29 เมื่อต่อทำรำเสร็จแล้ว ให้นักเรียนฝึกซ้อม เพื่อให้ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องและ
สวยงาม ถ้ามีข้อสงสัยให้ซักถามคุณครู

5.30 ครูคอยแก้ไขข้อบกพร่องและจัดทำรำให้สวยงาม

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

(2 คาบ)

5.31 นำเข้าสู่บทเรียนโดยการเปิดวีดิทัศน์ ทบทวนทำรำตั้งแต่ทำ"ศิลาปาชีพลีสาน
ให้ไทยเกลียวกลม" จนถึง "มัดหมี่มอบแต่องค์ให้ตั้งไชขาน"

5.32 ต่อทำรำตั้งแต่ทำ"ราชินีสิริภคค์ทรงประทาน" จนถึง "ขอพระองค์เกษม
สำราญเนาวันนทานเทอญ"

5.32 เมื่อต่อทำรำเสร็จแล้ว ให้นักเรียนฝึกซ้อม เพื่อให้ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องและ
สวยงาม ถ้ามีข้อสงสัยให้ซักถามคุณครู

5.33 ครูคอยแก้ไขข้อบกพร่องและจัดทำรำให้สวยงาม

5.34 นักเรียนปฏิบัติทำรำให้ครูดูทีละ 2 คู่ โดยครูบันทึกคะแนนลงในแบบวัด
ทักษะการปฏิบัติทำรำของนักเรียนแต่ละคน

5.35 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น หลังจากที่นักเรียนได้เรียน
เพลงระบำมัดหมี่แล้ว จำนวน 30 ข้อ

บันทึกหลังสอน

6. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- 6.1 ใบความรู้ เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของเพลงระบำมัดหมี่
- 6.2 ใบงาน
- 6.3 รูปภาพมัดหมี่และวิธีการทอ
- 6.4 แผนภูมิเพลงระบำมัดหมี่
- 6.5 วีดิทัศน์
- 6.6 เครื่องบันทึกเสียง

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 7.1 วิธีวัด
 - 7.1.1 วัดจากความรู้ความเข้าใจ
 - 7.1.2 วัดจากการขับร้องและปฏิบัติทำรำ
 - 7.1.3 วัดจากความรู้สึกรักท้องถิ่นของนักเรียน
- 7.2 เครื่องมือวัดผล
 - 7.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 - 7.2.2 แบบวัดทักษะการขับร้องและการปฏิบัติทำรำ
 - 7.2.3 แบบวัดความรู้สึกรักท้องถิ่น
- 7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล
 - 7.3.1 ประเมินใช้แบบทดสอบ เกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน
 - 7.3.2 ประเมินผลตามประเด็นการประเมิน และให้คะแนนตามระดับคะแนน พฤติกรรมที่แสดงออก

ใบความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่

1. ประวัติและความเป็นมาของผ้ามัดหมี่

ผ้ามัดหมี่ เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในอำเภอบ้านหมี่ ซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ชาวบ้านหมี่ส่วนใหญ่เป็น ลาว – พวน ซึ่งอพยพมาจากแขวงเมืองเชียงแขวง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และได้อพยพหนีจีนห่อ พวกกันเดินทางมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยหลายจังหวัดด้วยกัน และบ้านหมี่ที่มีกลุ่มลาว – พวน มาพักอาศัยตั้งชื่อเรียกว่า "อำเภอบ้านเช่า" หรือ บ้านเช่า มาจากคำว่า พัก คือบ้านพักนั่นเอง จำนวนลาว – พวนที่มาอาศัยในอำเภอบ้านหมี่ ประมาณ 80 % ของประชากรในอำเภอบ้านหมี่ สมัยก่อนนั้นจะมีการปลูกฝ้าย แล้วนำใยฝ้ายมาหนีบให้เมล็ดออก ดากแคะนำมาปั่นด้วยไม้ให้ใยจากนั้นก็นำมาปั่นใส่หลา แล้วนำมาทอเป็นผ้าไว้ใช้สอย เช่น ทำเครื่องนุ่งห่ม ทำเครื่องใช้ เช่น ผ้าห่ม หมอน ยาม และอื่นๆ อีกมากมาย สมัยก่อนการย้อมสีก็ย้อมสีธรรมชาติ เช่น สีเหลือง ใช้สีของขมิ้น สีแดง ใช้เปลือกไม้ฝาง สีฟ้าใช้ดอกอัญชัน สีเขียวใช้ใบแคย สีดำใช้ตะโก เป็นต้น ต่อมาวิวัฒนาการการจัดลวดลาย การปิดลวดลายด้วยเชือกปอหรือเชือกป่าน โดยใช้เส้นไหมมาย้อมมัดแล้วทอกับด้ายยืน ซึ่งเป็นเส้นด้ายตรงซึ่งใส่ที่ และได้วิวัฒนาการก้าวหน้ามาเรื่อยๆ อย่างแพร่หลาย

แต่เดิมชื่ออำเภอบ้านเช่า ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น อำเภอบ้านหมี่ ก็มาจากการทอผ้ามัดหมี่นั่นเอง

ต่อมา กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาแนะนำการใช้ด้าย การใช้สี การมัดหมี่ที่มีลวดลายต่างๆ มาสร้างงานให้เป็นที่นิยมมากขึ้น มีกิจจัดงานประกวดการมัดหมี่ การทอผ้ามัดหมี่ในงานเทศกาลของดีบ้านหมี่ จากการเผยแพร่ดังกล่าวทำให้ผ้ามัดหมี่ของอำเภอบ้านหมี่เป็นที่นิยมในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้ประชาชนที่ว่างเว้นจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน มาทอผ้าเป็นอาชีพทำให้ชาวบ้านหมี่มีรายได้จากการทอผ้ามากขึ้น นับว่าผ้ามัดหมี่เป็นเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยาวชนรุ่นหลังควรภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกรัก และมีความคิดที่จะสืบสานต่อไป

2. การมัดหมี่

1. โยงหมี่ (โครงหมี่) เหมือนสตริงที่ใช้ขึงด้ายให้ตึงสำหรับใช้มัดหมี่

2. การขันด้าย โดยการแยกเส้นออกมาตามสายเล็ก สายใหญ่ เช่น ขันเป็น 5 ลำ

ตรง 5 ลำ ออก 13,7 ลำตรง, 7 ลำออก 13,13 ลำตรง 25 ลำ 45 ลำ เพราะเป็นจำนวนรายดอกที่ขันให้เกิดลายตาม ลำดับที่ขัน 1 ลำ จะมีด้ายมาก น้อยเป็นจากจำนวนลาย

3. เชือกฟางสำหรับมัดหมี่ และโหมหมี (โหมมี) เชือกฟางใช้มัดหมี่กันสีไว้ ถ้าเราต้องการสีชาวก็นักขาวไว้ แล้วย้อมสีเหลืองไว้ย้อมแดง มัดแดงไว้ย้อมเขียว ทำให้เกิดสีสรรตาม ลวดลาย

4. สี ใช้สีย้อมไหมประดิษฐ์ มีหลายสี ส่วนมากจะใช้แม่สีเป็นหลัก เช่น สีเหลือง แดง เขียว น้ำเงิน ฟ้ำ ส้ม เป็นต้น การย้อมสีใช้ถ่านหรือฟืน หม้ออลูมิเนียมไว้สำหรับคนหมี่ ไม่ให้สี ถูกมือ เพราะจะเกิดการดูดซึม ซึ่งสีนั้นผสมสารตะกั่ว หม้อใช้ย้อมสีโคสีหนึ่ง อย่ายปนกันจะ เปลี่ยนสีได้ ต้องต้มน้ำให้เดือดใส่สีพร้อมกับสารส้มสี 1 ชอง ย้อมสีได้ 3 ชิด ด้ายที่มัดแล้วแช่น้ำ ไว้ประมาณ 5 นาที แล้วบิดน้ำออกให้หมดแล้วนำด้ายลงไปในหม้อสีที่ต้มอยู่แล้ว แล้วคนด้วยไม้ ไม้พลิกไปมาจนกว่าน้ำสีจะจืด

5. กรรไกร ใช้เลาะเชือกฟางที่โหมหม้อออก และมัดสีต่างๆ เมื่อย้อมจนสีสุดท้ายก็ เลาะเชือกฟางออกแล้วนำไปใส่หลา บันหลอดด้ายเตรียมทอดได้เลย

3. การปั่นด้าย

1. กงใส่ด้าย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ทำด้วยไม้ไผ่ เป็นซี่ เป็นวงกลม 2 ด้าย ตรงกลางซึ่งด้วย ด้ายหรือเชือกเล็กให้ตั้งเพื่อนำด้ายที่มัดแล้วมาใส่

2. หลากรดด้าย จะใช้โยงมาจากกงหมี่ โดยมีเหล็กแหลมใช้เสียบหลอดในแกน แล้วหมุน ด้ายจากกรงมาใส่หลอดบัน

3. วิธีการปั่นด้ายใส่หลอดต้องไล่จากโคลนไปเรื่อยๆ เป็นแนว ถ้าปั่นไม่เป็นจะทำให้ทอ ยาก

4. การทอผ้ามัดหมี่และวิธีการทอ

10. กี่และโครง หรือตัวเรือนที่ใช้ในการทอผ้ามัดหมี่

11. โมเล่ หรือตัวที่ใช้ขึ้นด้าย โดยการนำด้ายไหมประดิษฐ์ จะขึ้นสีไหนก่อนก็ได้ ส่วน มากที่นิยมจะเป็นพื้นสีดำ ขาว แดง เป็นต้น วิธีขึ้นเตรียมขึ้นดังนี้

นำด้ายแช่น้ำข้าวหรือแป้งเล็กน้อย เพื่อให้ด้ายแข็งตัว จากนั้นนำไปหรี แยกเส้นใครเส้นมัน หวี ให้เรียบแล้วนำไปใส่หลอดด้ายใหญ่ ให้ครบจำนวนเส้นตามความกว้างของผ้าจากนั้นก็ม้วนใส่ โมเล่

12. คันชัก จะมี 2 อัน ทำด้วยด้ายในล่อน ผูกมัดเป็นเส้น นำด้ายมาร้อยใส่คันชัก สลับเส้นกัน อันแรกขึ้นอันหลัง สับหว่างกันไป

13. ฝีม คือตัวที่ใช้ด้ายสอดทุกเส้นเอาไว้ห่อและตีผ้าให้ตั้ง

14. สดิ่ง ซึงผ้าที่ทอให้หย่อม

15. คันชัก ใช้ดึงให้ขึ้นลงสลับกัน

16. ที่เหยียบ ใช้เหยียบให้แยกจากกันซึ่งลงทั้งเท้าซ้ายและเท้าขวา ต้องเหยียบให้สลับกัน การดึงคันชักเพื่อพุ่งกระสวย ถ้าจะทอ 4 ตะกอ ที่เหยียบต้องมี 4 อัน

17. กระสวย ใช้ใส่ด้ายที่จะทอ ถ้าใช้ลายก็ใช้กระสวยหลายอัน

18. โม่เส้น ม้วนผ้า ต้องใช้ไม้หนีบผ้าให้ติดกับไม้หมุน ใช้หมุนเก็บด้ายไว้เมื่อด้ายมาก พอก็จำหน่ายออกมาตัดแล้วม้วนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะทอหมดผ้าที่ขึ้นไว้

การทอผ้ามัดหมี่ในปัจจุบันนี้จะมีการประดิษฐ์ลวดลายได้มากมายหลากหลาย หลายสี รวมถึง การทอเป็น 4 ตะกอ คือ การยก 2 ลง 2 จากนั้นก็มีการใช้ลายขิดมาทำให้เกิดดอก หรือ ลวดลายสวยงาม และถ้าต้องการให้ผ้าเงาสวยงามใกล้เคียงกับผ้าไหมก็ให้ใส่ดินทอสีต่างๆ จะทำให้สวยงามยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการทอผ้าโดยให้ควม 2 เส้น 3 เส้น ให้สลับกันไป เพื่อให้เกิดความสวยงาม

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมัดหมี่ เป็นศิลปะการทอผ้าชนิดหนึ่ง โดยการมัดย้อมเส้นฝ้ายหรือไหมให้เกิดสีและลวดลาย แล้วจึงนำไปทอเป็นผืนผ้า เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ใบงาน
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ของอำเภอบ้านหมี่

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนศึกษาในความรู้เรื่องความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ของอำเภอบ้านหมี่ ให้เข้าใจ
2. ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2 – 3 ข้อ เพื่อนำไปถามกลุ่มอื่น
3. ทำแบบทดสอบที่ครูแจกให้

คำถาม

ข้อที่ 1

.....

.....

ข้อที่ 2

.....

.....

ข้อที่ 3

.....

.....

แบบทดสอบประวัติและความเป็นมาของผ้ามัดหมี่

ชื่อ.....ชั้น.....:เลขที่.....

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้เข้าใจ

1. คนลาว – พวน เดิมอพยพมาจากประเทศใด.

.....

2. อำเภอบ้านแซว ปัจจุบันคืออำเภอใด.

.....

3. สมัยก่อนการย้อมสีผ้าใช้การย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งสีเขียว เรานำมาจากพืชชนิดใด.

.....

4. กี่ หมายถึงอะไร

.....

5. ตัวที่ใช้ขึ้นด้ายในการทอผ้าเราเรียกว่าอะไร

.....

6. สีพื้นที่นิยมใช้ในการทอผ้า คือสีอะไร.

.....

7. กระสวย มีหน้าที่ทำอะไร.

.....

8. ในจังหวัดลพบุรีนักเรียนคิดว่าอำเภอใดบ้างที่มีการทอผ้าเป็นอาชีพ

.....

9. ในความคิดของนักเรียนการมัดหมี่ หมายถึงอะไร

.....

10. ในอนาคตถ้านักเรียนทอผ้ามัดหมี่เป็นนักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร

.....

แผนภูมิเพลงระบำมัทหมี่

ผู้ขับร้องเพลง อาจารย์จรรยา โลหิตาจล ผู้เชี่ยวชาญในการร้องเพลงไทยของ
กรมศิลปากร
ทำนองเพลง เหมราช

เพลงระบำมัทหมี่

กระสวยสอดสร้างลวดลายให้งานศิลป์	ประดับถิ่นประเทืองไทยไว้ศักดิ์ศรี
เลื่องระบือเอกลักษณ์ลพบุรี	ผ้ามัทหมี่ไทยลาวพวนล้วนนิยม
ถักทอร้อยสำรวยด้วยใจภักดิ์	อาชีพหลักส่งเสริมผสมผสานผลสม
ศิลปอาชีพสืบสานให้ไทยเกลียวกลม	สร้างสังคม สร้างคน สร้างผลงาน
ผลิตภัณฑ์ผลงานโก้สร้างโอท็อป	มัทหมี่มอบแต่องค์ให้ตั้งไขชาน
ราชินี "สิริกิติ์" ทรงประทาน	ขอพระองค์เกษมสำราญเนาวันนานเทอญ

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นางนงค์เยาว์ บุตรศรี
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 8 พฤศจิกายน 2506
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 83/9 หมู่ 3 ตำบลเขาพระงาม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ปี 2523 ม.ศ. 3 จากโรงเรียนโคกกระทายวิทยาลัย ปี 2528 ป.ม.ช. จากวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ปี 2530 ค.บ. (นาฏศิลป์) จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ปี 2549 ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี จังหวัดลพบุรี